

การวิเคราะห์แนวปฏิบัติของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อกับบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2560
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

AN ANALYSIS OF TEACHER PRACTICES IN BUILDING TRANSITION FROM HOME TO
PRESCHOOL

Miss Panitkarn Atasukwatana

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Early Childhood Education

Department of Curriculum and Instruction

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2017

Copyright of Chulalongkorn University

พินิตกานต์ อรรถสุขวัฒนา : การวิเคราะห์แนวปฏิบัติของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล
(AN ANALYSIS OF TEACHER PRACTICES IN BUILDING TRANSITION FROM HOME TO PRESCHOOL)
อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รศ. ดร.อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร, 126 หน้า.

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ วิเคราะห์แนวปฏิบัติของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล
ใน 2 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ และ การสร้างความสัมพันธ์กับเด็ก ครอบครัว และชุมชน ตัวอย่าง
ได้แก่ ครูอนุบาลที่สอนเด็กวัย 3 ปี จำนวน 315 คน จากจำนวน 3 สังกัด ในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา
เอกชน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ
และวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยเป็นดังนี้

1) การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ พบว่า ในด้านการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนอนุบาลมีนโยบายการวางแผน
กิจกรรมหรือจัดหลักสูตรในประเด็นการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้เด็กปรับตัวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.7 มีการ
กำหนดเวลาที่ชัดเจนในการจัดการเรียนรู้โดยมีแผนกิจกรรมเพื่อส่งเสริมรอยเชื่อมต่อตลอดปีการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 58.6
ครูอนุบาลเปิดโอกาสให้เด็กทำกิจกรรมอย่างเหมาะสมตามเวลา คิดเป็นร้อยละ 87.6 และใช้การประเมินพัฒนาการและการ
เรียนรู้โดยศึกษาเด็กเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการสังเกตมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 87.9 ในด้านการเสริมสร้างทักษะการปรับตัว
ครูอนุบาลสร้างทัศนคติที่ดีต่อการมาโรงเรียน โดยจัดสภาพแวดล้อมให้ปลอดภัยและคล้ายบ้านมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75.2
ครูอนุบาลจัดกิจกรรมส่งเสริมความพร้อม โดยส่งเสริมให้เด็กมีอิสระในการทำกิจกรรมผ่านการเล่น คิดเป็นร้อยละ 87 โดย
ส่งเสริมความพร้อมด้านร่างกายในเรื่อง การใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.5 ด้านอารมณ์และสังคม ในเรื่อง
การฝึกฝนให้เด็กรู้จักการทำกิจกรรมต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 91.2 ด้านสติปัญญา ในเรื่องการจัดกิจกรรมให้เด็กได้สังเกตและ
สำรวจสิ่งต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 91.2 ด้านภาษาในเรื่องการพูดและการสื่อสารผ่านการเล่านิทาน คิดเป็นร้อยละ 91.9 และใน
ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทำให้เด็กมีส่วนร่วมและสนใจ ครูอนุบาลจัดสภาพแวดล้อมและเตรียมอุปกรณ์เพื่อให้เด็กช่วยเหลือ
ตนเองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.4

2) การสร้างความสัมพันธ์กับเด็ก ครอบครัวและชุมชน พบว่า ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็ก ครูอนุบาล
สร้างความสัมพันธ์ที่มั่นคงและสร้างความคุ้นเคยกับเด็กเป็นรายบุคคล คิดเป็นร้อยละ 86.6 ในประเด็นการรับมือกับ
ความรู้สึกแยกจากของเด็ก ครูอนุบาลใช้การรับมือกับเด็กเป็นรายบุคคล คิดเป็นร้อยละ 84 ส่วนในประเด็นการสื่อสารที่
หลากหลายร่วมกันในทางบวก ครูอนุบาลใช้การสนทนารายกลุ่มในการพูดคุยสื่อสารกับเด็กมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.2
และในด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับครอบครัวเด็ก ครูอนุบาลใช้การประชุมผู้ปกครองในการแลกเปลี่ยนและส่งต่อข้อมูล
เด็กมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 86.6 การสร้างข้อตกลงร่วมกันระหว่างครูกับผู้ปกครองใช้การพูดคุย คิดเป็นร้อยละ 89.3 ส่วน
การจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม ครูอนุบาลเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเรียนรู้มาก
ที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.3 และในด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับชุมชน ครูอนุบาลจัดกิจกรรมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมโดย
ให้เข้ามาเป็นวิทยากรในการเชื่อมต่อเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 73

ภาควิชา หลักสูตรและการสอน

ลายมือชื่อนิสิต

สาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

ปีการศึกษา 2560

5783342327 : MAJOR EARLY CHILDHOOD EDUCATION

KEYWORDS: TRANSITION / TEACHER PRACTICES / PRESCHOOL

PANITKARN ATASUKWATANA: AN ANALYSIS OF TEACHER PRACTICES IN BUILDING TRANSITION FROM HOME TO PRESCHOOL. ADVISOR: ASSOC. PROF. UDOMLUCK KULAPICHITR, 126 pp.

The purpose of this research was to study an analysis of teacher practices in building transition from home to preschool in 2 aspects: 1) Regarding promoting children's development and learning and 2) Regarding the relationship between children, families and communities. The samples were 315 kindergarten teachers who taught 3 year old children in schools under 3 offices such as Office of the Basic Education Commission, Office of the Higher Education Commission and Office of the Private Education Commission. Research tools were questionnaires interviews and content analysis . Data were analyzed by frequency and percentage. The results of these analyses were as follows:

1) Regarding promoting development and learning found that in the field of learning management. Kindergartens have a policy to plan activities or to set up a curriculum on environmentally-friendly issues. 70.7% had a clear timetable for learning management, with an activity plan to promote links throughout the academic year. 58.6% of preschool teachers give children the opportunity to do activities in a timely manner. 87.6% used the evaluation of development and learning by studying individual children with the most observation method. 87.9% of the adaptive capacity building kindergarten teacher creates a positive attitude towards school. The environment is as safe and homely as possible. 75.2 percent of preschool teachers organized activities to promote their readiness. Encourage children to be free to do activities through play. 87% of the patients were physically fit. The use of small muscles. 91.5% were emotional and social. In practice, 91.2% of children are aware of their activities. 91.2% spoke in language and communication through storytelling. 91.9% and in terms of environment, children are involved and interested. Kindergarten teacher arranges the environment and prepares the equipment for the children to help themselves most. accounted for 83.4%

2) Regarding creating relationships with children. Family and community found that in the relationship between teachers and children. Kindergarten teachers establish a stable and familiar relationship with the children individually. 86.6% of the respondents were concerned about their feelings of separation. Kindergarten teachers use individual coping. 84% of the communication issues are positive. Kindergarten teachers use group conversations to talk to their children most. 77.2% and the relationship between teachers and children. Kindergarten teachers use parenting conferences to exchange and forward most child information. 86.6% of the teachers agreed with the parents. 89.3% of parents participated in activities. Kindergarten teachers give parents the opportunity to express their opinions on learning activities. 71.3% and the relationship between teachers and community. Kindergarten teachers organize activities for the community to participate as a guest speaker in the connection. accounted for 73 percent.

Department: Curriculum and Instruction

Student's Signature

Field of Study: Early Childhood Education

Advisor's Signature

Academic Year: 2017

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความเมตตากรุณาและความช่วยเหลือเอาใจใส่ เป็นอย่างดีจาก รองศาสตราจารย์ ดร.อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร ผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่คอยอบรมสั่งสอนและสละเวลาให้คำปรึกษา คำแนะนำ ให้กำลังใจและให้การสนับสนุนอย่าง ใกล้ชิดตลอดระยะเวลาของการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบ ขอบพระคุณท่านด้วยความเคารพอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิลักษณ์ ขยันกิจ ประธานกรรมการ สอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.นฤมล เนียมหอม กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ ความ กรุณาในการให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านในความกรุณา ที่ได้สละเวลา ตรวจสอบ เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์เพื่อแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้ สมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณตัวอย่างประชากรทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์และให้ข้อมูลอันมีค่าต่อการทำวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และประสบการณ์ คอยอบรมสั่งสอน ให้ คำแนะนำและข้อคิดต่างๆ พร้อมทั้งดูแลเอาใจใส่ผู้วิจัยด้วยความเมตตากรุณาเสมอมา

ขอขอบคุณ พี่ ๆ เพื่อน ๆ น้องๆ สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตลอดจนกัลยาณมิตรทุกท่านสำหรับการให้คำปรึกษาแนะนำ ช่วยเหลือ ส่งความห่วงใยและกำลังใจ ที่มีให้ผู้วิจัยมาโดยตลอดทำให้ผู้วิจัยมีกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ใน ครั้งนี้

เหนือสิ่งอื่นใด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้มีพระคุณคนสำคัญ คุณพ่อ คุณแม่ น้องชาย และนายสกุล เดชนที ที่มอบโอกาสทางการศึกษาให้แก่ผู้วิจัย อีกทั้งยังคอยช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ดูแลเอาใจใส่ ให้ความรัก เป็นแรงสนับสนุนและเป็นกำลังใจที่ดีที่สุดแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์.....	5
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
1. ความพร้อมทางการเรียนของเด็กวัย 3 ปี.....	8
1.1 ความหมายของความพร้อมทางการเรียน.....	8
1.2 องค์ประกอบของความพร้อมทางการเรียน.....	9
1.3 คุณลักษณะของเด็กวัย 3 ปีที่มีความพร้อมทางการเรียน.....	10
1.4 ความพร้อมทางการเรียนของเด็กวัย 3 ปี.....	13
2. รอยเชื่อมต่อจากบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล.....	18
2.1 ความหมายของรอยเชื่อมต่อ.....	18
2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับรอยเชื่อมต่อจากบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล.....	19

2.3 หลักการในการเชื่อมต่อการศึกษา.....	21
2.4 แนวปฏิบัติในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล	24
3.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	31
3.1 งานวิจัยในประเทศไทย.....	31
3.2 งานวิจัยในต่างประเทศ.....	32
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	35
1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน.....	35
2. ประชากรและตัวอย่าง.....	35
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	37
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	43
5. การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล.....	44
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์.....	45
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์แนวปฏิบัติของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียน อนุบาล.....	48
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ ปัญหาของครูและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้าน สู่โรงเรียนอนุบาล.....	68
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	70
สรุปผลการวิจัย.....	70
อภิปรายผลการวิจัย.....	79
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	81
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	81
รายการอ้างอิง.....	82
ภาคผนวก.....	85

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	86
ภาคผนวก ข ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC	88
ภาคผนวก ค รายชื่อโรงเรียนที่เป็นแบบนาร่องใช้แบบสอบถาม	95
ภาคผนวก ง ตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถามจำแนกตามโรงเรียน	97
ภาคผนวก จ ตัวอย่างแบบสอบถามครูอนุบาล	105
ภาคผนวก ฉ ตัวอย่างแนวคำถามในการสัมภาษณ์ครูอนุบาล	123
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	126

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 ความพร้อมทางการเรียนของเด็กวัย 3 ปี.....	16
ตารางที่ 2 หลักการในการเชื่อมต่อการศึกษา	23
ตารางที่ 3 แนวปฏิบัติของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล	29
ตารางที่ 4 จำนวนประชากรจำแนกตามสังกัด	36
ตารางที่ 5 จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสังกัด	37
ตารางที่ 6 จำนวนผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมที่ใช้ในการตอบแบบสัมภาษณ์ จำแนกตามสังกัด	37
ตารางที่ 7 กรอบการสร้างเครื่องมือวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์แนวปฏิบัติของครูในการสร้างรอย เชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล	38
ตารางที่ 8 การวิเคราะห์แบบสอบถาม เรื่อง การวิเคราะห์แนวปฏิบัติของครูในการสร้างรอย เชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล	40
ตารางที่ 9 แสดงค่าความตรงจำแนกตามเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และประเด็นหลัก	42
ตารางที่ 10 แสดงประเด็นข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิและการปรับปรุงแก้ไข	42
ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของครูอนุบาลจำแนกตามข้อมูลทั่วไปของแบบสอบถาม	45
ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของครูอนุบาล จำแนกตามข้อมูลด้านการส่งเสริมพัฒนาการและ ...	48
ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของครูอนุบาล จำแนกตามข้อมูลด้านการสร้างความสัมพันธ์กับ	60
ตารางที่ 14 ปัญหาของครูและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	68
ตารางที่ 15 ผลการตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม จากการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC ...	89
ตารางที่ 16 ผลการตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงของแบบสัมภาษณ์ จากการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC ..	93
ตารางที่ 17 รายชื่อโรงเรียนที่นำร่องเครื่องมือจำแนกตามโรงเรียน	96
ตารางที่ 18 ตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถามจำแนกตามโรงเรียน	98

สารบัญแผนภาพ

หน้า

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	34
---------------------------------------	----

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาระดับปฐมวัยของไทยเป็นการจัดการศึกษาที่ได้รับความสำคัญมากในปัจจุบัน เด็กปฐมวัยเป็นช่วงวัยแรกของระบบการศึกษา เป็นช่วงวัยที่ควรได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมตามธรรมชาติและวัยของเด็ก จากนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กปฐมวัย (0-5 ปี) ระยะยาว พ.ศ. 2550-2559 ได้ให้ความหมายของเด็กปฐมวัยว่า “เด็กปฐมวัย” คือ เด็กตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึงอายุ 5 ปี 11 เดือน 29 วัน โดยการจัดการศึกษาปฐมวัย ต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และจัดกระบวนการเรียนรู้ตามความถนัด และความสนใจของผู้เรียน เนื่องจากช่วงปฐมวัยเป็นช่วงที่มีพัฒนาการด้านสมองและการเรียนรู้อย่างรวดเร็วที่สุด ดังนั้นจึงถือได้ว่า ช่วงปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ เพื่อจะได้เป็นรากฐานที่สำคัญของการเรียนรู้ และการพัฒนาตลอดชีวิต (สุริยา ฮ่องเสนาะ, 2556)

ช่วงระยะเวลาของการก้าวเข้าสู่การเรียนรู้นั้นเรียกว่า “ช่วงรอยเชื่อมต่อ (transition)” การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในช่วงรอยเชื่อมต่อทำให้เด็กทุกคนต้องปรับตัว ซึ่งการปรับตัวของเด็กในช่วงรอยเชื่อมต่อนี้มีผลต่อการเรียนรู้ หากเด็กสามารถยอมรับการเปลี่ยนแปลงในช่วงรอยเชื่อมต่อ และเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ เด็กจะสามารถเรียนรู้และพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพตามช่วงวัย รอยเชื่อมต่อจากบ้านมาสู่โรงเรียนอนุบาลเป็นรอยเชื่อมต่อขั้นแรกที่เด็กจะต้องปรับตัวหากเด็กสามารถปรับตัวและทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ เด็กจะมีความพร้อมและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตนเอง เด็กสามารถเรียนรู้และมีพัฒนาการก้าวหน้า มีความพร้อมทางการเรียนที่เหมาะสมและสมวัยแต่ในทางตรงกันข้าม หากเด็กไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงในช่วงรอยเชื่อมต่อได้ อาจกลายเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการเรียนรู้ของเด็กในระดับต่อไป (ยศวีร์ สายฟ้า, 2557)

การเตรียมความพร้อมทางการเรียนของเด็กเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ซึ่งต้องอาศัยความพร้อมทั้งตัวเด็ก ครอบครัว ครู โรงเรียน และชุมชนเพื่อให้เด็กสามารถพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้เด็กไม่ได้มีความพร้อมทางการเรียนมาตั้งแต่เกิด เด็กมีเพียงความพร้อมตามพัฒนาการของช่วงวัยมีวุฒิภาวะและประสบการณ์ ซึ่งทักษะเหล่านี้เด็กได้รับการพัฒนาจากครอบครัวที่ช่วยตอบสนองความต้องการของเด็กและส่งเสริมพัฒนาการเด็กอย่างเหมาะสมผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้างและสิ่งแวดล้อมก่อนมาโรงเรียน (Maxwell & Clifford, 2009) เมื่อเด็กต้องเปลี่ยนจากบ้านมาสู่โรงเรียน

อนุบาล ครูและผู้เกี่ยวข้องจะต้องมีความเข้าใจในการเตรียมและส่งเสริมความพร้อมสำหรับเด็กเมื่อเข้าสู่โรงเรียนอนุบาล โดยเด็กที่มีความพร้อมทางการเรียนในช่วงอายุ 3 ปี อาจมีทักษะและความรู้พื้นฐานที่แตกต่างกัน เด็กที่มีพัฒนาการความพร้อมทุกด้านตามช่วงอายุ 3 ปี จะทำให้เด็กสามารถประสบความสำเร็จได้อย่างมั่นคง (UNICEF, 2012) ดังนั้น ความพร้อมทางการเรียนของเด็กจึงมีความสำคัญที่ทำให้เด็กก้าวข้ามช่วงรอยเชื่อมต่อได้อย่างราบรื่น

งานวิจัยด้านการศึกษาระดับปฐมวัยในต่างประเทศ พบว่า เด็กจำเป็นต้องมีความพร้อมทางการเรียนในด้านต่างๆ ทั้งทางด้านสุขภาพทางกาย และความพร้อมทางด้านอารมณ์ สังคม ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมทักษะที่สำคัญและความสามารถในการเรียนรู้ของเด็กเมื่อเข้าสู่โรงเรียนอนุบาล ดังนั้น การเตรียมความพร้อมทางการเรียนของเด็กจะต้องอาศัยความร่วมมือจากตัวเด็ก ครูและครอบครัวของเด็กร่วมกันถ้าเด็กได้รับการเตรียมความพร้อมทางการเรียนที่ดี มีพัฒนาการและทักษะของการปรับตัวที่ดีจะส่งผลต่อการเรียนรู้ที่ดีของเด็กในระดับต่อไป (Lara, Fuligni, Ritchie, Howes, & Karoly, 2008)

(Berkeley Parents Network, 2005) ทำการสำรวจเครือข่ายของผู้ปกครองในประเทศสหรัฐอเมริกา พบปัญหาของเด็กวัย 3 ปี ที่ไม่สามารถก้าวผ่านรอยเชื่อมต่อแรกไปได้ คือ เด็กมีพฤติกรรมไม่ยอมไปโรงเรียน และมีความกังวลกับการแยกจากซึ่งเป็นอาการที่เกิดขึ้นเมื่อเริ่มเข้าสู่โรงเรียนใหม่หรือปีการศึกษาใหม่ เนื่องจากเด็กต้องเปลี่ยนการดำเนินชีวิตต้องปรับตัวจากที่เคยนอนดึก ตื่นสาย ไปเที่ยวกับครอบครัวหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ กับพ่อแม่กลายเป็นต้องไปโรงเรียนแต่เช้าเพื่อไปเรียนหนังสือ ต้องมีสังคมใหม่ มีกลุ่มเพื่อนใหม่และพบเจอสภาพแวดล้อมใหม่

ในประเทศไทย มีการวิจัยและติดตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยของไทย พบว่า เด็กปฐมวัยกำลังถูกเร่งรัดให้มีพัฒนาการที่เกินวัยอย่างไม่สมดุลง ซึ่งจะส่งผลเสียต่อการพัฒนาทักษะด้านการเรียนรู้ของเด็กในอนาคต เช่น การเร่งรัดพัฒนาด้านวิชาการที่เกินวัยเพื่อโอกาสในการเข้าเรียนต่อในโรงเรียนอนุบาลหรือโรงเรียนประถมชื่อดัง จึงเกิดปรากฏการณ์กวดวิชาตั้งแต่อ่อนเข้าโรงเรียนอนุบาลหรือในช่วงของการเรียนในระดับอนุบาลทั้งในช่วงวันหยุดและวันปิดเทอม การเร่งเรียนเขียนอ่านเกินพัฒนาการของเด็กเกิดจากความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนจากการคาดหวังของผู้ปกครองที่ต้องการให้เด็กอนุบาลอ่านออก บวกลบเลขได้หรือเกิดจากครูที่ขาดความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงวัย ทำให้ระบบการเรียนการสอนเด็กในระดับอนุบาลมุ่งเน้นการท่องจำ มุ่งเน้นด้านวิชาการมากกว่าที่จะสนใจในด้านของความพร้อมหรือการปรับตัวของเด็กเมื่อเข้าสู่โรงเรียนอนุบาล เป็นการสูญเสียโอกาสในการเรียนรู้และอาจส่งผลต่อพัฒนาการที่ล่าช้าของเด็กเพราะเด็กในช่วงปฐมวัยสมองจะเปิดรับการเรียนรู้ได้ดีที่สุด ซึ่งหากเด็กปรับตัวไม่ได้อาจกลายเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการเรียนรู้ของเด็กในระดับต่อไป โดยเฉพาะทักษะด้านพฤติกรรม เช่น ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะทางอารมณ์ การพูดและการเคลื่อนไหว และเมื่อเด็กถูกพัฒนาทักษะเพียงด้านเดียวจะส่งผลให้

เด็กขาดแรงจูงใจในการเรียนรู้ ขาดทักษะในการทำงานร่วมกับคนอื่น และขาดทักษะความรับผิดชอบ ทั้งต่อตนเองและผู้อื่นเป็นการเสียโอกาสที่มีอยู่อย่างจำกัดในการสร้างทักษะทางด้านพฤติกรรม ซึ่งส่งผลต่อคุณลักษณะความสำเร็จด้านการศึกษาและการทำงานในอนาคตของเด็ก (สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน(สสค.), 2558)

โรงเรียนอนุบาลที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานนั้นจำเป็นต้องมีการนำเอาหลักสูตรลงสู่ การปฏิบัติเพื่อให้เด็กปฐมวัยได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ ดังนั้น หลักสูตรการศึกษา ปฐมวัยพุทธศักราช 2560 สามารถเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้และจัดประสบการณ์ให้กับเด็กได้ อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อวางรากฐานการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงให้แก่เด็ก ให้เด็ก ได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลต่างๆและสิ่งแวดล้อมรอบตัว ซึ่งเด็กจะเรียนรู้ได้เหมาะสมกับพัฒนาการ ความพร้อม ความต้องการและความสนใจของเด็ก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) โดยบทบาทของครู ควรจะมีแนวปฏิบัติในช่วงของรอยเชื่อมต่อกับบ้านมาสู่โรงเรียนอนุบาลเพื่อเป็นการส่งเสริมความพร้อม และการเสริมสร้างทักษะการปรับตัว ของเด็ก ครูควรมีความสามารถในการส่งเสริมพัฒนาการและ การเรียนรู้ให้กับเด็กรวมถึงการส่งเสริมวางแผนกิจกรรมและส่งเสริมรอยเชื่อมต่อของเด็ก โดยครู จะต้องเข้าใจเด็กและสามารถตอบสนองความต้องการของเด็กเป็นรายบุคคล ครูมีการจัดการวางแผน หลักสูตรให้เหมาะสมกับประสบการณ์เดิมของเด็กโดยมีการจัดการเรียนรู้เตรียมความพร้อมของเด็ก ตลอดปีและมีการจัดสภาพแวดล้อมคล้ายคลึงกับบ้านให้เด็กได้เล่นและทำกิจกรรมที่เหมาะสม ครูตระหนักถึงความร่วมมือจากบ้าน โรงเรียนและชุมชนในการสร้างรอยเชื่อมต่อ ครูดูแลเกี่ยวกับ พัฒนาการของเด็กวัย 3 ปี โดยมีการประสานงานร่วมกันกับครอบครัวของเด็ก (Wesley, 2001; National Early Childhood Transition Center, 2009)

การส่งเสริมความพร้อมของเด็กในรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา ครูอาจเริ่มในช่วงก่อนและหลัง เปิดภาคการศึกษาใหม่ หรือส่งเสริมตลอดทั้งปีการศึกษา ในประเทศฟิลิปปินส์ใช้การประเมิน พัฒนาการเด็กในต้นปีการศึกษาเป็นเวลา 1 เดือน เพื่อให้เห็นพัฒนาการความพร้อม และ ความสามารถของเด็ก และเน้นทักษะและการปรับตัว ซึ่งครูสามารถให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุน เด็กให้สามารถก้าวผ่านช่วงรอยเชื่อมต่อแรกไปได้อย่างรวดเร็ว (Felicitas, 2014) และสถาบันสุขภาพ เด็กของประเทศสหรัฐอเมริกากล่าวถึง ช่วงเวลาการปรับตัวของเด็กเมื่อเข้าสู่โรงเรียนอนุบาลไว้ว่า การปรับตัวของเด็กนั้นขึ้นอยู่กับเด็กแต่ละคน ซึ่งเด็กแต่ละคนมีทักษะในการปรับตัวไม่เท่ากัน เด็กบาง คนสามารถปรับตัวได้ดีในวันแรกของการไปโรงเรียน ขณะที่เด็กบางคนใช้เวลาในการปรับตัวมากกว่า 1 เดือนหรืออาจจะตลอดปีการศึกษา ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความร่วมมือระหว่างครูกับผู้ปกครองในการ ส่งเสริมและสนับสนุนเด็กในก้าวผ่านช่วงเชื่อมต่อแรกไปได้ (Gable, 2012) เมื่อเทียบกับปีการศึกษา ของประเทศไทย ระยะเวลาช่วงรอยเชื่อมต่อแรกที่ครูควรที่จะเข้ามาส่งเสริมและสนับสนุนโดยการ ส่งเสริมเริ่มตั้งแต่ก่อนเปิดภาคเรียนใหม่ต้องอาศัยความร่วมมือจากตัวเด็กและครอบครัวของเด็กที่มี

การเตรียมความพร้อมทางด้านต่าง ๆ จากที่บ้านก่อนที่เด็กจะเข้าสู่โรงเรียนอนุบาลโดยครอบครัวของเด็กจะต้องมีการทำงานร่วมกับครูโดยเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกายฝึกให้เด็กมีกล้ามเนื้อมัดเล็กและกล้ามเนื้อมัดใหญ่ที่แข็งแรง รู้จักการอดทนรอคอย ฝึกให้เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองได้เบื้องต้น ฝึกทักษะของการเข้าสังคม ฝึกทักษะของภาษาในการสื่อสารและสร้างทัศนคติที่ดีต่อการมาโรงเรียนของเด็กเมื่อครอบครัวเด็กและครูทำงานร่วมกันแล้วเด็กเข้ามาสู่โรงเรียนในช่วงปีการศึกษาใหม่ ครูจะต้องส่งเสริมรอยเชื่อมต่อ ส่งเสริมความพร้อมของเด็กทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ และสังคม การปรับตัว ด้านการเรียนรู้ ด้านสติปัญญาและด้านภาษา รวมไปถึงการที่ครูต้องจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกโดยคำนึงถึงความต้องการของเด็ก และมีการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กโดยครูทำงานร่วมกับผู้ปกครองซึ่งนำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์กับเด็ก ครอบครัว และชุมชน (National Early Childhood Transition Center, 2009; Wesley, 2001; กระทรวงศึกษาธิการ, 2560b)

ปัญหาการปรับตัวและพฤติกรรมที่ไม่อยากมาโรงเรียนของเด็กและการที่เด็กถูกคาดหวังจากผู้ปกครองและครูที่ขาดความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการตามช่วงวัยและการส่งเสริมความพร้อมของเด็ก ส่งผลต่อศักยภาพทางพัฒนาการและความพร้อมทางการเรียนรู้ของเด็กในอนาคต แต่ถ้าเด็กได้รับการเตรียมความพร้อมของพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และภาษาอย่างครอบคลุมทุกด้าน รวมถึงการเตรียมความพร้อมของการเสริมสร้างทักษะในการปรับตัวที่ดี จะทำให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือและความเข้าใจของครู ผู้ปกครองและเด็ก โดยครูถือได้ว่ามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความพร้อมของเด็กในระยะของรอยเชื่อมต่อระหว่างบ้านมาสู่โรงเรียนอนุบาล ครูจึงจำเป็นต้องมีความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องในการนำไปปฏิบัติซึ่งจะช่วยให้เด็กสามารถเด็กก้าวข้ามช่วงรอยเชื่อมต่อได้อย่างราบรื่น และช่วยให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้อย่างประสบความสำเร็จ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์แนวปฏิบัติของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อจากบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล เพื่อเสนอแนวปฏิบัติแก่ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการสร้างรอยเชื่อมต่อระหว่างบ้านสู่โรงเรียนอนุบาลที่เหมาะสมกับพัฒนาการและความพร้อมทางการเรียนของเด็กวัย 3 ปีให้มีประสิทธิภาพต่อไป

คำถามการวิจัย

ครูในโรงเรียนอนุบาลมีแนวปฏิบัติในการสร้างรอยเชื่อมต่อจากบ้านสู่โรงเรียนอนุบาลอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์แนวปฏิบัติของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาลใน 2 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ และการสร้างความสัมพันธ์กับเด็ก ครอบครัว และชุมชน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร ได้แก่ ครูอนุบาลที่สอนเด็กวัย 3 ปี ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 3 สังกัด ได้แก่ สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ประเด็นที่ต้องการศึกษา คือ แนวปฏิบัติของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาลใน 2 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ และการสร้างความสัมพันธ์กับเด็ก ครอบครัว และชุมชน

นิยามศัพท์

การสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล หมายถึง การปฏิบัติของครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กในช่วงการเปลี่ยนแปลงจากบ้านไปสู่โรงเรียนอนุบาลซึ่งคำนึงถึงความพร้อมของตัวเด็กทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญาและภาษา ให้สามารถปรับตัวกับสถานการณ์ใหม่และสิ่งแวดล้อมใหม่ในการเข้าเรียนชั้นอนุบาล 1 โดยมีระยะเวลาในการส่งเสริมรอยเชื่อมต่อตลอดปี การศึกษาและอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายร่วมกัน

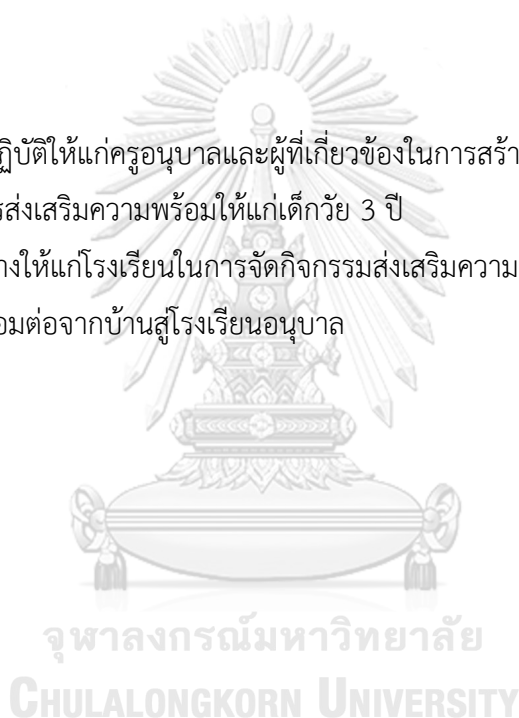
แนวปฏิบัติของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล หมายถึง การปฏิบัติงานในช่วงการเปลี่ยนแปลงจากบ้านไปสู่โรงเรียนอนุบาลในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และความรับผิดชอบของครูตามสภาพความเป็นจริง รวมทั้งความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล ใน 2 ด้าน ประกอบด้วย การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ และการสร้างความสัมพันธ์กับเด็ก ครอบครัวและชุมชน

การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ หมายถึง การจัดการเรียนรู้ การวางแผน กิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักสูตรของโรงเรียน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ โดยยึดหลักการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม เน้นการเล่นและการลงมือปฏิบัติ มีการกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจน เพื่อเสริมสร้างทักษะการปรับตัว และมีทัศนคติที่ดีต่อการมาโรงเรียน ส่งเสริมรอยเชื่อมและความพร้อมของเด็กวัย 3 ปี คำนึงถึงการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อตอบสนองความต้องการของเด็ก และครูสามารถประเมินผลการเรียนรู้เด็กเป็นรายบุคคลผ่านกิจกรรมที่เด็กสนใจ โดยการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ ประกอบด้วย การจัดการเรียนรู้ และการเสริมสร้างทักษะการปรับตัว

การสร้างความสัมพันธ์กับเด็ก ครอบครัว และชุมชน หมายถึง การที่ครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กสื่อสารกับเด็กที่หลากหลายในทางบวก และสร้างความคุ้นเคยกับเด็กอย่างสม่ำเสมอ รับผิดชอบต่อความกังวลการแยกจากของเด็ก โดยส่งเสริมให้เด็กคุ้นเคยกับสถานการณ์ใหม่ และครูมีการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับครอบครัวของเด็กโดยส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมความพร้อมและสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล และครูสร้างปฏิสัมพันธ์กับชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมความพร้อมและรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็ก ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับครอบครัวเด็ก และความสัมพันธ์ระหว่างครูกับชุมชน

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้แนวปฏิบัติให้แก่ครูอนุบาลและผู้ที่เกี่ยวข้องในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาลในการส่งเสริมความพร้อมให้แก่เด็กวัย 3 ปี
2. ได้แนวทางให้แก่โรงเรียนในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความพร้อมทางการเรียนให้แก่เด็กวัย 3 ปี ในช่วงรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยนี้ศึกษา เรื่อง การวิเคราะห์แนวปฏิบัติของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานและแนวทางในการวิจัย โดยกำหนดสาระสำคัญ ประกอบด้วยหัวข้อตามลำดับ ดังนี้

1. ความพร้อมทางการเรียนของเด็กวัย 3 ปี
 - 1.1 ความหมายของความพร้อมทางการเรียน
 - 1.2 องค์ประกอบของความพร้อมทางการเรียน
 - 1.3 คุณลักษณะของเด็กวัย 3 ปีที่มีความพร้อมทางการเรียน
 - 1.3.1 พัฒนาการทางด้านร่างกาย
 - 1.3.2 พัฒนาการทางด้านอารมณ์
 - 1.3.3 พัฒนาการทางด้านสังคม
 - 1.3.4 พัฒนาการทางด้านสติปัญญา
 - 1.3.5 พัฒนาการทางด้านภาษา
 - 1.4 ความพร้อมทางการเรียนของเด็กวัย 3 ปี
2. รอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล
 - 2.1 ความหมายของรอยเชื่อมต่อ
 - 2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล
 - 2.3 หลักการในการเชื่อมต่อการศึกษา
 - 2.4 แนวปฏิบัติในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 3.1 งานวิจัยในประเทศไทย
 - 3.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

1. ความพร้อมทางการเรียนของเด็กวัย 3 ปี

การเข้าเรียนอนุบาลมีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัย เนื่องจากเป็นขั้นแรกของเด็กวัย 3 ปีในการเข้าสู่การศึกษา เด็กที่เข้าเรียนในชั้นอนุบาล 1 ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่ไม่คุ้นเคย ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้ส่งผลต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก หากเด็กมีความพร้อมจะสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม และสถานการณ์ใหม่ได้ง่าย ในที่นี้จึงขอเสนอความหมายของความพร้อมทางการเรียน องค์ประกอบของความพร้อมทางการเรียน คุณลักษณะของเด็กวัย 3 ปีที่มีความพร้อมทางการเรียน และความพร้อมทางการเรียนของเด็กวัย 3 ปี ดังนี้

1.1 ความหมายของความพร้อมทางการเรียน

The National Center on Parent Family and Community Engagement for the Office of Head Start (2014) ได้กล่าวถึง การเตรียมความพร้อมทางการเรียนว่า คือกระบวนการของการเรียนรู้และพัฒนาช่วงปฐมวัยจากวัยทารกสู่วัยเรียน เมื่อเด็กมีทักษะและทัศนคติ ที่จำเป็นต่อการประสบความสำเร็จในสถานศึกษาปฐมวัย ด้วยการจัดการเรียนการสอนหรือหลักสูตรที่เหมาะสมต่อพัฒนาการ เด็กวัยทารก วัยเตาะแตะ และเด็กวัยอนุบาลสามารถเตรียมตัวสำหรับการเข้าโรงเรียน

UNICEF (2012) ได้ให้ความหมายของคำว่าความพร้อมทางการเรียน คือ การเริ่มต้นชีวิตที่ดีของเด็กจากการเลี้ยงดูและสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยที่จะทำให้เด็กสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างสมบูรณ์แข็งแรง มีจิตใจที่ดี มีอารมณ์มั่นคง มีความสามารถในการเข้าสังคมและมีความสามารถในการเรียนรู้

Rafoth, Buchenauer, Crissman, and Halko (2004) กล่าวว่า ความพร้อมทางการเรียน หมายถึง ความสามารถของเด็กที่พร้อมจะก้าวเข้าสู่สังคมโดยมีพื้นฐานจากการศึกษา เด็กจะได้รับการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ทั้งทางด้านสติปัญญา ด้านสังคม ด้านอารมณ์และด้านร่างกาย ซึ่งสิ่งที่มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับความพร้อมในตัวเด็ก ได้แก่ บ้าน ครอบครัว และสถานศึกษาปฐมวัย ทำให้เด็กมีประสบการณ์ชีวิต ได้รับการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ซึ่งต้องคำนึงถึงความแตกต่างของเด็กเป็นรายบุคคล

Lara et al. (2008) กล่าวว่า เด็กที่มีความพร้อมทางการเรียน จะต้องมีความรู้พื้นฐานที่หลากหลายในระดับหนึ่ง และสิ่งที่บ่งบอกว่าเด็กควรจะรู้หรือทำอะไรได้บ้างเมื่อเริ่มเข้าสถานศึกษาปฐมวัยเด็กมีความกระตือรือร้นที่จะเรียน จะสามารถช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จในการเข้าเรียน และอยู่ในสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาปฐมวัยได้อย่างราบรื่น

สรุปความพร้อมทางการเรียน คือ กระบวนการของการเรียนรู้ และความสามารถของเด็กที่พร้อมจะได้รับการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และภาษา ซึ่ง

ต้องอาศัยความร่วมมือจากตัวเด็ก ครู ครอบครัว และชุมชนทำให้เด็กมีความสามารถในการเรียนรู้ และมีทักษะในการเข้าสังคม

1.2 องค์ประกอบของความพร้อมทางการเรียน

National Education Goals Panel (1997) ระบุว่า ความพร้อมทางการเรียนของเด็ก จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบของความพร้อม 4 องค์ประกอบดังนี้

1) ความพร้อมของตัวเด็ก สุขภาพและพัฒนาการทางด้านร่างกายที่ดี พัฒนาการทางการเคลื่อนไหวที่ดีที่มีความสัมพันธ์กับความพร้อม อารมณ์ที่มั่นคงและความสามารถทางสังคม เด็กจะต้องพร้อมที่จะเข้าเรียนด้วยทักษะพื้นฐานและความรู้ที่หลากหลาย เช่น ความสามารถที่จะทำได้ ความพร้อมที่จะเรียนรู้ และประสบการณ์

2) ความพร้อมของครอบครัว ครอบครัวต้องดูแลเอาใจใส่เด็กให้เด็กปลอดภัย ยอมรับและส่งเสริมเด็กทั้งสุขภาพ โภชนาการ สิ่งแวดล้อม ส่งเสริมพัฒนาการ การรับรู้และความรู้ทั่วไปให้เด็กมีความพร้อมเข้าสู่การเรียนรู้

3) ความพร้อมของโรงเรียนหรือสถานศึกษาปฐมวัย จุดมุ่งหมายทางการเรียน โรงเรียนต้องคำนึงถึงภูมิหลังและความแตกต่างทางวัฒนธรรมของเด็ก ความแตกต่างระหว่างบุคคลและจัดเตรียมหลักสูตรที่เหมาะสม เปิดโอกาสให้ครอบครัว เด็ก โรงเรียนมีรอยเชื่อมต่อกันตั้งแต่บ้านมาสู่โรงเรียนหรือสถานศึกษาปฐมวัย

4) ความพร้อมของชุมชน ทักษะทางการสื่อสาร การทำงานของรัฐบาลและท้องถิ่นการดูแลเด็กที่ด้อยโอกาสให้มีความเท่าเทียมกัน

UNICEF (2012) ระบุว่า การเตรียมความพร้อม เป็นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับสภาพแวดล้อมและประสบการณ์ที่ส่งผลต่อพัฒนาการของเด็ก ซึ่งประกอบด้วย 2 คุณลักษณะ ได้แก่ รอยเชื่อมต่อและความสามารถที่สำเร็จ ดังนี้

1) ความพร้อมของเด็ก ให้ความสนใจกับการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก

2) ความพร้อมของโรงเรียน ให้ความสนใจกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ควบคู่กับการฝึกฝนที่ส่งเสริมและสนับสนุนเด็กทุกคนให้มีช่วงรอยเชื่อมต่ออย่างราบรื่น

3) ความพร้อมของครอบครัว มุ่งเน้นความสนใจไปยังทัศนคติของผู้ปกครองหรือคนดูแลเด็กและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก และรอยเชื่อมต่อสู่โรงเรียน

National Association for the Education of Young Children (2009) กำหนดแนวทางสำหรับโรงเรียนในการช่วยเหลือให้เด็กมีความพร้อมทางการเรียน ดังนี้

1) โรงเรียนมีความพร้อมหากหลักสูตรในชั้นอนุบาล สร้างเพื่อการเรียนรู้เป็นหลัก คือ ในช่วงปฐมวัย เด็กมีทักษะจะเรียนได้ดี เมื่อถูกเสริมสร้างประสบการณ์ที่มีความหมาย ถึงแม้ว่าเด็กจะเข้า

โรงเรียนโดยปราศจากทักษะที่จำเป็นก็ตาม ในหลักสูตรควรจะมีการแนะแนวเด็ก รวมถึงการสนับสนุนครูในการทำกิจกรรมต่าง ๆ และควรเน้นการลงมือปฏิบัติจริง รวมถึงมีการบูรณาการความรู้

2) โรงเรียนต้องพิจารณาถึงความแตกต่างของบุคคลและภาษา วัฒนธรรมและประสบการณ์เดิม ของเด็ก หมายถึง เด็กที่มีประสบการณ์ที่แตกต่างจากคนอื่นเมื่อพวกเขาเข้ามาในโรงเรียนอาจถูกมองว่าไม่มีความพร้อมในการเข้าเรียน ซึ่งการจัดการศึกษาในระดับอนุบาลและประถมศึกษาที่ดี ควรยอมรับในสิ่งที่เด็กเป็นและให้การช่วยเหลือ เพื่อสร้างการเชื่อมโยงที่มีความหมายกับเด็กในแต่ละบ้านแต่ละวัฒนธรรมและชุมชน

3) ครูต้องรู้วิธีการสอนเด็กและมีการทำสื่อการเรียนการสอน หมายถึง โรงเรียนที่พร้อมครูที่สอนในระดับอนุบาลต้องมีการเตรียมพร้อมที่ดีในการพัฒนาเด็กและการศึกษา จำนวนเด็กต้องเหมาะสมในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับเด็กแต่ละคน และมีการจัดอุปกรณ์การเรียน และเครื่องมือที่สนับสนุนส่งเสริมในกิจกรรมต่าง ๆ ให้กับเด็ก รวมถึงความคิดในการสนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้ด้วย

กระทรวงศึกษาธิการ (2560b) กล่าวถึง ความพร้อมของเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปีที่จะเข้าสู่สถานศึกษาปฐมวัยไว้ว่า ควรมีการเตรียมตัว พ่อแม่ ครูหรือผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กในการสร้างรอยต่อจากบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล เด็กจะต้องมีความพร้อมและปรับตัวในการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคล สถานที่และสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างออกไปจากบ้าน ซึ่งการที่เด็กจะมีความพร้อมได้อย่างราบรื่น ครอบครัวและโรงเรียนควรทำงานร่วมกัน

สรุปองค์ประกอบของความพร้อมทางการเรียนนั้น มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ความพร้อมของเด็ก ความพร้อมของครอบครัว ความพร้อมของโรงเรียนและชุมชน

1.3 คุณลักษณะของเด็กวัย 3 ปีที่มีความพร้อมทางการเรียน

คุณลักษณะของเด็กวัย 3 ปีที่มีความพร้อมทางการเรียน แบ่งเป็นพัฒนาการด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา และด้านภาษา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.3.1 พัฒนาการด้านร่างกาย

พัฒนาการด้านร่างกาย หมายถึง ความสามารถของร่างกายในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาทในการทำกิจกรรมประจำวัน หรือในการทำกิจกรรมต่างๆ การนอนหลับพักผ่อน การดูแลสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยของตนเอง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560b)

กระทรวงศึกษาธิการ (2560ก) ระบุว่า พัฒนาการทางร่างกายของเด็กวัย 3 ปีที่ควรทำได้ คือ เด็กสามารถวิ่งคล่องขึ้นและเดินถอยหลังได้ กระโดดขึ้นลงอยู่กับที่ได้ สามารถเดินขึ้นลงบันไดสลับเท้าได้เอง สามารถหยิบของชิ้นเล็กๆได้และจับดินสอแท่งใหญ่ๆได้ด้วยนิ้วชี้และนิ้วหัวแม่มือได้

สามารถรับลูกบอลด้วยมือและลำตัวและเขียนรูปร่างกลมตามแบบได้และเด็กสามารถใช้กรรไกรมือเดียวได้ เด็กสามารถนั่งยอง ๆ เล่นโดยไม่เสียการทรงตัว สามารถเดินถอยหลัง เดินขึ้นลงบันไดโดยมือข้างหนึ่งจับราว และก้าวเท้าโดยมีสองเท้าในขั้นเดียวกัน สามารถกระโดดกับที่โดยเท้าพ่นพื้นทั้ง 2 ข้าง เด็กสามารถจับสีเทียนแท่งใหญ่เพื่อขีดเขียนได้ และเลียนแบบลากเส้นเป็นวงต่อเนื่องหรือเส้นตรงแนวตั้งได้

สรุปพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กวัย 3 ปี เป็นการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆของร่างกายตามจังหวะดนตรี การเล่นออกกำลังกลางแจ้งอย่างอิสระ การเคลื่อนไหวและการทรงตัว การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อและระบบประสาท การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส การวาด การเขียนขีดเขียน การปั้น การฉีก การตัดปะ การดูแลรักษาความสะอาดของร่างกาย ของใช้ส่วนตัวและการรักษาความปลอดภัย

1.3.2 พัฒนาการทางด้านอารมณ์

พัฒนาการทางด้านอารมณ์ หมายถึง ความสามารถในการแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกที่เหมาะสมกับวัย มีความสุข ร่าเริง แจ่มใส ได้พัฒนาความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเอง จากการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเป็นบุคคลที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการทำให้เด็กรู้สึกเป็นที่รัก อบอุ่น มั่นคง เกิดความรู้สึกปลอดภัย ไว้วางใจ ซึ่งส่งผลให้เด็กเกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและเรียนรู้ที่จะสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560b)

กระทรวงศึกษาธิการ (2560ก) ได้กล่าวถึงพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็กวัย 3 ปี ที่ควรจะเป็น คือ เด็กจะแสดงอารมณ์ตามความรู้สึกและชอบที่จะให้ผู้ใหญ่พอใจและได้รับคำชมและกลัวการพลัดพรากจากครูหรือผู้ที่ใกล้ชิดแต่น้อยลงกว่าช่วงอายุที่เด็กกว่านี้ และเด็กมีความกลัวจากจินตนาการที่สร้างขึ้น คนหรือสัตว์ที่มีหน้าตาแปลกผิดธรรมดา จะทำให้เด็กรู้สึกไม่สบายใจ เด็กมีอารมณ์ซีโมโห อิจฉาเป็น แข่งขัน แย่งชิงความรักความสนใจจากพ่อแม่ แสดงออกถึงความรักอย่างเด่นชัด เช่น หวงพ่อแม่ ต่อต้านอำนาจของแม่ แต่ก็แสดงความรักต่อพ่อแม่อย่างเปิดเผยทั้งคำพูดและท่าทางและจะพัฒนาความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพ่อแม่ เพราะอยากให้มีคนรักและยอมรับตัวเอง และเด็กจะเล่นสมมติเพื่อให้เกิดความพึงพอใจในตนเอง เป็นการวางรากฐานทางอารมณ์และพัฒนาความคิดให้กว้างไกล และถือเป็นจุดเริ่มต้นของความเชื่อมั่นในตนเอง เด็กแสดงความภาคภูมิใจเมื่อทำสิ่งต่างๆสำเร็จ เด็กจะชอบพูดคำว่า ไม่ แม้จะเป็นสิ่งที่ตนต้องการ เด็กจะแสดงความรู้สึกต่างๆด้วยคำพูด มีความเป็นตัวของตัวเอง และมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองเมื่อได้รับการยอมรับหรือชมเชย

สรุปพัฒนาการทางด้านอารมณ์ของเด็กวัย 3 ปี เป็นความสามารถในการรับรู้อารมณ์หรือความรู้สึกของตนเอง การแสดงอารมณ์ที่เป็นสุข การควบคุมอารมณ์และการแสดงออก การเล่น

อิสระ การเล่นเกมบทบาทสมมติ การชื่นชมธรรมชาติ การเพาะปลูกอย่างง่าย การเลี้ยงสัตว์ การฟังนิทาน การร้องเพลง การท่องคำคล้องจอง การทำกิจกรรมศิลปะต่างๆตามความสนใจ

1.3.3 พัฒนาการทางสังคม

พัฒนาการทางสังคม หมายถึง เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัวในชีวิตประจำวัน ได้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ และปรับตัวอยู่ในสังคม เด็กควรมีโอกาสได้เล่น และทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่ เด็กวัยเดียวกันหรือต่างวัย เพศเดียวกันหรือต่างเพศอย่างสม่ำเสมอ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560b)

กระทรวงศึกษาธิการ (2560ก) ได้กล่าวถึงพัฒนาการทางสังคมของเด็กวัย 3 ปี ที่ควรจะทำให้ได้ คือ เด็กสามารถรับประทานอาหารได้ด้วยตนเองและเด็กรู้จักการรอคอย ชอบเล่นสมมติและเล่นแบบคู่ขนานกับเพื่อนคือเล่นของเล่นชนิดเดียวกันแต่ต่างคนต่างเล่นและรู้จักเก็บของเล่นเอง เด็กสามารถรอคอยช่วงสั้น ๆ ได้ เด็กจะชอบเก็บของของตนเองไว้ใกล้ตัวและไม่ชอบแบ่งปันผู้อื่น เด็กจะเล่นร่วมกันแต่ต่างคนต่างเล่นและเด็กจะเล่นเป็นกลุ่มกับเด็กอื่น เด็กพยายามช่วยเหลือตนเองในเรื่องการแต่งตัว สวมเสื้อผ้าโดยมีคนช่วย เริ่มรู้จักขอและเริ่มรู้จักให้ บอกในเรื่องการขับถ่ายได้

สรุปพัฒนาการทางด้านสังคมของเด็กวัย 3 ปี เด็กจะช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันตามวัย เด็กจะเล่นอิสระและเล่นรวมกลุ่มกับผู้อื่น มีการแบ่งปันและการให้ การอดทนรอคอยตามวัย เด็กใช้ภาษาบอกความต้องการ และการออกไปร่วมกิจกรรมต่าง ๆ นอกบ้าน

1.3.4 พัฒนาการทางสติปัญญา

พัฒนาการด้านสติปัญญา หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวในชีวิตประจำวันผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า และการเคลื่อนไหว ได้พัฒนาการใช้ภาษาสื่อความหมาย และความคิด รู้จักสังเกตคุณลักษณะต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น สี ขนาด รูปร่าง รูปทรง ผิวสัมผัส จดจำชื่อเรียกสิ่งต่าง ๆ รอบตัว (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560b)

กระทรวงศึกษาธิการ (2560ก) ได้กล่าวถึงพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กวัย 3 ปี ที่ควรจะทำให้ได้ คือ เด็กสำรวจสิ่งต่าง ๆ ที่เหมือนและต่างกันได้ สามารถบอกรูปร่าง สี และขนาด สามารถจัดแบ่งกลุ่มได้ เด็กสามารถบอกชื่อของตนเองได้และขอความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหาได้ สนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องด้วยประโยคสั้น ๆ ได้ สนใจนิทานและเรื่องราวต่างๆ สามารถร้องเพลง ท่องคำกลอนและคำคล้องจองง่าย ๆ และแสดงท่าทางเลียนแบบได้ รู้จักใช้คำถามอะไร และสร้างผลงานตามความคิดของตนเองและอยากรู้อยากเห็นทุกอย่างรอบตัว รู้ถึงความแตกต่างระหว่างชายหญิง สนใจร่างกายของตนเอง รู้จักส่วนต่าง ๆ ของร่างกายมากขึ้น และรู้ว่าร่างกายมีสองข้าง แต่ยังไม่ได้ว่าข้างไหนขวาหรือซ้ายเด็กสามารถร้องเพลงได้บางคำและร้องเพลงคลอตามทำนอง สนใจและชอบดูหนังสือภาพ นิทานภาพ และเด็กจะสามารถพูดเป็นวลีสั้น ๆ มักจะถามคำถาม อะไร ทำไม อยากรู้อะไรสิ่งต่าง ๆ ถามบ่อยถามซ้ำ พยายามเลียนเสียงต่าง ๆ เลียนแบบการกระทำผู้ใกล้ชิดหรือ

1.3) สามารถแยกแยะรูปทรง สี และแยกประเภทของสิ่งของได้

1.4) เข้าใจเรื่องนิทานพื้นฐาน

1.5) สามารถบอกชื่อเต็มและอายุของตนเองได้

2) ด้านทักษะการสื่อสาร

2.1) เข้าใจคำศัพท์ 1,500 - 2,000 คำ

2.2) เข้าใจความหมายของประโยคสั้น ๆ และใช้รูปประโยคที่เป็นอดีต, คำย่อ รวมถึงคำบุพบทได้

2.3) ใช้คำในรูปแบบของ 5W (What When Who Why และ How)

2.4) ทำตามคำสั่ง 3 ขั้นตอนได้ปกติและสามารถอธิบายการทำงานของสิ่งต่างๆได้

3) ด้านพัฒนาการทางด้านสังคมและอารมณ์

3.1) เล่นร่วมกับผู้อื่น, แสดงอารมณ์ความรัก และเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น

3.2) ชอบการแสดงออก

3.3) รู้จักการควบคุมอารมณ์ตนเอง

3.4) สามารถเข้าใจกฎกติกาพื้นฐาน เช่น การสลับกันเล่น

กระทรวงศึกษาธิการ (2560b) ระบุ ความพร้อมของเด็กวัย 3 ปี โดยแบ่งตามพัฒนาการของเด็ก ดังนี้

1) พัฒนาการทางด้านร่างกาย

เด็กสามารถวิ่งคล่องขึ้นและเดินถอยหลังได้ กระโดดขึ้นลงอยู่กับที่ได้ สามารถเดินขึ้นลงบันไดสลับเท้าได้เอง สามารถหยิบของชิ้นเล็กๆได้และจับดินสอแท่งใหญ่ได้ด้วยนิ้วชี้และนิ้วหัวแม่มือได้ สามารถรับลูกบอลด้วยมือและลำตัวและเขียนรูปร่างกลมตามแบบได้และเด็กสามารถใช้กรรไกรมือเดียวได้ เด็กสามารถนั่งยอง ๆ เล่นโดยไม่เสียการทรงตัว เดินขึ้นลงบันไดโดยมือข้างหนึ่งจับราว และก้าวเท้าโดยมีสองเท้าในขั้นเดียวกัน สามารถกระโดดกับที่โดยเท้าพ่นพ่นทั้ง 2 ข้าง เด็กสามารถจับสีเทียนแท่งใหญ่เพื่อขีดเขียนได้ และเขียนแบบลากเส้นเป็นวงต่อเนื่องหรือเส้นตรงแนวตั้งได้

2) พัฒนาการทางอารมณ์

เด็กจะแสดงอารมณ์ตามความรู้สึกและชอบที่จะให้ผู้ใหญ่พอใจและได้รับคำชม และกลัวการพลัดพรากจากครูหรือผู้ที่ใกล้ชิด และเด็กมีความกลัวจากจินตนาการที่สร้างขึ้น คนหรือสัตว์ที่มีหน้าตาแปลกพิศดาร จะทำให้เด็กรู้สึกไม่สบายใจ เด็กมีอารมณ์ขี้โมโห อิจฉาเป็น แข่งขัน แย่งชิงความรักความสนใจจากพ่อแม่ แสดงออกถึงความรักอย่างเด่นชัด เช่น หวงพ่อแม่ ต่อต้านอำนาจของแม่ แต่ก็แสดงความรักต่อพ่อแม่อย่างเปิดเผยทั้งคำพูดและท่าทางและจะพัฒนาความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพ่อแม่ เพราะอยากให้มีคนรักและยอมรับตัวเอง และเด็กจะเล่นสมมติเพื่อให้

เกิดความพึงพอใจในตนเอง และถือเป็นจุดเริ่มต้นของความเชื่อมั่นในตนเอง เด็กแสดงความภาคภูมิใจเมื่อทำสิ่งต่างๆสำเร็จ เด็กจะชอบพูดคำว่า ไม่ แม้จะเป็นสิ่งที่ตนต้องการ เด็กจะแสดงความรู้สึกต่างๆ ด้วยคำพูด มีความเป็นตัวของตัวเอง และมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองเมื่อได้รับการยอมรับหรือชมเชย

3) พัฒนาการทางสังคม

เด็กสามารถรับประทานอาหารได้ด้วยตนเองและเด็กรู้จักการรอคอย ชอบเล่นสมมติและเล่นแบบคู่ชานานกับเพื่อนคือเล่นของเล่นชนิดเดียวกันแต่ต่างคนต่างเล่นและรู้จักเก็บของเล่นเอง เด็กสามารถรอคอยช่วงสั้น ๆ ได้ เด็กจะชอบเก็บของของตนเองไว้ใกล้ตัวและไม่ชอบแบ่งปันผู้อื่น เด็กจะเล่นเป็นกลุ่มกับเด็กอื่น เด็กพยายามช่วยเหลือตนเองในเรื่องการแต่งตัว สวมเสื้อผ้าโดยมีคนช่วย เริ่มรู้จักขอและเริ่มรู้จักให้ บอกในเรื่องการขับถ่าย

4) พัฒนาการทางสติปัญญา

เด็กสำรวจสิ่งต่าง ๆ ที่เหมือนและต่างกันได้ สามารถบอกรูปร่าง สี และขนาด สามารถจัดแบ่งกลุ่มได้ เด็กสามารถบอกชื่อของตนเองได้และขอความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหาได้ สนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องด้วยประโยคสั้น ๆ ได้ สนใจนิทานและเรื่องราวต่างๆ สามารถร้องเพลงท่องคำกลอนและคำคล้องจองง่าย ๆ รู้จักใช้คำถามอะไร ทำไม และสร้างผลงานตามความคิดของตนเองและอยาก رؤ้อยากเห็นทุกอย่างรอบตัว รู้ถึงความแตกต่างระหว่างชายหญิง สนใจร่างกายของตัวเอง รู้จักส่วนต่าง ๆ ของร่างกายมากขึ้น สามารถพูดเป็นวลีสั้น ๆ อยากเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ถามบ่อยถามซ้ำ พยายามเลียนเสียงต่าง ๆ เลียนแบบการกระทำผู้ใกล้ชิดหรือเด็กอื่น จดจ่อต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ยาวนานขึ้น ชอบเล่นน้ำ เล่นทราย ชอบละเลงสีด้วยมือ สามารถค้นหาของที่ถูกลบซ่อนโดยมีสิ่งปกปิด 2 – 3 ชั้น ชอบฟัง และเล่นนิ้วมือประกอบบทเพลง บทกลอน นิทาน คำคล้องจองเพลง สนใจค้นคว้าสังเกตและสำรวจสิ่งต่าง ๆ สามารถขีดเขียนเส้นตรงเป็นแนวตั้งได้

5) พัฒนาการทางภาษา

เด็กจะเริ่มหัดพูดเป็นคำ ๆ ระยะเวลาแรกจะเป็นการพูดโดยเรียกชื่อคำนาม เรียกชื่อคนที่อยู่รอบข้าง สิ่งของต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว รวมทั้งคำคุณศัพท์ที่เด็กได้ยินผู้ใหญ่พูดกัน สนใจสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว เช่น คน สัตว์ สิ่งของ ธรรมชาติ ของเล่น ชอบฟังคำพูดซ้ำ ๆ สั้น ๆ คำคล้องจอง ชอบฟังนิทานสั้น ๆ

ผู้วิจัยสังเคราะห์ความพร้อมทางการเรียนของเด็กวัย 3 ปี แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ความพร้อมด้านร่างกาย ความพร้อมด้านอารมณ์และสังคม ความพร้อมด้านสติปัญญา และความพร้อมทางด้านภาษาดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความพร้อมทางการเรียนของเด็กวัย 3 ปี

ความพร้อมของเด็กวัย 3 ปี (Goldstein, Warde & Peluso, 2013)	ความพร้อมของเด็กวัย 3 ปี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)	ผู้วิจัยสังเคราะห์
	1. พัฒนาการทางร่างกาย	1. ความพร้อมด้านร่างกาย
	1.1 วิ่งและเดินถอยหลังได้	1.1 การเคลื่อนไหวร่างกาย
	1.2 กระโดดขึ้นลงอยู่กับที่ได้	1.1.1 การวิ่ง ถอยหลัง กระโดดขึ้นลงอยู่กับที่ และขึ้นลงบันไดสลับเท้าได้
	1.3 เดินขึ้นลงบันไดสลับเท้าได้	1.1.2 สามารถรับลูกบอลด้วยมือและลำตัวได้
	1.4 รับลูกบอลด้วยมือและลำตัว	1.2 การใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก
	1.5 สามารถหยิบของชิ้นเล็กๆ และจับดินสอแท่งใหญ่ๆ ได้ด้วยนิ้วชี้ และนิ้วหัวแม่มือ	1.2.1 การจับดินสอสีแท่งใหญ่กว่าดวงกลมตามแบบได้
	1.6 เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้	1.2.2 สามารถใช้กรรไกรมือเดียว
	1.7 ใช้กรรไกรมือเดียวได้	
1. ด้านพัฒนาการทางด้านอารมณ์และสังคม	2. พัฒนาการทางอารมณ์	2. ความพร้อมด้านอารมณ์และสังคม
1.1 เล่นและอยู่ร่วมกับผู้อื่น	2.1 แสดงอารมณ์ตามความรู้สึก	2.1 การเข้าใจและรับรู้ความรู้สึกพื้นฐาน
1.2 แสดงอารมณ์ความรัก และเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น	2.2 ชอบที่จะให้ผู้ใหญ่พอใจและได้รับคำชมจากผู้ใหญ่	2.2 การควบคุมและแสดงอารมณ์ของตนเอง
1.3 ขอบการแสดงออก	2.3 กลัวการพลัดพรากจากผู้ดูแล หรือผู้ที่ใกล้ชิด	2.3 กลัวการพลัดพรากจากผู้ดูแลหรือผู้ที่ใกล้ชิด
1.4 รู้จักการควบคุมอารมณ์ตนเอง	2.4 ชอบให้มีคนรักและยอมรับตัวเอง	2.4 การช่วยเหลือตัวเอง
1.5 สามารถเข้าใจกฎกติกาพื้นฐาน เช่น การสลับกันเล่น	3. พัฒนาการทางสังคม	2.5 การอยู่ร่วมและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น
	3.1 สามารถรับประทานอาหารได้ด้วยตนเอง	2.6 การเข้าใจกฎกติกาพื้นฐาน
	3.2 รู้จักการรอคอย	
	3.3 ชอบเล่นสมมติและเล่นแบบคู่ขนานกับเพื่อน	

ตารางที่ 1 (ต่อ) ความพร้อมทางการเรียนของเด็กวัย 3 ปี

ความพร้อมของเด็กวัย 3 ปี (Goldstein, Warde & Peluso, 2013)	ความพร้อมของเด็กวัย 3 ปี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)	ผู้วิจัยสังเคราะห์
2. ด้านทักษะวิชาการขั้นพื้นฐาน 2.1 สามารถนับเลข 1-5 และนับสิ่งของได้ 5 ชิ้นและเข้าใจตัวเลขและสัญลักษณ์ 2.2 สามารถแยกแยะรูปทรง สี และแยกประเภทของสิ่งของได้	4. พัฒนาการทางสติปัญญา 4.1 สำรวจสิ่งต่างๆที่เหมือนและต่างกันได้ 4.2 สามารถบอกรูปร่าง สี และขนาดและจัดแบ่งกลุ่มได้ 4.3 รู้จักใช้คำถามอะไร และสร้างผลงานตามความคิดของตนเอง	3.ความพร้อมด้านสติปัญญา 3.1 ความรู้ทางคณิตศาสตร์ 3.1.1 เข้าใจความเหมือน ความต่างของคน สิ่งของ และเหตุการณ์ 3.1.2 เข้าใจตัวเลข 1-5 และเข้าใจสัญลักษณ์ 3.2 ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ 3.2.1 มีความรู้ทางกายภาพของสิ่งต่าง ๆ เช่น สี รูปทรง 3.2.2 แยกประเภทและจัดกลุ่มสิ่งของได้
3. ด้านทักษะการสื่อสาร 3.1 เข้าใจคำศัพท์ 1,500 - 2,000คำ 3.2 เข้าใจความหมายของประโยคสั้นๆ และสามารถบอกชื่อตนเองได้ 3.3 ชอบฟังนิทานและสนใจหนังสือใหม่ๆ	5. พัฒนาการทางภาษา 5.1 พูดโดยเรียกชื่อคนที่อยู่รอบข้าง สิ่งของต่างๆ ที่อยู่รอบตัว 5.2 ชอบฟังคำพูดซ้ำๆ สั้นๆ คำคล้องจอง 5.3 ชอบฟังนิทานสั้นๆ ดูการ์ตูน ชอบดูรูป สี ดูตัวหนังสือสั้นๆ ดูรูปมาก	4.ความพร้อมด้านภาษา 4.1 มีทักษะทางการพูดและการสื่อสาร 4.1.1 รู้จักตัวอักษรและสามารถบอกชื่อตนเองได้ 4.1.2 สามารถขอความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหาได้ 4.2 การรู้หนังสือ 4.2.1 ชอบฟังนิทาน คำคล้องจองสั้นๆและร้องเพลง 4.2.2 รู้จักตัวอักษร คำศัพท์ง่ายๆ 4.2.3 เขียนชื่อตัวเองได้

2. รอยเชื่อมต่อจากบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล

การเปลี่ยนแปลงจากบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล เป็นการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม การปรับตัวและการเรียนรู้ของเด็กที่จะก้าวข้ามจากบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล จึงต้องอาศัยรอยเชื่อมต่อที่ดี เพื่อที่จะลดช่องว่างของการเปลี่ยนแปลงนั้น ในที่นี้จึงศึกษา ความหมายของรอยเชื่อมต่อ หลักการในการเชื่อมต่อทางการศึกษา แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับรอยเชื่อมต่อจากบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล และ แนวปฏิบัติในการสร้างรอยเชื่อมต่อจากบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล

2.1 ความหมายของรอยเชื่อมต่อ

ยศวีร์ สายฟ้า (2557) ให้ความหมายของรอยเชื่อมต่อไว้ว่า การก้าวเข้าสู่การเรียนรู้ในระบบโรงเรียนเป็นการเปลี่ยนแปลงหรือการเปลี่ยนผ่านจากระดับชั้นเรียนหนึ่งไปยังอีกชั้นเรียนหนึ่งซึ่งมีรูปแบบในการจัดการที่แตกต่างกัน เป็นประสบการณ์สำคัญสำหรับเด็กที่จะเรียนรู้และปรับตัวเพื่อก้าวผ่านการเปลี่ยนแปลงนี้ไปได้

Dunlop and Fabian (2002) ให้ความหมายของรอยเชื่อมต่อ คือ การส่งผ่านจากสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่ง รูปแบบหนึ่ง หรือหัวข้อเรื่องหนึ่ง ไปยังสถานการณ์ใหม่เมื่อเวลาผ่านไป

Bronfenbrenner and Morris (2006) ได้ให้ความหมายของรอยเชื่อมต่อไว้ คือ ระบบของเวลา หมายถึง เมื่อกล่าวถึงระบบเวลาที่สามารถอธิบายได้ว่าเด็กสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดระยะเวลา ภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีรอบตัว เด็กมีการย้ายหรือเปลี่ยนแปลงกลุ่มโดยกระบวนการมีความสัมพันธ์ต่อความพร้อมและการปรับตัวของเด็กในช่วงของรอยเชื่อมต่อเช่นเดียวกัน

United Nations Children's Fund (2012) ให้ความหมายของรอยเชื่อมต่อไว้ว่า คือ การย้ายหรือการเปลี่ยนแปลงของเด็ก ที่ต้องมีการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ใหม่ และ ครอบครัวต้องเรียนรู้ที่จะทำงานร่วมกับระบบทางการศึกษา โรงเรียนมีการจัดเตรียมการรับเด็กใหม่ เข้าสู่ระบบโรงเรียนใหม่และรับรองความแตกต่างที่หลากหลาย

สรุปได้ว่า รอยเชื่อมต่อทางการศึกษาคือ ช่วงของการเปลี่ยนแปลง ส่งผ่านจากระดับชั้นเรียนหนึ่งไปยังอีกระดับชั้นเรียนอีกระดับหนึ่ง ที่มีธรรมชาติและรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ซึ่งส่งผลโดยตรงกับเด็กในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพการณ์ใหม่ซึ่งการปรับตัวของเด็กเป็นการเปิดใจ ยอมรับ และให้ความไว้วางใจกับครูและเพื่อนในชั้นเรียนซึ่งถือเป็นประสบการณ์สำคัญสำหรับเด็กที่จะเรียนรู้และปรับตัวเพื่อก้าวผ่านการเปลี่ยนแปลงนี้ไปได้

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล

แนวคิดตามทฤษฎีเชิงนิเวศวิทยา (Ecological Theory)

Bronfenbrenner and Morris (2006) ได้นำเสนอทฤษฎี เชิงนิเวศวิทยาที่ว่าด้วยเรื่องของ การที่สังคมและวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อพัฒนาการของมนุษย์ ทฤษฎีเชิงนิเวศวิทยาอธิบายว่าการ เจริญเติบโต ของเด็กเกิดขึ้นได้เป็นผลมาจากบริบทแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตของมนุษย์ แบ่งออกเป็น 4 ระบบ คือ

1) ระบบจุลภาค (Microsystem) คือ ระบบ ความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับบุคคล และสิ่งต่างๆที่อยู่รอบตัวซึ่งประกอบไปด้วยครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและกลุ่มคนที่นับถือศาสนา เดียวกันโดยปกติแล้วเด็กจะมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับกลุ่มคนกลุ่มนี้ ดังนั้นปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจึง ก่อให้เกิด อิทธิพลสองทาง กล่าวคือ การที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงและใกล้ชิด ชิดกับกลุ่มบุคคลกลุ่มนี้ การเรียนรู้และการเจริญเติบโตของเด็กจะได้รับอิทธิพลและมีอิทธิพลต่อกลุ่มบุคคลเหล่านั้นด้วย เช่นกัน

2) ระบบกึ่งกลางระหว่างครอบครัวและสิ่งแวดล้อมโดยรอบ (Mesosystem) เป็น ปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มบุคคลที่อยู่ในระบบจุลภาคโดยปราศจากตัวเด็กเข้ามาเกี่ยวข้องซึ่งเกิดขึ้น เป็น ผลมาจากปฏิสัมพันธ์ที่เด็กมีกับกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ภายในระบบจุลภาค เช่น การมีปฏิสัมพันธ์ ระหว่าง ชุมชน พ่อแม่ผู้ปกครอง และครูเกี่ยวกับ การพัฒนาและการเลี้ยงดูเด็ก เป็นต้น

3) ระบบภายนอก (Exosystem) เป็นปฏิสัมพันธ์ที่ไม่ได้เกิดขึ้นโดยตรงกับเด็กแต่นับว่ามีอิทธิพลต่อเด็กส่วนใหญ่เป็นปฏิสัมพันธ์ที่มีต่อ สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ไกลตัวเด็กออกไป เช่น ข่าวสาร บ้านเมืองที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน กฎหมายและ นโยบายของรัฐบาล สภาพสังคมและเศรษฐกิจ ของ ประเทศ

4) ระบบมหภาค (Macrosystem) เป็น ปฏิสัมพันธ์อยู่ชั้นนอกสุดจึงมีลักษณะ โครงสร้างที่ไม่ตายตัวเช่น บริบททางวัฒนธรรม ความเชื่อ และค่านิยมต่าง ๆ ที่สังคมพึงประสงค์ ถึงแม้ว่า ปฏิสัมพันธ์ที่เด็กมีในชั้นนี้จะไม่เกิดขึ้นโดยตรงแต่ผลกระทบของชั้นนี้สามารถมีอิทธิพลไปสู่ ระดับชั้นอื่นๆต่อกันไปได้

ทฤษฎีเชิงนิเวศวิทยานำมาใช้ในการอธิบายรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล กล่าวคือขณะที่เด็กก้าวเข้าสู่ช่วงรอยเชื่อมต่อนั้นเด็กอาจถูกคาดหวังจากพ่อแม่และครูในการปรับตัว ให้เท่าทันกับการเรียนรู้ในระดับอนุบาล สภาพการณ์ที่เด็ก ถูกคาดหวังนี้ถือเป็นปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นใน ระบบ จุลภาค หากพ่อแม่ และครูมีการวางแผนทำงานร่วมกันเพื่อช่วยให้เด็กสามารถปรับตัวในช่วง รอยเชื่อมต่อได้ง่ายขึ้นและในส่วนของโรงเรียนหากมีการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้ที่ เอื้ออำนวยให้เด็กปรับตัวในการเข้าสู่โรงเรียนอนุบาลได้ ย่อมจัดเป็นปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก หากใน

ชุมชนโดยรอบตัวเด็กมีค่านิยมไม่เชื่อเรื่องการส่งเสริมการปรับตัวของเด็กในช่วงรอยเชื่อมต่อแต่กลับเน้นการเรียนการสอนวิชาการมากกว่าเพราะเชื่อว่าเด็กมีความพร้อมมากพอแล้ว จะส่งผลให้เด็กปรับตัวอยากขึ้นในช่วงรอยเชื่อมต่อ หากพิจารณาในทางกลับกัน ทฤษฎีเชิงนิเวศวิทยาได้อธิบายว่าเด็กมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับกลุ่มคนระดับจุลภาค ซึ่งเป็นปฏิสัมพันธ์แบบสองทาง จึงเป็นเครื่องยืนยันว่าบทบาทสำคัญในการสนับสนุนช่วยเหลือเด็กในการเรียนรู้และปรับตัวในช่วงรอยเชื่อมต่อ ควรเป็นหน้าที่ของครอบครัว ครูและโรงเรียน ความสำคัญอีกอย่างในระบบที่ Bronfenbrenner and Morris (2006) ได้กล่าวไว้ คือ ระบบของเวลา หมายถึง เมื่อก้าวถึงระบบเวลาก็สามารถอธิบายได้ว่า พัฒนาการของคนสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดระยะเวลาภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีรอบตัว ลักษณะของบุคคลและกระบวนการในการมีปฏิสัมพันธ์ก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน ดังนั้น จากความสำคัญที่กล่าวมา สามารถบูรณาการองค์ประกอบที่สำคัญทั้งหมดรวมเรียกว่า Process-Person-Context-Time (PPCT Modal) (Bronfenbrenner & Morris, 2006) รูปแบบชีวนิเวศวิทยาประกอบด้วย 4 องค์ประกอบที่สำคัญ เรียกว่า Process-Person-Context-Time (PPCT Modal) โดยแต่ละองค์ประกอบเมื่อมีความสัมพันธ์กับตัวเด็กในระยะของรอยเชื่อมต่อจะมีความหมาย ดังนี้

กระบวนการ (Process) หมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กที่เป็นศูนย์กลางของระบบกับบริบทของสิ่งแวดล้อมรอบตัวของเด็ก ซึ่งกระบวนการต่าง ๆ เหล่านี้จะเกิดขึ้นและมีอิทธิพลต่อการปรับตัวของเด็กตลอดเวลาทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลใกล้ชิดโดยตรง จะมีอิทธิพลต่อการพัฒนาและการปรับตัวของเด็กแต่ละคน จะเรียกกระบวนการนี้ว่า “กระบวนการใกล้ชิด” (Bronfenbrenner & Morris, 2006) เช่น การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และเด็ก ถือเป็นกระบวนการใกล้ชิดและส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็ก และอิทธิพลของกระบวนการที่มีต่อพัฒนาการจะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของลักษณะบุคคล บริบทสิ่งแวดล้อมและเวลา

บุคคล (Person) เป็นศูนย์กลางของระบบ ซึ่งในที่นี้หมายถึง ตัวเด็ก โดยจะสามารถแบ่งลักษณะของคุณลักษณะของบุคคล 4 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านความต้องการ (Demand characteristics) เป็นสิ่งที่สะท้อนศักยภาพของแต่ละบุคคลนั้น ๆ ว่า เขาต้องการมีปฏิสัมพันธ์หรือขัดขวางกับบริบทสิ่งแวดล้อม เช่น เด็กที่ต้องการการพึ่งพาหรือพึ่งพิงหรือเด็กที่มีข้อจำกัดทางพัฒนาการและการเรียนรู้
- 2) ด้านทรัพยากรภายใน (Bioecological resources) เป็นแหล่งของการสนับสนุนภายในของ ตัวบุคคล ที่สะท้อนว่า เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมนั้น ๆ เช่น เด็กมีทักษะและการรับรู้
- 3) ด้านการแสดงออก (Dispositions) เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกมาของแต่ละบุคคล สะท้อนว่าเด็กแต่ละคนมีปฏิสัมพันธ์กับบริบท สิ่งแวดล้อม ได้แก่ พฤติกรรมต่าง ๆ

4) ด้านประชากร (Demographic characteristics) เป็นลักษณะของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการ การปรับตัว เช่น เพศ อายุ เชื้อชาติ

บริบทสิ่งแวดล้อม (Context) คือ สิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเด็กที่มีความซับซ้อน แบ่งออกเป็น 4 ระบบ คือ

1) ระบบเล็ก (Micro-system) เป็นสิ่งแวดล้อมหรือสถานที่ที่อยู่ใกล้ชิดกับตัวเด็กมากที่สุดและมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับตัวเด็ก (Direct interaction)

2) ระบบกลาง (Meso-system) เป็นการมีปฏิสัมพันธ์ทางสิ่งแวดล้อมในระบบเล็กด้วยตัวเอง

3) ระบบภายนอก (Exo-system) เป็นสิ่งแวดล้อมภายนอกหรือสถานที่ที่มีอิทธิพลต่อระบบกลางและระบบเล็กแต่ไม่ได้มีปฏิสัมพันธ์กันโดยตรงกับตัวเด็ก

4) ระบบใหญ่ (Macro-system) เป็นสิ่งแวดล้อมที่ใหญ่ที่สุด เป็นโครงสร้างที่มีผลต่อระบบทั้งหมด เช่น สังคม เชื้อชาติ ศาสนาและวัฒนธรรม

เวลา (Time) คือ ใช้เพื่ออธิบายการเปลี่ยนแปลงหรือความสอดคล้องที่เกิดขึ้น ว่าการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้นไม่ได้เป็นเพียงที่เกี่ยวข้องกับ กระบวนการ ลักษณะบุคคลหรือบริบทสิ่งแวดล้อมเท่านั้น แต่รวมช่วงเวลาของชีวิตมาเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เช่น การเข้าโรงเรียน

2.3 หลักการในการเชื่อมต่อการศึกษา

Margetts (2002) เสนอหลักการของรอยเชื่อมต่อ 3 ด้าน ดังนี้

1) การช่วยให้เด็กมีความคุ้นเคยกับสถานการณ์ใหม่ การมีส่วนร่วมในการแนะนำเด็กสามารถช่วยให้ครูเริ่มต้นอย่างอ่อนโยนกับชีวิตในโรงเรียนของเด็ก การเสริมต่อการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ผู้ใหญ่แนะนำเด็กในระหว่างการแก้ปัญหา ซึ่งในที่นี้การเรียนรู้สังคมหรือวัฒนธรรมใหม่เป็นสิ่งที่เด็กจะต้องเผชิญและครูต้องเป็นผู้แนะนำ ทำให้เด็กปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมและสังคม ครูสามารถแนะนำผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้ เช่น การจัดให้มีการเยี่ยมชมโรงเรียน การพบกับครูหรือหัวหน้าครู การจัดกลุ่มกับเพื่อนที่อยู่ห้องเดียวกันมาชมห้องเรียนใหม่ด้วยกัน เพื่อให้เด็กมีส่วนร่วมและสนใจในกิจกรรมของชั้นเรียน และการให้เด็ก ๆ ทำความรู้จักกัน ทำให้เด็กที่เพิ่งเข้ามาใหม่เกิดความมั่นใจและมีความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมใหม่รวมถึงเพื่อนใหม่ด้วย

2) การแจ้งข่าวกับผู้ปกครองเกี่ยวกับโรงเรียน การติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองในระหว่างปิดเทอม และตลอดช่วงเปิดเทอม ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ เรื่องการทำการบ้าน หรือการเป็นครูอาสาสมัคร ซึ่งผู้ปกครองส่วนมากไม่ค่อยสนใจและไม่เข้าใจการสอนของครู รวมไปถึงความคาดหวังทางด้านพฤติกรรมของเด็ก การได้สื่อสารกับผู้ปกครองช่วยสร้างความเข้าใจได้มากขึ้น

3) ครูได้รับแจ้งเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กและประสบการณ์เดิมการทำงานร่วมกัน ระหว่างครูอนุบาลและครูประถมศึกษาในการทำควมรู้จักเด็กในชั้นเรียน ซึ่งครูอนุบาลจะรู้จักเด็กมากกว่าและจะส่งต่อข้อมูลเด็กไปให้ครูประถมศึกษา นอกจากการทำงานร่วมกันของครูแล้ว ข้อมูลของเด็กจากครอบครัวก็สามารถช่วยครูประจำชั้นประถมได้รู้จักนักเรียนในชั้นเรียนได้เร็วขึ้น

Fabian and Dunlop (2006) ได้เสนอแง่มุมของรอยเชื่อมต่อที่ราบรื่นไว้ ดังนี้

1) การจัดกิจกรรมต่างๆต้องส่งเสริมการเรียนรู้ให้เด็กก้าวข้ามผ่านช่วงรอยเชื่อมต่อได้ ให้เด็กเข้าใจวิถีของการเรียนรู้ พัฒนาความคิดแบบค่อยเป็นค่อยไป เรียนแบบทางการผสมผสานกับกิจกรรมการเล่น

2) การสนับสนุนให้มีทักษะทางอารมณ์สังคมที่ดี และมีสุขภาวะที่ดีระหว่างรอยเชื่อมต่อ พัฒนาเด็กให้เป็นคนอารมณ์คงที่ มีทัศนคติที่ดี และมีความสามารถในการสื่อสารเกี่ยวกับตนเองได้ จะทำให้เด็กปราศจากความกลัวและเป็นเด็กที่มีความสุข

3) การสื่อสารระหว่างผู้ปกครองและครูหรือผู้ดูแลเด็กมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับเด็ก ซึ่งการสื่อสารที่ตรงกันทำให้การสนับสนุนเด็กในช่วงรอยเชื่อมต่อจะประสบความสำเร็จ

Department of Education and Early childhood Development (2009) ได้สรุปหลักการสำคัญในการเชื่อมต่อทางการศึกษา ดังนี้

1) การมีส่วนร่วมของเด็ก โดยการเห็นคุณค่าในความรู้สึกของเด็กจากประสบการณ์เดิมของเด็ก

2) การมีส่วนร่วมของครอบครัว ครอบครัวรู้จักเด็กมากที่สุด การแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กจะช่วยส่งเสริมรอยเชื่อมต่อให้กับเด็กได้ ให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ

3) การมีส่วนร่วมของครูเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการให้กับเด็ก โดยสังเกตพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ครูต้องรู้พัฒนาการที่มีมาก่อนเข้าโรงเรียนของเด็ก เพื่อออกแบบกิจกรรมให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน

ผู้วิจัยสังเคราะห์องค์ประกอบหลักการในการเชื่อมต่อการศึกษาจากแหล่งข้อมูลข้างต้น มีรายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 หลักการในการเชื่อมต่อการศึกษา

หลักการของรอยเชื่อมต่อ (Margetts, 2002)	แง่มุมของรอย เชื่อมต่อที่ราบรื่น (Fabian & Dunlop, 2006)	หลักการสำคัญของรอย เชื่อมต่อทางการศึกษา (Department of Education and Early childhood Development, 2009)	ผู้วิจัยสังเคราะห์
1. การช่วยให้เด็กมีความคุ้นเคยกับสถานการณ์ใหม่โดยให้ครูเริ่มต้นอย่างอ่อนโยนกับเด็ก ครูจะต้องเป็นผู้แนะนำจะทำให้เด็กปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมและสังคม เช่น การจัดให้มีการเยี่ยมชมโรงเรียน การจัดกลุ่มกับเพื่อนที่อยู่ห้องเดียวกันมาชมห้องเรียนใหม่ด้วยกัน จัดสภาพแวดล้อมที่จะทำให้เด็กมีส่วนร่วมและสนใจในกิจกรรม การแนะนำให้เด็กๆ รู้จักกัน เพื่อให้เด็กเกิดความมั่นใจทัศนคติที่ดี และมีความคุ้นเคย	1. การจัดกิจกรรมต่างๆ จะต้องส่งเสริมการเรียนรู้ให้เด็กก้าวข้ามผ่านช่วงรอยเชื่อมต่อได้ ให้เด็กเข้าใจวิถีของการเรียนรู้ พัฒนาความคิดแบบค่อยเป็นค่อยไป เรียนแบบทางการผสมผสานกับกิจกรรมการเล่น	1. การมีส่วนร่วมของเด็ก โดยการเห็นคุณค่าในความรู้สึกของเด็กจากประสบการณ์เดิมของเด็ก 2. การมีส่วนร่วมของครอบครัว ครอบครัวรู้จักเด็กมากที่สุด การแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กจะช่วยส่งเสริมรอยเชื่อมต่อให้กับเด็กได้ ให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ	1. การส่งเสริมรอยเชื่อมต่อของเด็ก 1.1 การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการมาโรงเรียน 1.2 การจัดกิจกรรมส่งเสริมความพร้อมทักษะและการปรับตัวของเด็ก 1.3 การจัดสภาพแวดล้อมที่让孩子มีส่วนร่วมและสนใจ
2. การแจ้งข่าวกับผู้ปกครองเกี่ยวกับโรงเรียน การติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองในระหว่างปิดเทอมและตลอดช่วงเปิดเทอม ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการช่วยลูกในเรื่องการเรียน การดูแลด้านพฤติกรรมจะช่วยให้ช่วยสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน	2. การสนับสนุนให้มีทักษะทางอารมณ์ สังคมที่ดี และมีสุขภาพที่ดีระหว่างรอยเชื่อมต่อ พัฒนาเด็กให้เป็นคนอารมณ์คงที่มีทัศนคติที่ดี และมีความสามารถในการสื่อสารเกี่ยวกับตนเองได้ จะทำให้เด็กปราศจากความกลัวและเป็นเด็กที่มีความสุข	3. การมีส่วนร่วมของครูเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้และการให้เด็ก โดยสังเกตพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ครูต้องรู้พัฒนาการที่มีมาก่อนเข้าโรงเรียนของเด็ก เพื่อออกแบบกิจกรรมให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน	2. การสร้างความร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้อง 2.1 การติดต่อสื่อสาร 2.2 การแลกเปลี่ยนข้อมูล 2.3 การมีส่วนร่วมผู้วิจัยสังเคราะห์

ตารางที่ 2 (ต่อ) หลักการในการเชื่อมต่อการศึกษา

หลักการของรอยเชื่อมต่อ (Margetts, 2002)	แง่มุมของรอย เชื่อมต่อที่ราบรื่น (Fabian & Dunlop, 2006)	หลักการสำคัญของรอย เชื่อมต่อทางการศึกษา (Department of Education and Early childhood Development, 2009)	ผู้วิจัยสังเคราะห์
3. ครูได้รับข้อมูลเกี่ยวกับ พัฒนาการของเด็กและ ประสบการณ์เดิมของเด็กการ ทำงานร่วมกันระหว่าง ผู้ปกครองและครูในการทำ ความรู้จักตัวเด็กมากขึ้น	3.การสื่อสาร ระหว่างผู้ปกครอง และครูมีความ เกี่ยวข้องโดยตรงกับ เด็ก ซึ่งการสื่อสารที่ ตรงกันทำให้การ สนับสนุนเด็กในช่วง รอยเชื่อมต่อจะ ประสบความสำเร็จ		

2.4 แนวปฏิบัติในการสร้างรอยเชื่อมต่อจากบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล

กระทรวงศึกษาธิการ (2560a) การเตรียมเด็กอายุ 3 ปีให้พร้อมที่จะเข้าโรงเรียนอนุบาล ผู้ปกครองหรือครูสามารถช่วยเด็กในการเตรียมตัวและเตรียมใจเข้าสู่โรงเรียนอนุบาลถือเป็นการสร้างรอยเชื่อมต่อที่ดีด้วยการสร้างทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียน ด้วยการเล่าเรื่องเกี่ยวกับโรงเรียนให้ฟัง พาไปรู้จักกับโรงเรียน พาเด็กไปอยู่ในโรงเรียนก่อนที่จะเข้าเรียน ไปเล่นเครื่องเล่น ไปดูสภาพแวดล้อมโดยรอบและไม่ขู่เด็กกว่าจะทิ้งเด็กไว้ที่โรงเรียนถ้าทำตัวไม่ดี นอกจากนั้นต้องสร้างทัศนคติที่ดีต่อครูด้วยการพูดคุยกับเด็ก ทำความรู้จักคุ้นเคยกับครูก่อน พาไปดูการจัดกิจกรรมในโรงเรียนอนุบาลว่าพี่ ๆ เพื่อน ๆ เขาทำอะไร เล่นอะไรกันบ้างและที่สำคัญต้องฝึกเด็กให้ช่วยเหลือตนเองได้ เช่น รับประทานอาหาร บอกได้เมื่อต้องการขับถ่าย บอกชื่อตนเองได้ แต่งตัวเอง เป็นต้น

ก่อนที่เด็กจะเข้าสู่โรงเรียนอนุบาล ควรมีการเตรียมตัวของครูและพ่อแม่ในการสร้างรอยเชื่อมต่อการเรียนรู้ของเด็กที่ได้ประสบการณ์จากบ้านสู่โรงเรียนอนุบาลเพราะเด็กจะต้องปรับตัวในการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคล สถานที่และสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างจากบ้าน ในการเชื่อมต่อซึ่งจะมีผลให้เด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ครู ครอบครัวของเด็กและโรงเรียนควรปฏิบัติ ดังนี้

1) ครอบครัว รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็ก เป็นสิ่งสำคัญมากในการส่งต่อข้อมูลของการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาการเด็ก ข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็ก เช่น ข้อมูลด้านการเจริญเติบโตด้านร่างกาย ข้อมูลด้านพัฒนาการของเด็กและข้อมูลด้านสุขภาพและประวัติการเจ็บป่วย

2) บทบาทของครู

2.1) ครูต้องมีความพร้อมในการให้ข้อมูลพื้นฐานของเด็ก โดยให้รายละเอียดตามผลการบันทึกในสมุดบันทึกสุขภาพของเด็ก

2.2) ครูเป็นแบบอย่างที่ดีของเด็กในการใช้ชีวิตอย่างมั่นคงและอบอุ่น มีการสื่อสารทางบวระหว่างสมาชิกในครอบครัว ปฏิบัติต่อเด็กด้วยความรัก ความเอื้ออาทรและมีเหตุผลในการแก้ปัญหาและมีคุณธรรม จริยธรรมในการดำเนินชีวิต

2.3) ครูตระหนักถึงความสำคัญที่จะร่วมมือระหว่างบ้าน ครอบครัว โรงเรียนและชุมชนในการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กตามวัย

2.4) ครูให้ความร่วมมือปฏิบัติตามคำแนะนำของโรงเรียน เลี้ยงดูเด็กด้วยความรัก ความอบอุ่น ความเอื้ออาทร ความปลอดภัยและส่งเสริมให้เด็กมีอิสระในการทำสิ่งต่างๆด้วยตนเอง ตลอดจนส่งเสริมให้เด็กมีจินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

2.5) ครูประสานความร่วมมือระหว่างบ้านและสถานศึกษาปฐมวัยให้ไปในทิศทางเดียวกัน

2.6) ครูสร้างความคุ้นเคยระหว่างเด็กกับโรงเรียนก่อนที่เด็กจะได้รับการอบรมเลี้ยงดู

2.7) ครูส่งเสริมให้เด็กเชื่อมั่นในตนเอง ด้วยการเปิดโอกาสให้เด็กได้ทำอะไรด้วยตนเอง หลีกเลี่ยงการบังคับขู่เข็ญหรือทำโทษรุนแรง แต่ใช้วิธีอบรมสั่งสอน ด้วยความเข้าใจ ชมเชย เมื่อทำสิ่งที่ควรและช่วยเหลือเมื่อเด็กต้องการ

2.8) ครูส่งเสริมให้เด็กรู้จักฟัง เรียบเรียงความคิด ฝึกการใช้ภาษาด้วยการถามให้เด็กแสดงความคิดเห็น พูดถึงเรื่องราวหรือแสดงท่าทางตามที่เด็กเข้าใจหลังจากที่เด็กได้พบกับเหตุการณ์ต่างๆหรือจากนิทานที่เด็กได้ฟัง

2.9) ครูส่งเสริมให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง ด้วยการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด ด้วยความรักความเข้าใจ ซึ่งจะทำให้เด็กมีโอกาสโต้ตอบและสร้างความคุ้นเคย ทำให้เกิดความรัก ความผูกพันและรู้สึกได้รับความรัก

2.10) ครูส่งเสริมให้เด็กรู้สึกสนุกและมีความสุขกับการกระทำที่สร้างสรรค์ ด้วยการเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ เล่น และทำสิ่งต่างๆในสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรและปลอดภัย ครูต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ของเด็ก

2.11) ครูส่งเสริมให้เด็กเป็นผู้ที่มีความเป็นมิตรและเป็นที่ยอมรับในสังคม ด้วยการยิ้มแย้มและสัมผัสเด็กอย่างอ่อนโยน คอยสังเกตการแสดงออกของเด็ก สนใจที่จะตอบคำถามและเล่าเรื่องต่างๆที่เหมาะสมกับเด็กเพื่อให้เด็กเรียนรู้ภาษาได้เร็วและมีกำลังใจ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน เอาใจเขามาใส่ใจเราตั้งแต่เล็ก

2.12) ครูส่งเสริมให้เด็กรู้จักแยกแยะสิ่งที่เป็นคุณเป็นโทษ ด้วยการทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก รู้จักกาลเทศะ รู้จักรับผิดชอบทำแต่สิ่งที่ดีและเป็นประโยชน์

2.13) ครูส่งเสริมให้เด็กมีจิตใจมั่นคงไม่สับสน ด้วยการอบรมเลี้ยงดูเด็กด้วยความรัก ความเมตตา ใช้เหตุผล ฝึกให้เด็กเป็นคนรู้จักคิด มีน้ำใจและมีคุณธรรมหลีกเลี่ยงความรุนแรงและเข้าใจถึงความแตกต่างของเด็กแต่ละคน ปฏิบัติต่อเด็กด้วยความรักและเข้าใจ

2.14) ครูฝึกฝนให้เด็กเป็นผู้ใฝ่รู้และกล้าแสดงความคิดเห็น ตอบคำถามของเด็ก ฝึกให้เด็กสังเกตสิ่งต่างๆรอบตัว เปิดโอกาสให้เด็กลองถูกลองผิดในสิ่งที่ไม่เสียหายและเป็นอันตราย

2.15) ครูส่งเสริมให้เด็กเกิดแรงจูงใจในการทำสิ่งที่ดี การให้ความสนใจ ชมเชย หรือให้รางวัลตามสมควรเมื่อเด็กมีพฤติกรรมที่ดี

2.16) ครูส่งเสริมการใช้ภาษาของเด็ก ด้วยการพูดคุย ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ชัดเจนด้วยท่าทางที่เป็นมิตร

3) โรงเรียน

3.1) บุคลากรในโรงเรียน

บุคลากรทุกคนในโรงเรียนตระหนักในการสร้างบรรยากาศของความรัก ความอบอุ่น ความเป็นมิตร มีเมตตาต่อเด็กและช่วยส่งเสริมให้เด็กมีความไว้วางใจผู้อื่น อันเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาบุคลิกภาพ และ บุคลากรทุกคนเป็นแบบอย่างที่ดีกับเด็ก เช่น ใช้ภาษาที่สร้างสรรค์ มีกิริยามารยาทสุภาพ ใช้เหตุผลมากกว่าใช้อารมณ์

3.2) การจัดกิจกรรม

3.2.1) กิจกรรมที่จัดในโรงเรียน ควรเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กคุ้นเคยกับสิ่งแวดล้อมใหม่ ครูคนใหม่ บ้านใหม่และส่งเสริมการเรียนรู้ให้โอกาสเด็กได้ทำกิจกรรมด้วยตนเอง จัดสภาพแวดล้อม จัดเตรียมของเล่นและสื่ออุปกรณ์เพื่อให้เด็กเล่นและทดลองสิ่งใหม่ ๆ ตามลำพังในที่ที่ปลอดภัยแต่ไม่ละเลยให้เด็กอยู่ตามลำพังนานเกินไป

3.2.2) ให้คำชมเมื่อเด็กทำถูกต้อง แต่ไม่ลงโทษหรือดูว่าอย่างรุนแรงเมื่อทำไม่ถูกต้องใช้การอธิบายให้เข้าใจ

3.2.3) จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านและส่งเสริมให้เด็กช่วยเหลือตนเอง

3.2.4) จัดกิจกรรมที่สร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบ้านกับโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ
จนเกิดความใกล้ชิดระหว่างบ้านกับโรงเรียน

Wesley (2001) เสนอแนวทางปฏิบัติของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับรอยเชื่อมต่อกับบ้านสู่
โรงเรียนอนุบาลว่าควรปฏิบัติ ดังนี้

1) บทบาทของครู

- 1.1) ครูจะต้องเข้าใจเด็กและสามารถตอบสนองความต้องการของเด็กเป็น
รายบุคคล
- 1.2) ครูให้เด็กมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรมต่างๆในการสร้างรอยเชื่อมต่อ
- 1.3) ครูได้รับตระหนักถึงความร่วมมือจากบ้าน โรงเรียนและชุมชนในการ
สร้างรอยเชื่อมต่อ
- 1.4) ครูให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการเรียนและวางแผนกิจกรรมกับเด็กที่ระหว่างที่
เด็กเยี่ยมชมโรงเรียน

2) บทบาทของครอบครัว

- 2.1) ครอบครัวของเด็กจะต้องเป็นผู้ที่เข้าใจในการศึกษาปฐมวัย
- 2.2) ครอบครัวของเด็กมีการสื่อสาร แลกเปลี่ยนข้อมูลของเด็กร่วมกันกับครู
- 2.3) ครอบครัวของเด็กให้ความร่วมมือกับโรงเรียนให้ไปในทิศทางเดียวกัน

National Early Childhood Transition Center (2009) ได้เสนอแนวทางปฏิบัติจากบ้านสู่
โรงเรียนอนุบาลไว้ ดังนี้

บทบาทของครู

- 1) ครูมีการวางแผนร่วมกันกับชุมชนในการจัดกิจกรรมในการสร้างรอยเชื่อมต่อ
จากบ้านสู่โรงเรียน
- 2) ครูดูแลเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กวัย 3 ปี โดยมีการประสานงานร่วมกันกับ
ครอบครัวของเด็ก
- 3) ครูและผู้ปกครองมีการประสานงานร่วมกันในเรื่องของการส่งต่อข้อมูลของ
เด็กในระบบของการเข้าโรงเรียน
- 4) ครูและผู้ปกครองร่วมกันประเมินเด็ก
- 5) มีการให้การสนับสนุนเด็กในการเข้าโรงเรียนตั้งแต่อายุ 3 ปี
- 6) ครูและครอบครัวของเด็กมีการออกแบบกิจกรรมร่วมกันระหว่างบ้านและ
โรงเรียนอนุบาล เช่น ร่วมกันกำหนดตารางกิจกรรมประจำวัน
- 7) ครูมีการประสานงานร่วมกันระหว่างเด็ก บ้าน โรงเรียนและชุมชน

- 8) ครูมีการจัดการวางแผนหลักสูตรให้เหมาะสมกับประสบการณ์เดิมของเด็ก และเหมาะสมกับความต้องการของเด็กเป็นรายบุคคลโดยมีการจัดการเรียนรู้เตรียมความพร้อมของเด็กตลอดปีตั้งแต่วัย 2 ปีเข้าสู่วัย 3 ปีและมีการจัดสภาพแวดล้อมคล้ายคลึงกับบ้านให้เด็กได้เล่นและทำกิจกรรมที่เหมาะสม
- 9) ครูจัดกิจกรรมโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและครอบครัวของเด็ก
- 10) ครูมีการพาเด็กๆ เยี่ยมชมโรงเรียน โดยเตรียมความพร้อมเด็กเป็นกลุ่มๆ เพื่อให้เด็กได้รู้จักกัน
- 11) ครูมีข้อมูลของเด็กก่อนเข้าโรงเรียนและมีการเยี่ยมบ้านเด็ก โดยผ่านการได้รับอนุญาตจากครอบครัวของเด็ก
- 12) ครูจัดหลักสูตรตลอดปีให้เหมาะสมกับช่วงวัยของเด็ก โดยให้เด็กได้มีโอกาสที่จะพัฒนาทักษะให้ประสบความสำเร็จ
- 13) ครูมีการสื่อสารกับผู้ปกครองทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน
- 14) ครูมีบทบาทและความรับผิดชอบในด้านของความสัมพันธ์และการสื่อสารร่วมกันกับเด็ก
- 15) ครูและเด็กร่วมกันออกแบบกิจกรรม
- 16) ครูให้ครอบครัวของเด็กพาเด็กเข้ามามีส่วนร่วมในโรงเรียน
- 17) ครูและครอบครัวมีการให้ข้อมูลและช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
- 18) ครูมีการประชุมเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคล
- 19) ครูให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการและการเจริญเติบโตของเด็ก
- 20) ครูมีการติดตามและส่งต่อข้อมูลเมื่อเด็กก้าวขึ้นชั้นเรียนต่อไป

สรุป รอยเชื่อมต่อเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับเด็กทุกคนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะการก้าวเข้าสู่ระบบการศึกษาจากบ้านสู่โรงเรียนอนุบาลย่อมที่จะมีความแตกต่างในด้านต่าง ๆ ซึ่งความแตกต่างเหล่านั้นนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่เด็กต้องเผชิญ เมื่อเด็กเผชิญการเปลี่ยนแปลงในช่วงรอยเชื่อมต่อ เด็กจำเป็นต้องเรียนรู้และปรับตัวเพื่อให้ตนเองสามารถก้าวผ่านรอยเชื่อมต่อนั้นไปได้ อย่างราบรื่น หากเด็กสามารถปรับตัวได้ดี เด็กจะสามารถมีความพร้อมทางการเรียนรู้และได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในทางตรงกันข้ามหากเด็กไม่สามารถปรับตัวได้ในช่วงรอยเชื่อมต่อเด็กอาจจะมีพฤติกรรมต่อต้านและปฏิเสธการเรียนรู้ การปรับตัวของเด็กในช่วงรอยเชื่อมต่อแรกเริ่มนี้ จึงเป็นหัวใจ

สำคัญของการก้าวข้ามช่วงรอยเชื่อมต่อไปอย่างรวดเร็ว การปรับตัวในช่วงรอยเชื่อมต่อของเด็กจะเกิดขึ้นได้ดี เมื่อได้รับการสนับสนุนและการช่วยเหลือที่เหมาะสมจากครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง โรงเรียน ตลอดจนบุคคลอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยสังเคราะห์องค์ประกอบแนวปฏิบัติของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อจากบ้านสู่โรงเรียน อนุบาลจากแหล่งข้อมูลข้างต้น แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ และด้านการสร้างความสัมพันธ์กับเด็ก ครอบครัวและชุมชน มีรายละเอียด ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แนวปฏิบัติของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อจากบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล

บทบาทของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อจากบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)	แนวทางปฏิบัติจากบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล (National Early Childhood Transition Center, 2009)	แนวปฏิบัติของผู้ที่เกี่ยวข้องกับรอยเชื่อมต่อจากบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล (Wesley, 2001)	ผู้วิจัยสังเคราะห์
1. ครูส่งเสริมให้เด็กมีอิสระมีจินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำสิ่งต่างๆด้วยตนเอง	1. ครูและเด็กร่วมกันออกแบบกิจกรรม	1. ครูให้เด็กมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรมต่างๆ	1. ด้านการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้
2. ครูต้องมีความพร้อมในการให้ข้อมูลพื้นฐานของเด็กโดยให้รายละเอียดตามผลการบันทึกและประเมินพัฒนาการของเด็ก	2. ครูจัดหลักสูตรให้เหมาะสมกับเวลาและช่วงวัย	2. ครูให้เด็กมีส่วนร่วมในการเรียนและวางแผนกิจกรรมกับเด็กระหว่างที่เด็กเยี่ยมชมโรงเรียน	1.1 การวางแผนกิจกรรม
3. ครูมีการสื่อสารทางบวกระหว่างสมาชิกในครอบครัว	3. ครูมีการเตรียมความพร้อมของเด็กวัย 3 ปี	3. ครูเข้าใจเด็กและสามารถตอบสนองของเด็กได้เป็นรายบุคคล	1.2 การกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจน
4. ครูปฏิบัติต่อเด็กด้วยความรักความเอื้ออาทรและมีเหตุผลในการแก้ปัญหาและมีคุณธรรม จริยธรรมในการดำเนินชีวิต	4. ครูจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมเอื้อต่อการเรียนรู้	4. ครูตระหนักถึงความร่วมมือจากบ้าน โรงเรียน และชุมชนในการสร้างรอยเชื่อมต่อ	1.3 การส่งเสริมความพร้อมของเด็ก
5. ครูสร้างความคุ้นเคยระหว่างเด็กกับโรงเรียนก่อนที่เด็กจะได้รับการอบรมเลี้ยงดู	5. ครูมีการประชุมเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคล	5. ครูและครอบครัวของเด็กมีการสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลของเด็กร่วมกัน	1.4 การจัดสภาพแวดล้อม
	6. ครูมีการประชุมเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคล	6. ครูและครอบครัวของเด็กมีการสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลของเด็กร่วมกัน	1.5 การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้
	7. ครูจัดกิจกรรมโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล		

ตารางที่ 3 (ต่อ) แนวปฏิบัติของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล

บทบาทของครูใน การสร้างรอย เชื่อมต่อบ้านสู่ โรงเรียนอนุบาล (กระทรวงศึกษาธิ การ, 2560)	แนวทางปฏิบัติจากบ้านสู่โรงเรียน อนุบาล (National Early Childhood Transition Center, 2009)	แนวปฏิบัติของผู้ที่ เกี่ยวข้องกับรอย เชื่อมต่อบ้านสู่ โรงเรียนอนุบาล (Wesley, 2001)	ผู้วิจัยสังเคราะห์
6.ครูประสานความ ร่วมมือระหว่างบ้าน และสถานศึกษา ปฐมวัยให้ไปใน ทิศทางเดียวกัน	8.ครูมีการพาเด็กๆเยี่ยมชมโรงเรียน 9.ครูมีบทบาทและความรับผิดชอบใน ด้านของความสัมพันธ์และการสื่อสาร ร่วมกันกับเด็ก	6.ครอบครัวของเด็กให้ ความร่วมมือกับ โรงเรียนไปในทิศทาง	2.ด้านการสร้าง ความสัมพันธ์กับ เด็ก ครอบครัว และชุมชน
7. ครูตระหนักถึง ความสำคัญที่จะ ร่วมมือระหว่างบ้าน ครอบครัว โรงเรียน และชุมชนในการ ส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้ของ เด็กตามวัย	10.ครูและผู้ปกครองมีการประสานงาน ร่วมกันในเรื่องของการส่งต่อข้อมูลของ เด็กในระบบของการเข้าโรงเรียน 11.ครูและครอบครัวของเด็กมีการ ออกแบบกิจกรรมร่วมกันระหว่างบ้าน และโรงเรียนอนุบาล เช่น ร่วมกัน กำหนดตารางกิจกรรมประจำวัน 12.ครูมีข้อมูลของเด็กก่อนเข้าโรงเรียน และมีการเยี่ยมบ้านเด็ก โดยผ่านการ ได้รับอนุญาตจากครอบครัว 13.ครูมีการสื่อสารกับผู้ปกครองทั้ง ภายในและภายนอกโรงเรียน 14.ครูให้ครอบครัวของเด็กพาเด็กเข้ามา มีส่วนร่วมในโรงเรียน 15.ครูให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการ ส่งเสริมพัฒนาการและการเจริญเติบโต ของเด็ก 16.ครูมีการวางแผนร่วมกันกับชุมชนใน การจัดกิจกรรมในการสร้างรอยเชื่อมต่อ 17.มีการให้การสนับสนุนเด็กในการเข้า โรงเรียนตั้งแต่อายุ 3 ปี 18.ครูมีการประสานงานร่วมกันระหว่าง เด็ก บ้าน โรงเรียนและชุมชน	6.ครอบครัวของเด็กให้ ความร่วมมือกับ โรงเรียนไปในทิศทาง	2.1 ความสัมพันธ์ ระหว่างครูกับเด็ก 2.2 ความสัมพันธ์ ระหว่างครูกับ ครอบครัวเด็ก 2.3 ความสัมพันธ์ ระหว่างครูกับ ชุมชน

3.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 งานวิจัยในประเทศไทย

กุลชา ลีไพโรจน์กุล (2555) ได้ทำการวิจัย เรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานของโรงเรียน ในการเชื่อมต่อการศึกษาระดับอนุบาลกับระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ในกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษา สภาพและปัญหาการดำเนินงานของโรงเรียนในการเชื่อมต่อการศึกษาระดับอนุบาลกับระดับ ประถมศึกษาปีที่ 1 ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ผู้บริหารโรงเรียนมีการปฏิบัติสูงสุดอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ครูอนุบาลปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ ปัญหาที่พบคือ หลักสูตรไม่มีความต่อเนื่องจากระดับอนุบาลไปยังชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 2) ด้านการสร้าง ความเข้าใจกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารโรงเรียนมีการปฏิบัติสูงสุดอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ครูอนุบาลปฏิบัติอยู่ใน ระดับมาก ผู้ปกครองเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และผู้ปกครองเด็กอนุบาลปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ ปัญหาที่พบคือ การปรับตัวของเด็กและความแตกต่างระหว่างบุคคล 3) ด้านการวางแผนและกลยุทธ์ ผู้บริหารโรงเรียนมีการปฏิบัติสูงสุดอยู่ในระดับมาก ผู้ปกครองเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปฏิบัติอยู่ใน ระดับมาก ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ผู้ปกครองเด็กอนุบาลปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก และครูอนุบาลปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ปัญหาที่พบคือ ทักษะการอ่าน-เขียนของเด็ก 4) ด้านการติดตามผลการดำเนินงาน ผู้บริหารโรงเรียนและครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีการปฏิบัติ สูงสุดอยู่ในระดับมาก และครูอนุบาลปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

โสรัจจะ มีทรัพย์มัน (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ ส่งเสริมการสร้างรอยเชื่อมต่อการศึกษาระหว่างโรงเรียนเจริญวิทยา ใน 3 ด้านคือ ด้านการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม และบทบาทครู ผลการวิจัยพบว่า ครูชั้นอนุบาลปีที่ 2 และครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ส่วนใหญ่จัดการสอนให้มีความความสอดคล้องและต่อเนื่องกันดังนี้ 1) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการส่งเสริมทักษะทางสังคม โดยการฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม และ ร่วมกันกำหนดข้อตกลงของห้องเรียน ส่งเสริมทักษะการรู้หนังสือ ทักษะพื้นฐานภาษาไทยด้วยการ ผสมผสานการสอนแบบภาษาธรรมชาติ และการสอนแบบแจกลูกผสมคำ จัดกิจกรรมยอตนักอ่าน ส่งเสริมทักษะพื้นฐานคณิตศาสตร์ด้วยเกมและแบบฝึก 2) ด้านการจัดสภาพแวดล้อม มีการจัด ห้องเรียนและสื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมและทักษะการรู้หนังสือ โดยจัดให้เด็กทำงานเป็น กลุ่ม ตกแต่งห้องด้วยผลงานของเด็ก มีป้ายนิเทศเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน จัดมุมรักการอ่าน 3) ด้านบทบาทของครู ครูปฏิบัติต่อเด็กโดยเอาใจใส่ ใกล้ชิดกับเด็กและพูดคุยกับเด็กและจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัยร่วมกัน

อุทัยวรรณ พุทธรัตน์ และคณะ (2556) ได้ศึกษาพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กต่อสถานที่ใหม่และเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กในระยะเวลาที่แตกต่างกัน เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง คือเด็กอายุ 1- 4 ปี ที่มารับบริการ ณ ฝ่ายพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งหนึ่งในภาคใต้ อย่างน้อย 1 เดือน ก่อนการย้ายสถานที่ แบ่งกลุ่มเด็กตามการจัดห้องเรียนของเด็ก คือ กลุ่ม 1 อายุ 1 ปี ถึง 1 ปี 6 เดือน (n = 15) กลุ่ม 2 อายุมากกว่า 1 ปี 6 เดือน ถึง 2 ปี 6 เดือน (n = 21) กลุ่ม 3 อายุมากกว่า 2 ปี 6 เดือน ถึง 4 ปี (n = 31) เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กต่อสถานที่ใหม่ ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงและหาความเที่ยง ได้ค่าความน่าเชื่อถือระหว่างผู้ประเมิน เท่ากับ 0.89 ผลวิจัย พบว่า พฤติกรรมการปรับตัวที่พบมากเป็นอันดับแรกของแต่ละกลุ่ม คือ กลุ่ม 1 เล่นกับเพื่อนๆ ได้เหมือนเดิม กลุ่ม 2 วิ่งหรือสำรวจห้องต่าง ๆ ในสถานที่ใหม่ด้วยความสนใจ และกลุ่ม 3 เรียกร้องให้ผู้ปกครองอุ้มหรือจูงไปส่งที่ห้อง เด็กทุกกลุ่มมีคะแนนเฉลี่ยของลำดับที่ของพฤติกรรมการปรับตัวหลังย้ายสถานที่สูงกว่าก่อนย้าย โดยสูงสุดในสัปดาห์ที่ 1 พฤติกรรมการปรับตัวโดยรวมของเด็กกลุ่ม 2 และกลุ่ม 3 ก่อนและหลังย้ายสถานที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ 1) สัปดาห์ก่อนย้ายกับสัปดาห์ที่ 1 หลังย้าย 2) สัปดาห์ที่ 1 กับ 2 หลังย้าย และ 3) สัปดาห์ที่ 1 กับ 3 หลังย้าย ผลการศึกษา สรุปได้ว่า การย้ายสถานที่ที่มีผลต่อการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ดังนั้น พ่อแม่ หรือผู้ดูแลเด็ก ควรตระหนัก และทำความเข้าใจ เพื่อให้การช่วยเหลือเด็กให้สามารถปรับตัวได้ดีเมื่อย้ายไปอยู่ในสถานที่ใหม่

3.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

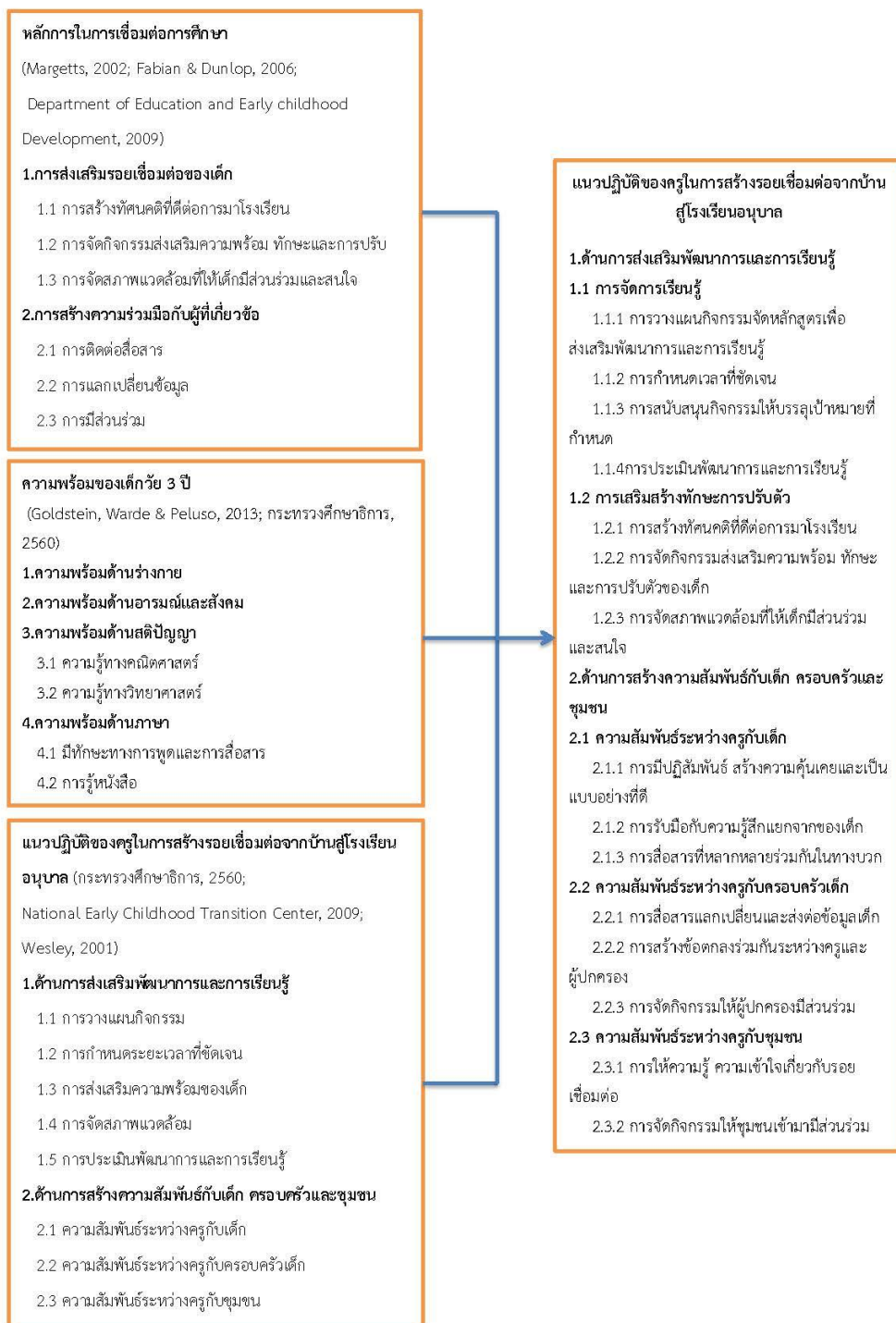
McIntyre, Eckert, Fiese, DiGennaro, and Wildenger (2007) ได้ทำการศึกษาเรื่องการเชื่อมต่อการศึกษาไปสู่ระดับอนุบาลผ่านประสบการณ์ของครอบครัวและการมีส่วนร่วม วิธีดำเนินการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง ครอบครัวที่เด็กได้จบจากโปรแกรมเตรียมอนุบาล และกำลังจะเข้าสู่ระดับอนุบาล จำนวน 132 ครอบครัวผลการศึกษา มีครอบครัวเป็นจำนวนมากต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในช่วงเชื่อมต่อการศึกษาและการวางแผนไปสู่ระดับอนุบาล และต้องการข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของเด็ก รวมถึงข้อมูลด้านวิชาการและความรู้เกี่ยวกับความคาดหวังด้านพฤติกรรมของเด็กด้วย และพบว่าเรื่องที่ผู้ปกครองกังวลมากที่สุด คือ การเข้าเรียนในโรงเรียนใหม่ และความยากลำบากในควบคุม หรือปัญหาด้านพฤติกรรมอื่น ๆ และยังพบว่าครอบครัวที่มีรายได้น้อยเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมการเชื่อมต่อการศึกษาอยู่ในระดับน้อยกว่าครอบครัวที่มีรายได้สูง

Hatcher, Nuner, and Paulsel (2012) ได้ทำการวิจัยเชิงความคิดเห็นเปรียบเทียบความเชื่อเกี่ยวกับความพร้อมในการเข้าเรียนโรงเรียนอนุบาลใน 3 รูปแบบ ได้แก่ 1.โรงเรียนอนุบาลสาธิตในชนบท 2.โรงเรียนในมหาวิทยาลัยที่มีสถานรับเลี้ยงเด็กแบบเต็มวัน และ 3.โรงเรียนที่อยู่ใน

โปรแกรม Head start ใช้แบบสัมภาษณ์ 2 ชุด เพื่อใช้สัมภาษณ์ครู และผู้ปกครอง โดยการสัมภาษณ์ครูอนุบาลจำนวน 13 คน และผู้ปกครองเด็กอนุบาล จำนวน 16 คน ผลการวิจัย โรงเรียนเตรียมอนุบาลมีจุดประสงค์หลักในการเตรียมความพร้อมเด็กในการเข้าอนุบาล และสนับสนุนการเล่น ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์และสังคมในการส่งเสริมความพร้อมทางการเรียนของเด็ก ส่วนพัฒนาการทางด้านสติปัญญาเน้นทักษะการอ่านออกเขียนได้ และความคุ้นเคยในกิจวัตรของโรงเรียน และมีข้อเสนอแนะให้ส่งเสริมการติดต่อสื่อสารเกี่ยวกับความพร้อมในการเข้าอนุบาลระหว่างครูและผู้ปกครอง เช่น การแบ่งปันข้อมูล การใส่ใจต่อการประเมินพัฒนาการและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียน

ผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น พบว่า รอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมทางการเรียนของเด็กวัย 3 ปี ในทุกด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์สังคม ด้านสติปัญญาและด้านภาษา ความพร้อมทุกด้านต้องอาศัยความร่วมมือจากครูอนุบาล ครอบครัวของเด็ก และชุมชน ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลเด็ก สร้างความเข้าใจที่ตรงกัน ส่งเสริมความพร้อม รวมถึงการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เพื่อให้เด็กวัย 3 ปี มีทักษะการปรับตัวอย่างต่อเนื่องในระดับอนุบาล จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ผู้วิจัยสามารถสร้างกรอบแนวคิดการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์แนวปฏิบัติของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล ดังแสดงในแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์แนวปฏิบัติของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล จำนวน 3 สังกัด ได้แก่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และสังกัดคณะกรรมการการอุดมศึกษา ใน 2 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ การสร้างความสัมพันธ์กับเด็ก ครอบครัว และชุมชน ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน
2. การกำหนดประชากรและตัวอย่าง
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพร้อมทางการเรียนของเด็กและแนวทางการดำเนินงานของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล เพื่อนำมากำหนดขอบเขตและรายละเอียดในการวิเคราะห์แนวปฏิบัติของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล โดยพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดและเครื่องมือในการวิจัย

2. ประชากรและตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูอนุบาลที่สอนเด็กวัย 3 ปี ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 972 คน จาก 3 สังกัด ได้แก่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนและสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยอ้างอิงจากจำนวนห้องเรียน 1 ห้องต่อครูอนุบาลจำนวน 1 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559; สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2559; สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2559) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนประชากรจำแนกตามสังกัด

สังกัด	ประชากร		
	จำนวนโรงเรียน (โรง)	จำนวนห้องเรียน (ห้อง)	จำนวนครู (คน)
สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	33	62	62
สำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา	6	20	20
สำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษา เอกชน	550	890	890
รวม	589	972	972

2.2 ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ตัวอย่าง คือ ครูอนุบาลที่สอนเด็กวัย 3 ปี ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ใน กรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 315 คน ขนาดของตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คำนวณจากสูตรของ ยามาเน่ (Yamane อ้างถึงใน อวยพร, 2553) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้เท่ากับ .05 ได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 284 คน เพื่อความแกร่งของข้อมูล ผู้วิจัยจึงเพิ่มจำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น 315 คน รายละเอียดของการได้มาซึ่งตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมด้วยแบบสัมภาษณ์ เป็นดังนี้

2.2.1 ตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ผู้วิจัยกำหนดจำนวนตัวอย่างตามสัดส่วนประชากรในแต่ละสังกัด ผู้วิจัยใช้การสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีจับฉลากชื่อโรงเรียนและนับจำนวนครูอนุบาลที่สอนเด็กวัย 3 ปี เท่ากับจำนวนของห้องเรียนชั้นอนุบาล 1 จำแนกเป็น 3 สังกัด ได้แก่ ครูชั้นอนุบาล 1 ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 20 คน ครูชั้นอนุบาล 1 ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 288 คน และครูชั้นอนุบาล 1 ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน 7 คน ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสังกัด

สังกัด	ตัวอย่าง		
	จำนวนโรงเรียน (โรง)	จำนวนห้องเรียน (ห้อง)	จำนวนครู (คน)
สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	11	17	17
สำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา	3	6	6
สำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษา เอกชน	174	292	292
รวม	188	315	315

2.2.2 ผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมด้วยแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยกำหนดจำนวนผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมด้วยแบบสัมภาษณ์ จำนวน 12 คน โดยจำแนกตามสังกัด ได้แก่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สังกัดละจำนวน 4 คน ผู้วิจัยใช้การเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ คือ ผู้ที่มีการปฏิบัติครบถ้วนในแต่ละองค์ประกอบมากที่สุดสังกัดละ 2 คน และผู้ที่มีการปฏิบัติในแต่ละองค์ประกอบน้อยที่สุดสังกัดละ 2 คน ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 จำนวนผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมที่ใช้ในการตอบแบบสัมภาษณ์ จำแนกตามสังกัด

สังกัด	ตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม
	จำนวนครู (คน)
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	4
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	4
รวม	12

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 2 ชุด ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

3.1 ศึกษาข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวปฏิบัติของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล จากตำรา เอกสาร วารสาร บทความ และสิ่งพิมพ์

3.2 กำหนดกรอบแนวปฏิบัติของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล ใน 2 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ และการสร้างความสัมพันธ์กับเด็ก ครอบครัว และชุมชน เพื่อกำหนดเป็นประเด็นในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 กรอบการสร้างเครื่องมือวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์แนวปฏิบัติของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล

แนวปฏิบัติของครูในการสร้างรอยเชื่อมจากบ้านสู่โรงเรียน	ความหมาย	ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย
1.ด้านการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้	การจัดการเรียนรู้ การวางแผนกิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักสูตรของโรงเรียน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ โดยยึดหลักการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม เน้นการเล่นและการลงมือปฏิบัติ มีการกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจน เพื่อเสริมสร้างทักษะการปรับตัว และมีทัศนคติที่ดีต่อการมาโรงเรียน ส่งเสริมรอยเชื่อมและความพร้อมของเด็กวัย 3 ปี	1.1 การจัดการเรียนรู้	1.1.1 การวางแผนกิจกรรมจัดหลักสูตรเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ 1.1.2 การกำหนดเวลาที่ชัดเจน 1.1.3 การสนับสนุนกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด 1.1.4 การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้
	คำนึงถึงการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อตอบสนองความต้องการของเด็ก และครูสามารถประเมินผลการเรียนรู้ได้เป็นรายบุคคลผ่านกิจกรรมที่เด็กสนใจ โดยการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ได้แก่	1.2 การเสริมสร้างทักษะการปรับตัว	1.2.1 การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการมาโรงเรียน 1.2.2 การจัดกิจกรรมส่งเสริมความพร้อม ทักษะและการปรับตัวของเด็ก 1.2.3 การจัดสภาพแวดล้อมที่ให้เด็กมีส่วนร่วมและสนใจ
	1.1) การจัดการเรียนรู้ และ 1.2) การเสริมสร้างทักษะการปรับตัว		

ตารางที่ 7 (ต่อ) กรอบการสร้างเครื่องมือวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์แนวปฏิบัติของครู
ในการสร้างรอยจากบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล

แนวปฏิบัติของ ครูในการสร้าง รอยเชื่อมจาก บ้านสู่ โรงเรียน	ความหมาย	ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย
2.ด้านการสร้าง ความสัมพันธ์ กับเด็ก ครอบครัว และชุมชน	<p>การที่ครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ ดีกับเด็กสื่อสารกับเด็กที่ หลากหลายในทางบวกและสร้าง ความคุ้นเคยกับเด็กอย่าง สม่ำเสมอ รับมือกับความกังวล การแยกจากของเด็ก โดยส่งเสริม ให้เด็กคุ้นเคยกับสถานการณ์ใหม่ และครูมีการสร้างความสัมพันธ์อัน ดีกับครอบครัวของเด็กโดยส่งเสริม ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการ ส่งเสริมความพร้อมและสร้างรอย เชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียน อนุบาล และครูสร้างปฏิสัมพันธ์ กับชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมใน การส่งเสริมความพร้อมและรอย เชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียน อนุบาล ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่</p> <p>2.1) ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับ เด็ก 2.2) ความสัมพันธ์ระหว่างครู กับครอบครัวเด็ก และ 2.3) ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับ ชุมชน</p>	<p>2.1 ความสัมพันธ์ ระหว่างครูกับเด็ก</p> <p>2.2 ความสัมพันธ์ ระหว่างครูกับ ครอบครัวเด็ก</p> <p>2.3 ความสัมพันธ์ ระหว่างครูกับ ชุมชน</p>	<p>2.1.1 การมีปฏิสัมพันธ์ สร้าง ความคุ้นเคยและเป็น แบบอย่างที่ดี</p> <p>2.1.2 การรับมือกับความรู้สึก แยกจากของเด็ก</p> <p>2.1.3 การสื่อสารที่ หลากหลายร่วมกันใน ทางบวก</p> <p>2.2.1 การสื่อสารแลกเปลี่ยน และส่งต่อข้อมูลเด็ก</p> <p>2.2.2 การสร้างข้อตกลง ร่วมกันระหว่างครูและ ผู้ปกครอง</p> <p>2.2.3 การจัดกิจกรรมให้ ผู้ปกครองมีส่วนร่วม</p> <p>2.3.1 การให้ความรู้ ความ เข้าใจเกี่ยวกับรอยเชื่อมต่อ</p> <p>2.3.2 การจัดกิจกรรมให้ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม</p>

3.3 กำหนดโครงสร้างของเนื้อหาของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ จำแนกรายละเอียดตามประเด็นหลักที่ศึกษา ดังตารางที่ 8

**ตารางที่ 8 การวิเคราะห์แบบสอบถาม เรื่อง การวิเคราะห์แนวปฏิบัติของครูในการสร้างรอย
เชื่อมต่อจากบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล**

ประเด็นที่ศึกษา	น้ำหนัก	จำนวน(ข้อ)	ข้อที่
1. การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้	60.53	23	1-23
1.1 การจัดการเรียนรู้	18.42	7	1-7
1.1.1 การวางแผนกิจกรรมจัดหลักสูตรเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้	5.26	2	1-2
1.1.2 การกำหนดเวลาที่ชัดเจน	2.63	1	3
1.1.3 การสนับสนุนกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด	2.63	1	4
1.1.4 การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้	7.90	3	5-7
1.2 การเสริมสร้างทักษะการปรับตัว	42.11	16	8-23
1.2.1 การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการมาโรงเรียน	7.90	3	8-10
1.2.2 การจัดกิจกรรมส่งเสริมความพร้อม ทักษะและการปรับตัวของเด็ก	26.31	10	10-20
1.2.3 การจัดสภาพแวดล้อม	7.90	3	21-23
2.การสร้างความสัมพันธ์กับเด็ก ครอบครัว และชุมชน	39.47	15	24-38
2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็ก	15.79	6	24-29
2.1.1 การมีปฏิสัมพันธ์ สร้างความคุ้นเคยและเป็นแบบอย่างที่ดี	7.90	3	24-26
2.1.2 การรับมือกับความรู้สึกแยกจากของเด็ก	5.26	2	27-28
2.1.3 การสื่อสารที่หลากหลายร่วมกันในทางบวก	2.63	1	29
2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับครอบครัวเด็ก	18.42	7	30-36
2.2.1 การสื่อสารแลกเปลี่ยนและส่งต่อข้อมูลเด็ก	10.53	4	30-33
2.2.2 การสร้างข้อตกลงร่วมกันระหว่างครูและผู้ปกครอง	2.63	1	34
2.2.3 การจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม	5.26	2	35-36
2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับชุมชน	5.26	2	37-38
2.3.1 การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรอยเชื่อมต่อ	2.63	1	37
2.3.2 การจัดกิจกรรมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม	2.63	1	38
รวม	100	38	

3.4 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

3.4.1 แบบสอบถามครู เรื่อง การวิเคราะห์แนวปฏิบัติของครูในการสร้างรอย
เชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป คำถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบจำนวน 10 ข้อ
ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา สังกัด ชื่อโรงเรียน การจัดการเรียนการสอนในระดับเตรียมอนุบาล
ประสบการณ์ในการสอน จำนวนนักเรียน การอบรมเกี่ยวกับรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาลและสิ่งที่
สำคัญที่สุดในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์แนวปฏิบัติของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้าน
สู่โรงเรียนอนุบาล คำถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง
กับหน้าที่และความรับผิดชอบ ตามสภาพความเป็นจริงของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่
โรงเรียนอนุบาล ใน 2 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ และการสร้างความสัมพันธ์
กับเด็ก ครอบครัว และชุมชน จำนวน 38 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและปัญหาของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่
โรงเรียนอนุบาล คำถามมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด จำนวน 2 ข้อ

3.4.2 แบบสัมภาษณ์ครูอนุบาล เรื่อง การวิเคราะห์แนวปฏิบัติของครูในการสร้าง
รอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล ประกอบด้วยแนวคำถามที่ครอบคลุมประเด็น แนวปฏิบัติของ
ครู ใน 2 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ และการสร้างความสัมพันธ์กับเด็ก
ครอบครัว และชุมชน จำนวน 11 ข้อ

3.5 ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

3.5.1 นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปให้
ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงและความครอบคลุมตามเนื้อหา โดยการใช้แบบตรวจสอบ
ความตรงตามเนื้อหา พร้อมคำนวณหาค่าความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือ (IOC) ผลการวิเคราะห์
ค่า IOC รายฉบับมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.85 และ 1 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 แสดงค่าความตรงจำแนกตามเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และประเด็นหลัก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และประเด็นหลัก	ค่าความตรง	ความหมาย
1. แบบสอบถามสำหรับครูอนุบาล		
1.1 ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและเนื้อหาด้านการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้	0.80	ความตรงตามเนื้อหา
1.2 ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและเนื้อหาด้านการสร้างความสัมพันธ์กับเด็ก ครอบครัวและชุมชน	0.90	ความตรงตามเนื้อหา
2. แบบสัมภาษณ์สำหรับครูอนุบาล		
2.1 ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและเนื้อหาด้านการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้	1	ความตรงตามเนื้อหา
2.2 ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและเนื้อหาด้านการสร้างความสัมพันธ์กับเด็ก ครอบครัวและชุมชน	1	ความตรงตามเนื้อหา

3.5.2 นำเครื่องมือที่ผ่านการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (IOC) มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ รายละเอียดประเด็นข้อเสนอแนะและการปรับปรุงแก้ไข ดังแสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 แสดงประเด็นข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิและการปรับปรุงแก้ไข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ	สิ่งที่ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไข
1. แบบสอบถามสำหรับครูอนุบาล	1.1 ควรใช้ภาษาให้เข้าใจง่าย	1.1 ปรับคำให้อ่านเข้าใจ
	1.2 จัดเรียงข้อคำถาม	ง่ายและไม่ใช้คำถามซ้ำซ้อน
	1.3 ตัดข้อคำถามที่มีความซับซ้อน	กัน
	กันออกจำนวน 2 ข้อ	1.2 ปรับตามข้อเสนอแนะ
2. แบบสัมภาษณ์สำหรับครูอนุบาล	2.1 ควรใช้ภาษาให้เข้าใจง่าย	2.1 ปรับภาษาให้อ่านเข้าใจ
	2.2 คำถามไม่ควรมากข้อเกินไป	ง่าย
	ควรรวมเป็นประเด็นที่ต้องการ	2.2 ไม่ใช่คำถามมากข้อ
		ปรับข้อคำถามให้ครอบคลุมมากขึ้น
		2.3 ปรับตามข้อเสนอแนะ

3.6 การทดลองใช้เครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนิน ดังนี้

3.6.1 นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแล้วไปนำร่องกับครูอนุบาลที่สอนเด็กวัย 3 ปี ที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับตัวอย่างแต่ไม่ใช่ตัวอย่างจำนวน 33 คน แล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขความเหมาะสมของการใช้ภาษา เวลาที่ใช้ตอบคำถาม และความครอบคลุมของเนื้อหาที่ต้องการศึกษาและนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุง ได้แก่ การใช้ปรับความหนาของตัวอักษรเพื่อให้เห็นข้อความเน้นให้ชัดเจน และการจัดรูปแบบหน้าให้ผู้ตอบแบบสอบถามอ่านได้ง่าย

3.6.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้มาหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93

3.6.3 ปรับปรุงเครื่องมือวิจัยให้สมบูรณ์ และนำมาใช้ในการเก็บข้อมูลในการวิจัย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม

4.1.1 ทำหนังสือขอความร่วมมือส่งถึงผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และส่งกลับคืนทางไปรษณีย์มายังผู้วิจัย ทั้งนี้ผู้วิจัยได้แนบจดหมายอนุมัติและซองเปล่าติดแสตมป์ เพื่อความสะดวกในการส่งกลับทางไปรษณีย์

4.1.2 โรงเรียนที่ไม่ส่งแบบสอบถามกลับคืน ผู้วิจัยใช้วิธีการโทรศัพท์สอบถามและส่งแบบสอบถามไปให้โรงเรียนอีกครั้ง โทรศัพท์นัดหมายวัน และเวลาเพื่อขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยใช้เวลาในการรวบรวมแบบสอบถามตั้งแต่วันที่ 11 กันยายน 2560 ถึงวันที่ 3 พฤศจิกายน 2560

4.1.3 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนจากโรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 307 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์

4.2.1 ดำเนินการติดต่อกับทางโรงเรียน และนำจดหมายขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อขออนุญาตในการเข้าไปเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ด้วยตัวเองจากนั้นโทรศัพท์เพื่อขอรับการตอบรับอนุญาตให้เก็บข้อมูลในวันและเวลาที่ครูชั้นอนุบาล 1 สะดวกให้สัมภาษณ์

4.2.2 ศึกษาวิธีการสัมภาษณ์ และการใช้แบบสัมภาษณ์ด้วยตนเองตามคำถาม และดำเนินการสัมภาษณ์พร้อมบันทึกเสียงครูอนุบาล 1 ท่านละประมาณ 20 - 30 นาที และนำมาถอดเทปบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยใช้เวลาในการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมด้วยแบบสัมภาษณ์ ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2561 ถึง เดือนเมษายน 2561

5. การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ แล้วแยกวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

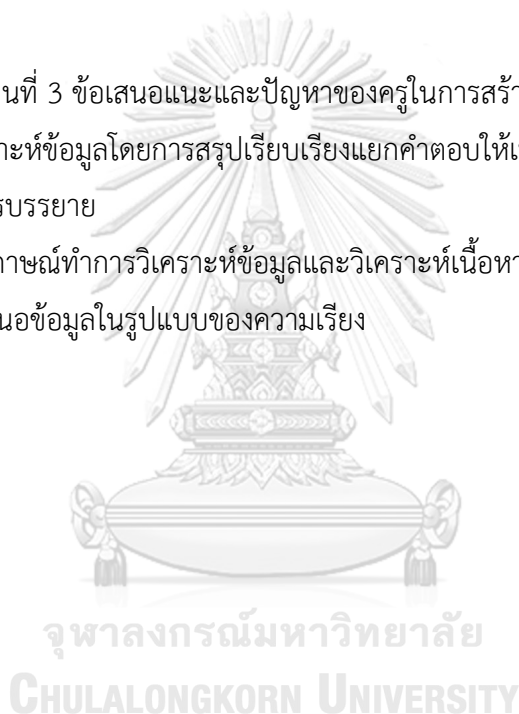
5.1 แบบสอบถามครูอนุบาล วิเคราะห์ข้อมูลแต่ละตอน ดังนี้

5.1.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

5.1.2 ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวปฏิบัติของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อจากบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

5.1.3 ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและปัญหาของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อจากบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการสรุปเรียงแยกคำตอบให้เป็นหมวดหมู่ เก็บความถี่ และนำเสนอข้อมูลด้วยการบรรยาย

5.2 แบบสัมภาษณ์ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและวิเคราะห์เนื้อหา โดยการเรียงเรียง สรุป จัดหมวดหมู่และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบของความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์แนวปฏิบัติของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอข้อมูลเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปจากแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์แนวปฏิบัติของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล แบ่งเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ และการสร้างความสัมพันธ์กับเด็ก ครอบครัว และชุมชน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม และปัญหาของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

ข้อมูลทั่วไปของครูอนุบาล เป็นดังนี้

ตารางที่ 11 จำนวนและค่าร้อยละของครูอนุบาลจำแนกตามข้อมูลทั่วไปของแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (n = 307)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	9	2.9
หญิง	298	97.1
2. อายุ		
21 - 30 ปี	55	17.9
31 - 40 ปี	137	44.6
41 - 50 ปี	59	19.2
50 ปีขึ้นไป	56	18.2
3. วุฒิทางการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	8	2.6
ปริญญาตรี	256	83.4
ปริญญาโท	43	14

ตารางที่ 11 (ต่อ) จำนวนและค่าร้อยละของครูอนุบาลจำแนกตามข้อมูลทั่วไปของแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (n =307)	ร้อยละ
4. สังกัดของโรงเรียน		
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	17	5.5
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	6	2
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	284	92.5
5. โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนในระดับเตรียมอนุบาล		
มีระดับเตรียมอนุบาล	245	79.8
ไม่มีระดับเตรียมอนุบาล	62	20.2
6. ประสบการณ์ในการสอนทั้งหมดในโรงเรียน		
น้อยกว่า 3 ปี	33	10.7
3 - 5 ปี	58	18.9
6 - 8 ปี	45	14.7
9 - 11 ปี	49	16
12 - 14 ปี	33	10.7
มากกว่า 15 ปี	89	29
7. จำนวนนักเรียนในห้อง		
น้อยกว่า 20 คน	46	15
20 - 25 คน	117	38.1
26 - 30 คน	56	18.2
31 - 35 คน	62	20.2
35 - 40 คน	23	7.5
มากกว่า 40 คน	3	1
8. เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเรื่องรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา		
เคย	98	31.9
ไม่เคย	209	68.1
9. คิดว่าสิ่งใดสำคัญที่สุดในการสร้างรอยเชื่อมต่อจากบ้านสู่โรงเรียนอนุบาลของเด็กวัย 3 ปี		
การมีนโยบายและแนวทางการทำงานจากผู้บริหาร	35	11.4
การได้สื่อสารเรื่องพัฒนาการกับครอบครัวและชุมชนของเด็ก	158	51.5
การจัดโปรแกรมเพื่อปรับพื้นฐานเด็ก	31	10.1
ความพร้อมทางการเรียนของเด็ก	83	27

ข้อมูลทั่วไปจากแบบสอบถามครูอนุบาล พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 97.1 มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.6 รองลงมา มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.2 ตามลำดับ ครูอนุบาลจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.4 รองลงมา จบการศึกษาในระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 14 ตามลำดับ ครูอนุบาลอยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 92.5 รองลงมา อยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คิดเป็นร้อยละ 5.5 ตามลำดับ โรงเรียนอนุบาลส่วนใหญ่มีชั้นเตรียมอนุบาล คิดเป็นร้อยละ 79.8 ครูอนุบาลมีประสบการณ์การสอนทั้งหมดในโรงเรียนมากกว่า 15 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 29 รองลงมา มีประสบการณ์สอนทั้งหมดในโรงเรียน 3 – 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.9 จำนวนของเด็กนักเรียนในห้องเรียน มากที่สุดคือ 20 – 25 คน คิดเป็นร้อยละ 38.1 รองลงมา คือ 31 – 35 คน คิดเป็นร้อยละ 20.2 ครูอนุบาลไม่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเรื่อง รอยเชื่อมต่อทางการศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 68.1 ครูอนุบาลคิดเห็นว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการสร้างรอยเชื่อมต่อจากบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล คือ การได้สื่อสารเรื่องพัฒนาการกับครอบครัวและชุมชนของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 51.5 รองลงมา คือ ความพร้อมทางการเรียนของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 27

ข้อมูลทั่วไปของครูอนุบาลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ครูอนุบาลจำนวนทั้งสิ้น 12 คนทุกคนเป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี มากที่สุด คือ 4 จาก 12 คน มีสถานภาพสมรสมากที่สุด สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี มีประสบการณ์การสอนในโรงเรียนมากกว่า 15 ปีและมีจำนวนเด็กนักเรียนในห้องเรียน 26 – 30 คน เท่ากัน คือ 7 จาก 12 คน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์แนวปฏิบัติของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล

แบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ และด้านการสร้างความสัมพันธ์กับเด็ก ครอบครัว และชุมชน รายละเอียด เป็นดังนี้

2.1 ด้านการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ ประกอบด้วย การจัดการเรียนรู้ และการเสริมสร้างทักษะการปรับตัว นำเสนอในตารางที่ 12 ดังนี้

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของครูอนุบาล จำแนกตามข้อมูลด้านการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้จากแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (n = 307)	ร้อยละ
การจัดการเรียนรู้		
การวางแผนกิจกรรมจัดหลักสูตรเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้		
1. โรงเรียนมีนโยบายการวางแผนกิจกรรมหรือจัดหลักสูตรเพื่อส่งเสริมเด็กในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านเข้าสู่ชั้นอนุบาล		
ไม่มีนโยบาย	14	4.6
มีนโยบาย	293	95.4
จัดหลักสูตรและกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในช่วงรอยเชื่อมต่อ	187	60.9
จัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้เด็กปรับตัว	217	70.7
ส่งเสริมความสัมพันธ์และสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างบ้าน โรงเรียนและ	208	67.8
ผู้ปกครอง		
จัดการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ	132	43
พัฒนาและส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องรอยเชื่อมต่อ	123	40.1
จัดการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานในช่วงรอยเชื่อมต่อ	109	35.5
2. มีการออกแบบวางแผนจัดกิจกรรมหรือจัดหลักสูตรเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็ก		
ไม่มีมีการออกแบบวางแผนกิจกรรม	6	2
มีการออกแบบวางแผนกิจกรรม	301	98
ออกแบบและจัดสาระการเรียนรู้ด้วยตนเอง	117	38.1
จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบรรยากาศที่คล้ายคลึงกับบ้าน	176	57.3
จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การใช้ประสาทสัมผัส การฟังนิทาน	277	90.2
เล่นบทบาทสมมติ		
ปรับเปลี่ยนแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับข้อมูลพัฒนาการของเด็กแต่ละบุคคล	151	49.2

ตารางที่12 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของครูอนุบาล จำแนกตามข้อมูลด้านการส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้จากแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (n = 307)	ร้อยละ
การกำหนดเวลาที่ชัดเจน		
3.กำหนดระยะเวลาหรือขอบเขตที่ชัดเจนในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมรอยเชื่อมต่อ		
แก่เด็ก		
ไม่มีการกำหนดระยะเวลา	35	11.4
มีการกำหนดระยะเวลา	272	88.6
กำหนดระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้โดยมีแผนกิจกรรมเพื่อส่งเสริมรอยเชื่อมต่อตลอดปีการศึกษา	180	58.6
กำหนดระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้โดยจัดกิจกรรมระยะสั้นในช่วงที่เด็กเริ่มต้นปีการศึกษา	130	42.3
จัดกิจกรรมก่อนเปิดภาคเรียนเพื่อให้เด็กคุ้นเคยกับการเข้าสู่โรงเรียนอนุบาล	138	45
การสนับสนุนกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด		
4.มีการสนับสนุนในการทำกิจกรรมของเด็กให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด		
ไม่มีการสนับสนุน	4	1.3
มีการสนับสนุนให้ทำกิจกรรมบรรลุตามเป้าหมาย	303	98.7
ให้เด็กใช้เวลากับการทำกิจกรรมตามเป้าหมายที่กำหนด	210	68.4
เปิดโอกาสให้เด็กทำกิจกรรมอย่างเหมาะสมตามเวลา	269	87.6
เปิดโอกาสให้เด็กแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในกิจกรรมตามเป้าหมาย	216	70.4
การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้		
5.ได้ศึกษาเด็กเป็นรายบุคคล		
ไม่ได้ศึกษาเด็ก	0	0
ศึกษาเด็ก	307	100
การปฐมนิเทศ	180	58.6
การเยี่ยมบ้าน	94	30.6
การจัดโปรแกรมปรับพื้นฐาน	90	29.3
การสังเกตเด็กในชั้นเรียน	270	87.9
การดูจากผลงานเด็ก	254	82.7
การพูดคุยสนทนากับเด็ก	263	85.7

ตารางที่12 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของครูอนุบาล จำแนกตามข้อมูลด้านการส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้จากแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (n = 307)	ร้อยละ
6.มีการวางแผนและประเมินพัฒนาการและความพร้อมของเด็กที่สอดคล้องกับแผนการจัดกิจกรรม		
ไม่มีการประเมิน	11	3.6
มีการประเมินพัฒนาการและความพร้อมของเด็ก	296	96.4
การประเมินเด็กจากการทำกิจกรรมแต่ละกิจกรรม	257	83.7
ใช้วิธีการที่หลากหลายในการประเมินพัฒนาการ	232	75.6
ประเมินพัฒนาการเป็นรายบุคคล	257	83.7
ประเมินพัฒนาการตามช่วงวัยและสอดคล้องกับหลักสูตร	242	78.8
7.มีประเมินพฤติกรรมเด็กในช่วงรอยเชื่อมต่อกับบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล		
ไม่มีการประเมิน	9	2.9
มีการประเมินในช่วงรอยเชื่อมต่อ	298	97.1
การควบคุมและแสดงอารมณ์ของเด็ก	219	71.3
การปฏิบัติตามกฎระเบียบ	228	74.3
การทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน	278	90.6
การแยกจากผู้ปกครอง	169	55
การเสริมสร้างทักษะการปรับตัว		
การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการมาโรงเรียน		
8.สร้างทัศนคติที่ดีต่อการมาโรงเรียนของเด็กทั้งก่อนและหลังจากการเปิดภาคเรียน		
ก่อนเปิดภาคเรียน		
มีการวางแผนพาเด็กไปเยี่ยมชมห้องเรียนหรือโรงเรียนอนุบาลเพื่อส่งเสริมความพร้อมก่อนเข้าเรียน	126	41
จัดกิจกรรมปฐมนิเทศเพื่อให้เด็กคุ้นเคยกับโรงเรียนอนุบาล	145	47.2
จัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกให้มีปลอดภัย คลายคลึงกับบ้าน	231	75.2
ให้เด็กที่จะเข้าเรียนชั้นอนุบาลมาทำความรู้จักครู เพื่อนและสิ่งแวดล้อม	184	59.9
หลังจากเปิดภาคเรียน		
จัดโปรแกรมระยะสั้นเพื่อเตรียมตัวให้เด็ก	123	40.1
คำนึงถึงระยะเวลาในการทำกิจกรรมของเด็ก	185	60.3

ตารางที่ 12 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของครูอนุบาล จำแนกตามข้อมูลด้านการส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้จากแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (n = 307)	ร้อยละ
คำนึงถึงความพร้อมในการปรับตัวและทำกิจกรรมของเด็ก	262	85.3
จัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกให้มีปลอดภัย คลายคลึงกับบ้าน	229	74.6
9. มีการปฏิบัติในการทำความคุ้นเคยกับเด็กก่อนเปิดภาคการศึกษาต้น		
ไม่มีการปฏิบัติ	23	7.5
มีการปฏิบัติ	284	92.5
จัดกิจกรรมแก่เด็กก่อนเปิดภาคการศึกษาเพื่อให้เด็กคุ้นเคยกับครูและโรงเรียน	179	58.3
ไปเยี่ยมเด็กที่บ้าน	71	23.1
จัดกิจกรรมปฐมนิเทศ	189	61.6
การ์ดแนะนำตัวท่านแจกให้เด็กก่อนเปิดภาคการศึกษา	44	14.3
ศึกษาข้อมูลเด็กที่จะเข้าเรียนในห้องเรียนของท่านเป็นรายบุคคล	213	69.4
10. กำหนดเป้าหมายในการปรับตัวของเด็ก		
ไม่ได้กำหนดเป้าหมาย	4	1.3
กำหนดเป้าหมายในการปรับตัวของเด็ก	303	98.7
เด็กปฏิบัติตามกฎกติกาและข้อตกลง	232	75.6
เด็กสามารถปรับตัวทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน	277	90.2
เด็กไม่ร้องไห้เป็นเวลานานเกินไป	210	68.4
เด็กสามารถควบคุมและแสดงอารมณ์ของตนเองอย่างชัดเจน	191	62.2
เด็กกังวลกับการแยกจากผู้ปกครอง	168	54.7
การจัดกิจกรรมส่งเสริมความพร้อม ทักษะและการปรับตัวของเด็ก		
11. ส่งเสริมให้เด็กมีอิสระ ในการทำกิจกรรมด้วยตนเองเพื่อให้เด็กมีความพร้อม		
จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์		
ไม่ได้ส่งเสริมให้เด็กมีอิสระ	21	6.8
ส่งเสริมให้เด็กมีอิสระในการทำกิจกรรม	286	93.2
ท่านเปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นในแต่ละกิจกรรม	267	87
ท่านให้เด็กทำกิจกรรมตามความสนใจ	263	85.7
ท่านแนะนำ ช่วยเหลือ สนับสนุนการทำกิจกรรมของเด็ก	258	84

ตารางที่ 12 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของครูอนุบาล จำแนกตามข้อมูลด้านการส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้จากแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (n = 307)	ร้อยละ
12. ออกแบบกิจกรรมการส่งเสริมความพร้อมของเด็ก		
ไม่ได้ออกแบบกิจกรรมการส่งเสริมความพร้อม	4	1.3
ออกแบบกิจกรรมการส่งเสริมความพร้อม	303	98.7
คำนึงถึงความแตกต่างของเด็กเป็นรายบุคคล	183	59.6
พัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม	224	73
ใช้กิจกรรมการเล่น	267	87
ใช้กิจกรรมที่让孩子ได้ลงมือปฏิบัติ	254	82.7
การส่งเสริมความพร้อมทางด้านร่างกาย		
13. ส่งเสริมความพร้อมด้านร่างกายแก่เด็กวัย 3 ปีในเรื่องใด		
ออกแบบกิจกรรมด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกาย	282	91.9
ออกแบบกิจกรรมให้เด็กได้ใช้ทักษะการวิ่ง การเดินถอยหลัง กระโดด และขึ้นลงบันได	205	66.8
ออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็ก	281	91.5
ออกแบบกิจกรรมให้เหมาะสมตามช่วงวัยของเด็ก	255	83.1
แนะนำการดูแลสุขภาพสภาพของตนเอง	255	83.1
14. ส่งเสริมความพร้อมทางด้านร่างกายแก่เด็กวัย 3 ปีอย่างไร		
ใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ เช่น นิทาน เพลง วัสดุทัศน	290	94.5
สนับสนุนให้เด็กได้ใช้ร่างกายในการเคลื่อนไหว	287	93.5
ใช้กิจกรรมแสดงบทบาทสมมติ	243	79.2
สาธิตให้เด็กดูเป็นตัวอย่าง	239	77.9
การส่งเสริมความพร้อมทางด้านอารมณ์และสังคม		
15. ส่งเสริมความพร้อมทางด้านอารมณ์และสังคมแก่เด็กวัย 3 ปีในเรื่องใด		
ออกแบบกิจกรรมโดยศึกษาจากพัฒนาการทางด้านอารมณ์และสังคมตามช่วงวัยของเด็ก	242	78.8
การฝึกฝนให้เด็กรู้จักการช่วยเหลือตนเอง	279	90.9
การฝึกฝนให้เด็กรู้จักการควบคุมอารมณ์และรู้จักการรอคอย	278	90.6

ตารางที่ 12 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของครูอนุบาล จำแนกตามข้อมูลด้านการส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้จากแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (n = 307)	ร้อยละ
การฝึกฝนให้เด็กรู้จักการทำกิจกรรมต่างๆเป็นเวลา เช่น การนอน การรับประทานอาหาร	280	91.2
การส่งเสริมให้เด็กรู้จักการเข้ากลุ่มและมีการแบ่งปัน	261	85
การส่งเสริมให้เด็กทำตามกฎกติกาต่างๆ	245	79.8
การให้ความสำคัญกับภาวะของการกังวลการแยกจากของเด็ก	175	57
16.ส่งเสริมความพร้อมทางด้านอารมณ์และสังคมแก่เด็กวัย 3 ปีอย่างไร		
ใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ เช่น นิทาน เพลง วิทยุทัศน์	276	89.9
ให้เด็กแสดงความคิดเห็นของตนเอง	223	72.6
ใช้การเสริมแรง และการให้รางวัล	248	80.8
สนับสนุนให้เด็กช่วยเหลือแบ่งปัน	258	84
ให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง	222	72.3
ออกแบบกิจกรรมให้เด็กได้ทำเป็นกลุ่ม	214	69.7
ให้โอกาสเด็กในการสร้างกฎระเบียบของห้องเรียน	193	62.9
ให้เด็กได้แบ่งหน้าที่ของการทำงานกลุ่ม	171	55.7
ใช้กิจกรรมแสดงบทบาทสมมติ	209	68.1
การส่งเสริมความพร้อมทางด้านการศึกษาและสติปัญญา		
17.ส่งเสริมความพร้อมด้านการเรียนรู้และสติปัญญาแก่เด็กวัย 3 ปีในเรื่องใด		
จัดกิจกรรมให้เด็กได้สังเกตและสำรวจสิ่งต่างๆ	280	91.2
จัดกิจกรรมให้เด็กได้แสดงออกถึงจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	264	86
ให้เด็กมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน	217	70.7
ฝึกให้เด็กได้แยกประเภทและจัดกลุ่มของสิ่งของ	244	79.5
ออกแบบกิจกรรมให้เด็กได้เข้าใจตัวเลขและสัญลักษณ์	230	74.9
18.ส่งเสริมความพร้อมด้านการเรียนรู้และสติปัญญาแก่เด็กวัย 3 ปีอย่างไร		
ใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ เช่น นิทาน เพลง วิทยุทัศน์	290	94.5
ให้เด็กได้เล่าประสบการณ์ และความคิดของตนเอง	268	87.3

ตารางที่ 12 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของครูอนุบาล จำแนกตามข้อมูลด้านการส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้จากแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (n = 307)	ร้อยละ
จัดกิจกรรมให้เด็กได้สังเกต และสำรวจสิ่งต่าง ๆ	278	90.6
การส่งเสริมความพร้อมทางด้านภาษา		
19.ส่งเสริมความพร้อมทางด้านภาษาทั้งการพูดและการสื่อสารแก่เด็กวัย 3 ปีใน		
เรื่องใด		
ให้เวลาเด็กได้พูดคุย ใช้ภาษาอย่างอิสระ	232	75.6
ออกแบบกิจกรรมให้เด็กรู้จักตัวอักษรและรู้จักชื่อของตนเอง	221	72
จัดกิจกรรมให้เด็กได้สื่อสารพูดคุยกัน	270	87.9
ใช้กิจกรรมการเล่านิทาน	282	91.9
ใช้เพลงหรือคำคล้องจองง่ายๆ	265	86.3
20.ส่งเสริมความพร้อมทางด้านภาษาด้านการรู้หนังสือแก่เด็กวัย 3ปีในเรื่องใด		
ให้เวลาเด็กได้อ่านอย่างอิสระ	223	72.6
ออกแบบกิจกรรมให้เด็กรู้จักตัวอักษรและรู้จักชื่อของตนเอง	212	69.1
จัดกิจกรรมให้เด็กได้อ่านพร้อมกัน	214	69.7
ใช้กิจกรรมการเล่านิทาน	279	90.9
ใช้เพลงหรือคำคล้องจองง่ายๆ	264	86
สอนลำดับการเขียนและการเขียนชื่อตนเอง	160	52.1
การจัดสภาพแวดล้อม		
21.จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก		
จัดสภาพแวดล้อมที่ตอบสนองความต้องการทางร่างกายของเด็ก เช่น จัดพื้นที่ให้เด็กได้เคลื่อนไหว	238	77.5
จัดพื้นที่ภายในห้องเป็นสัดส่วนสำหรับเด็กเพื่อเอื้อต่อการทำกิจกรรมและการเรียนรู้	239	77.9
เช่น การจัดมุมการเรียนรู้ต่างๆ		
จัดสภาพแวดล้อมและเตรียมอุปกรณ์เพื่อให้เด็กช่วยเหลือตนเอง เช่น	256	83.4
รับประทานอาหาร ขับถ่าย		
จัดเตรียมสภาพแวดล้อมและสื่ออุปกรณ์ที่เหมาะสมกับกิจกรรมและ	246	80.1
ดูแลรักษาพร้อมการใช้งาน		

ตารางที่ 12 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของครูอนุบาล จำแนกตามข้อมูลด้านการส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้จากแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (n = 307)	ร้อยละ
จัดสภาพแวดล้อมให้เด็กคุ้นเคยเมื่อเด็กเข้ามาสู่โรงเรียน เช่น จัดสภาพแวดล้อม คล้ายบ้าน	207	67.4
22.ได้จัดห้องเรียนให้แก่เด็ก		
ไม่ได้จัดห้องเรียน	35	11.4
จัดห้องเรียนให้แก่เด็ก	272	88.6
จัดให้เด็กนั่งแบบ classroom ทุกคนหันหน้าเข้าหากระดาน	123	40.1
จัดให้เด็กนั่งเป็นกลุ่ม	193	62.9
จัดให้เด็กนั่งเป็นรูปตัวยู	204	66.4
23.ปรับเปลี่ยนการจัดโต๊ะเรียนตามกิจกรรม		
ไม่ได้ปรับเปลี่ยนการจัดโต๊ะเรียน	36	11.7
ปรับเปลี่ยนการจัดโต๊ะเรียน	271	88.3
เปลี่ยนทุกครั้งให้เหมาะสมตามกิจกรรมที่ออกแบบ	249	81.1
เปลี่ยนตามระยะเวลา หรือตามภาคการเรียน	115	37.5
นาน ๆ เปลี่ยนครั้ง	34	11.1
ไม่ได้ปรับเปลี่ยนเลย	7	2.3

CHULALONGKORN UNIVERSITY

2.1.1 การจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 4 ประเด็นย่อย ได้แก่ 1) การวางแผนกิจกรรมจัดหลักสูตรเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ 2) การกำหนดเวลาที่ชัดเจน 3) การสนับสนุนกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด และ 4) การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ สรุปได้ ดังนี้

1) การวางแผนกิจกรรมจัดหลักสูตรเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า โรงเรียนอนุบาลส่วนใหญ่มีนโยบายการวางแผนกิจกรรมหรือจัดหลักสูตรเพื่อส่งเสริมเด็กในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านเข้าสู่ชั้นอนุบาลในเรื่องนโยบายจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้เด็กปรับตัวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.7 รองลงมาในเรื่องการส่งเสริมความสัมพันธ์และการสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างบ้าน โรงเรียนและผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 67.8 ตามลำดับการออกแบบวางแผนกิจกรรมหรือจัดหลักสูตรเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กโดยการออกแบบวางแผนกิจกรรมให้เด็กได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่

หลากหลาย เช่น การใช้ประสาทสัมผัส การฟังนิทาน การเล่นเกมบทบาทสมมติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 90.2 รองลงมาคือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และบรรยากาศที่คล้ายคลึงกับบ้าน คิดเป็นร้อยละ 57.3 ตามลำดับ

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ครูอนุบาลจำนวน 12 คน มีการวางแผนกิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักสูตรของทางโรงเรียน ส่วนใหญ่ในชั้นอนุบาล 1 จะอ้างอิงจากหลักสูตรแกนกลาง แล้วมาจัดเป็นหน่วยการเรียนรู้ ในส่วนของหลักสูตรในช่วงของรอยเชื่อมต่อกับบ้านมาสู่โรงเรียน อนุบาลนั้น ครูอนุบาลมีกิจกรรมที่เอื้อต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กในช่วงรอยเชื่อมต่อกับบ้านมาสู่โรงเรียนอนุบาล คือ กิจกรรมภาคฤดูร้อน มีการเตรียมความพร้อมส่งเสริมให้เด็กปรับตัวทุกด้าน ก่อนเปิดเทอมโดยใช้ระยะเวลาประมาณ 1 เดือนขึ้นไป โดยกิจกรรมที่ใช้ส่วนมากจะส่งเสริมให้เด็กปรับตัวให้คุ้นเคยกับสถานที่ ครูและเพื่อน ใช้ศิลปะ ดนตรี การเล่นเกมกลางแจ้ง และกิจกรรมวัฒนธรรมประเพณี ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรม จะมีผู้อำนวยการโรงเรียน ครูอนุบาล และผู้ปกครอง

2) การกำหนดเวลาที่ชัดเจน

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูอนุบาลมีการกำหนดระยะเวลาหรือขอบเขตที่ชัดเจนในการจัดการเรียนรู้โดยมีแผนกิจกรรมเพื่อส่งเสริมรอยเชื่อมต่อตลอดปีการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 58.6 และรองลงมาครูอนุบาลจัดกิจกรรมก่อนเปิดภาคเรียนเพื่อให้เด็กคุ้นเคยกับการเข้าสู่โรงเรียนอนุบาลคิดเป็นร้อยละ 45 ตามลำดับ

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ครูอนุบาลจำนวน 6 คนจาก 12 คน มีการจัดการเรียนรู้โดยมีแผนกิจกรรมเพื่อส่งเสริมรอยเชื่อมต่อตลอดปีศึกษามากที่สุดและรองลงมาครูอนุบาลจัดกิจกรรมฤดูร้อนก่อนเปิดภาคเรียนเพื่อให้เด็กคุ้นเคยกับการเข้าสู่โรงเรียนคิดเป็น 4 คนจาก 12 คน

3) การสนับสนุนให้ทำกิจกรรมที่บรรลุตามเป้าหมาย

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูอนุบาลเปิดโอกาสให้เด็กทำกิจกรรมอย่างเหมาะสมตามเวลา คิดเป็นร้อยละ 87.6 รองลงมาครูอนุบาลเปิดโอกาสให้เด็กแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในกิจกรรมตามเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 70.4 ตามลำดับ

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ครูอนุบาลเปิดโอกาสให้เด็กทำกิจกรรมอย่างเหมาะสมตามเวลาที่กำหนด คิดเป็นจำนวน 10 คนจาก 12 คน รองลงมาครูอนุบาลเปิดโอกาสให้เด็กแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในกิจกรรมตามเป้าหมาย คิดเป็นจำนวน 2 คนจาก 12 คน

4) การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูอนุบาลได้ศึกษาเด็กเป็นรายบุคคลโดยใช้การสังเกตเด็กในชั้นเรียนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 87.9 และรองลงมาครูอนุบาลใช้การพูดคุยสนทนากับเด็ก คิดเป็นร้อยละ 85.7 ตามลำดับ การวางแผนและการประเมินพัฒนาการและความพร้อมของเด็ก

โดยครูอนุบาลมีการประเมินพัฒนาการและความพร้อมของเด็กโดยใช้การประเมินพัฒนาการเป็นรายบุคคลมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.7 รองลงมาใช้การประเมินพัฒนาการตามช่วงวัยและสอดคล้องกับหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 78.8 ตามลำดับ ครูอนุบาลประเมินพฤติกรรมของเด็กในช่วงรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล โดยประเมินจากการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 90.6 รองลงมาครูอนุบาลใช้การประเมินโดยดูจากการปฏิบัติตามกฎระเบียบ คิดเป็นร้อยละ 74.3 ตามลำดับ

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ครูอนุบาลจำนวน 10 คนจาก 12 คนมีการวางแผนการประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจของเด็ก โดยครูอนุบาลจะใช้การสังเกตพฤติกรรมของเด็ก ความสนใจและความพร้อมของเด็กในชั้นเรียน โดยมีแบบประเมินพฤติกรรมและพัฒนาการแต่ละด้านของเด็กและประเมินตามสภาพจริงมากที่สุด รองลงมาครูอนุบาลจำนวน 2 คนจาก 12 คนใช้สมุดสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับบ้านทั้งรายสัปดาห์และรายเดือนเพื่อรายงานพฤติกรรมและพัฒนาการต่างๆของเด็กให้ผู้ปกครองได้ทราบ

2.1.2 การเสริมสร้างทักษะการปรับตัว ประกอบด้วยประเด็นย่อย 3 เรื่อง ได้แก่

1) การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการมาโรงเรียน 2) การจัดกิจกรรมส่งเสริมความพร้อม ทักษะ และการปรับตัวของเด็ก 3) การจัดสภาพแวดล้อมที่让孩子มีส่วนร่วมและสนใจ สรุปได้ ดังนี้

1) การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการมาโรงเรียน

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูอนุบาลได้สร้างทัศนคติที่ดีต่อการมาโรงเรียนทั้งก่อนและหลังจากการเปิดภาคเรียน โดยก่อนเปิดภาคเรียนครูอนุบาลจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกให้ปลอดภัยและคล้ายคลึงกับบ้านมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75.2 รองลงมาคือ ครูอนุบาลให้เด็กที่จะเข้าเรียนชั้นอนุบาล มาทำความรู้จักครู เพื่อนและสิ่งแวดล้อมก่อนเปิดภาคเรียน คิดเป็นร้อยละ 59.9 ตามลำดับภายหลังจากเปิดภาคเรียน ครูอนุบาลคำนึงถึงความพร้อมในการปรับตัวและการทำกิจกรรมของเด็กมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 85.3 รองลงมาครูอนุบาลคำนึงถึงการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกให้ปลอดภัย คล้ายคลึงกับบ้าน คิดเป็นร้อยละ 74.6 ตามลำดับ คุณครูอนุบาลมีการปฏิบัติในการทำความคุ้นเคยกับเด็กก่อนเปิดภาคการศึกษาต้นโดยศึกษาข้อมูลเด็กที่จะเข้าเรียนในห้องเรียนของคุณครูเป็นรายบุคคล คิดเป็นร้อยละ 69.4 และรองลงมาครูอนุบาลจัดกิจกรรมปฐมนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 61.6 ตามลำดับ ครูอนุบาลกำหนดเป้าหมายในการปรับตัวของเด็กในเรื่องเด็กสามารถปรับตัวทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 90.2 รองลงมากำหนดเป้าหมายในการปรับตัวของเด็กคือ เด็กปฏิบัติตามกฎกติกาและข้อตกลง คิดเป็นร้อยละ 75.6 ตามลำดับ

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ครูอนุบาลได้สร้างทัศนคติที่ดีต่อการมาโรงเรียนทั้งก่อนและหลังจากการเปิดภาคเรียน โดยก่อนเปิดภาคเรียนครูอนุบาลจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกให้ปลอดภัย เตรียมพร้อมให้เด็กก่อนเปิดภาคเรียนคิดเป็นจำนวนทั้งสิ้น 12 คน ภายหลัง

จากเปิดภาคเรียน ครูอนุบาลใช้กิจกรรมการเล่นและสันนาการในการสร้างทัศนคติที่ดีต่อการมาโรงเรียน คิดเป็นจำนวน 6 คนจาก 12 คน ครูอนุบาลกำหนดเป้าหมายในการปรับตัวของเด็กในเรื่องเด็กสามารถปรับตัวทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนมากที่สุดคิดเป็นจำนวน 7 คนจาก 12 คน รองลงมา กำหนดเป้าหมายในการปรับตัวของเด็กคือ เด็กปฏิบัติตามกฎกติกาและข้อตกลง คิดเป็นจำนวน 5 คน จาก 12 คน

2) การจัดกิจกรรมส่งเสริมความร่วมมือ ทักษะและการปรับตัวของเด็ก

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูอนุบาลส่งเสริมให้เด็กมีอิสระในการทำกิจกรรมด้วยตนเองเพื่อให้เด็กมีความพร้อม จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์โดยส่งเสริมให้เด็กมีอิสระในการทำกิจกรรมเปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นในการทำกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 87 รองลงมาครูอนุบาลส่งเสริมให้เด็กทำกิจกรรมตามความสนใจ คิดเป็นร้อยละ 85.7 ตามลำดับ ครูอนุบาลออกแบบกิจกรรมการส่งเสริมความร่วมมือของเด็กโดยใช้กิจกรรมการเล่นเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 87 รองลงมาใช้กิจกรรมที่让孩子ได้ลงมือปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 82.7 ตามลำดับ

การส่งเสริมความร่วมมือทางด้านร่างกาย ครูอนุบาลส่งเสริมความร่วมมือทางด้านร่างกายแก่เด็กวัย 3 ปีในเรื่องการออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.5 รองลงมาออกแบบกิจกรรมด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกาย คิดเป็นร้อยละ 93.5 ตามลำดับและส่งเสริมความร่วมมือทางด้านร่างกายโดยใช้สื่อประกอบการเรียนรู้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 94.5 รองลงมาใช้การสนับสนุนให้เด็กได้ใช้ร่างกายในการเคลื่อนไหว คิดเป็นร้อยละ 93.5 ตามลำดับ การส่งเสริมความร่วมมือทางด้านอารมณ์และสังคม

ครูอนุบาลส่งเสริมความร่วมมือทางด้านอารมณ์และสังคมแก่เด็กวัย 3 ปีในเรื่องการฝึกฝนให้เด็กรู้จักการทำกิจกรรมต่างๆเป็นเวลา เช่น การนอน การรับประทานอาหารมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 91.2 รองลงมาฝึกฝนให้เด็กรู้จักการช่วยเหลือตนเอง คิดเป็นร้อยละ 90.9 ตามลำดับและส่งเสริมความร่วมมือทางด้านอารมณ์และสังคมโดยใช้สื่อประกอบการเรียนรู้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 89.9 รองลงมาสนับสนุนให้เด็กช่วยเหลือแบ่งปันกันและกัน คิดเป็นร้อยละ 84 ตามลำดับ

การส่งเสริมความร่วมมือทางการเรียนรู้และสติปัญญา ครูอนุบาลส่งเสริมความร่วมมือทางการเรียนรู้และสติปัญญาแก่เด็กวัย 3 ปีในเรื่องการจัดกิจกรรมให้เด็กได้สังเกตและสำรวจสิ่งต่างๆมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.2 รองลงมาจัดกิจกรรมให้เด็กได้แสดงออกถึงจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ คิดเป็นร้อยละ 86 ตามลำดับและส่งเสริมความร่วมมือทางการเรียนรู้และสติปัญญาโดยใช้สื่อประกอบการเรียนรู้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 94.5 รองลงมาจัดกิจกรรมให้เด็กได้สังเกตและสำรวจสิ่งต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 90.6 ตามลำดับ

การส่งเสริมความร่วมมือทางด้านภาษา ครูอนุบาลส่งเสริมความร่วมมือทางด้านภาษาทั้งการพูดและการสื่อสารแก่เด็กวัย 3 ปีในการใช้กิจกรรมการเล่นิทานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ

91.9 รองลงมาครูอนุบาลจัดกิจกรรมให้เด็กได้สื่อสารพูดคุยกัน คิดเป็นร้อยละ 87.9 ตามลำดับและครูอนุบาลส่งเสริมความพร้อมทางด้านภาษาด้านการรู้หนังสือแก่เด็กวัย 3 ปีในการใช้กิจกรรมการเล่นนิทานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 90.9 รองลงมาครูอนุบาลใช้เพลงหรือคำคล้องจองง่าย ๆ ในการส่งเสริมความพร้อมทางด้านภาษาแก่เด็กวัย 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 86 ตามลำดับ

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ครูอนุบาลจำนวน 9 คนจาก 12 คนคิดว่าควรส่งเสริมกิจกรรมความพร้อมให้แก่เด็ก ในด้านพัฒนาการทางด้านร่างกายมากที่สุด โดยใช้กิจกรรมที่พัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กและมัดใหญ่ รองลงมาคือพัฒนาการทางด้านสังคมและฝึกการช่วยเหลือตนเอง โดยใช้กิจกรรมให้เด็กได้ฝึกทำอะไรด้วยตนเอง หยิบจับ เก็บสิ่งต่างๆคิดเป็นจำนวน 3 คนจาก 12 คน

3) การจัดสภาพแวดล้อมที่让孩子มีส่วนร่วมและสนใจ

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า การจัดสภาพแวดล้อม ครูอนุบาลจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กโดยการจัดสภาพแวดล้อมและเตรียมอุปกรณ์เพื่อให้เด็กช่วยเหลือตนเอง เช่น รับประทานอาหาร การขับถ่ายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.4 รองลงมาครูอนุบาลจัดเตรียมสภาพแวดล้อมและสื่ออุปกรณ์ที่เหมาะสมกับกิจกรรมและดูแลรักษาพร้อมการใช้งาน คิดเป็นร้อยละ 80.1 ตามลำดับ ครูอนุบาลจัดห้องเรียนให้แก่เด็กโดยจัดให้เด็กนั่งเป็นรูปตัวยู คิดเป็นร้อยละ 66.4 มากที่สุดและปรับเปลี่ยนการจัดโต๊ะเรียนทุกครั้งให้เหมาะสมตามกิจกรรมที่ออกแบบคิดเป็นร้อยละ 81.1

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อตอบสนองความต้องการของเด็ก ครูอนุบาลมีการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อตอบสนองความต้องการของเด็กโดยครูอนุบาลจำนวน 11 คนจาก 12 คน จัดสภาพแวดล้อมเป็นมุมต่างๆมีการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมตามกิจกรรมต่างๆและเน้นความสะอาด เรียบร้อยและรองลงมาครูอนุบาลจำนวน 1 คนจาก 12 คน จัดสภาพแวดล้อมให้คล้ายคลึงกับบ้าน เน้นความอบอุ่นและมีความใกล้ชิด

2.2 ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับเด็ก ครอบครัว และชุมชน ประกอบด้วย ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็ก ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับครอบครัวเด็ก และความสัมพันธ์ระหว่างครูกับชุมชน นำเสนอในตารางที่ 13 ดังนี้

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของครูอนุบาล จำแนกตามข้อมูลด้านการสร้างสัมพันธ์กับเด็ก ครอบครัวและชุมชนจากแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (n =307)	ร้อยละ
ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็ก		
การมีปฏิสัมพันธ์ สร้างความคุ้นเคยและเป็นแบบอย่างที่ดี		
1.สร้างความสัมพันธ์ที่มั่นคงและสร้างความคุ้นเคยกับเด็กเป็นรายบุคคล		
ตอบสนองเด็กอย่างคงเส้นคงวาด้วยท่าทีที่เป็นมิตร	182	59.3
มีปฏิสัมพันธ์กับเด็กแสดงออกด้วยคำพูดและท่าทางที่อ่อนโยน	254	82.7
ดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด เป็นแบบอย่างที่ดีกับเด็ก	266	86.6
สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ดีให้แก่เด็กไม่กดดันเด็ก	242	78.8
สร้างแรงจูงใจเมื่อเด็กทำกิจกรรมอย่างมีเป้าหมาย	255	83.1
ปฏิบัติต่อเด็กด้วยความรัก ไม่ลงโทษหรือใช้ความรุนแรงกับเด็ก	238	77.5
2.สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ดีให้แก่เด็ก		
ไม่กดดันเด็กด้วยท่าทางและคำพูด	218	71
แสดงความรักและเป็นกันเองกับเด็ก	288	93.8
ตอบสนองเด็กด้วยท่าทางและท่าทีที่เป็นมิตร	253	82.4
สร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ที่ดีให้แก่เด็ก	213	69.4
3.ปฏิบัติกับเด็กเมื่อเด็กทำกิจกรรมอย่างมีเป้าหมาย		
ชมเชยเด็กเพื่อสร้างความมั่นใจในการเรียนรู้	274	89.3
ใช้วิธีการที่อ่อนโยนในการสนับสนุนและชมเชยเด็กเมื่อเด็กทำกิจกรรมอย่างมีเป้าหมาย	252	82.1
ปลอบโยนเด็กเมื่อทำกิจกรรมไม่สำเร็จเป็นรายบุคคล	231	75.2

ตารางที่ 13 (ต่อ)จำนวนและร้อยละของครูอนุบาล จำแนกตามข้อมูลด้านการสร้างความสัมพันธ์
กับเด็ก ครอบครัวและชุมชนจากแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (n =307)	ร้อยละ
การรับมือกับความรู้สึกแยกจากของเด็ก		
4.ทราบและเข้าใจในการรับมือกับความรู้สึกแยกจากของเด็ก		
ไม่ทราบและไม่เข้าใจ	10	3.3
ทราบแต่ยังไม่ได้เตรียมรับมือในเรื่องการกักการแยกจากจากผู้ปกครอง	37	12.1
ท่านมีการรับมือกับความรู้สึกแยกจากผู้ปกครองของเด็กเป็นรายบุคคล	258	84
5.มีการรับมือกับความรู้สึกแยกจากของเด็ก		
ไม่มีการรับมือ	20	6.5
มีการรับมือกับความรู้สึกแยกจากของเด็กกับผู้ปกครอง	287	93.5
สร้างทัศนคติที่ดีต่อการมาโรงเรียน	244	79.5
สร้างความมั่นใจให้กับเด็ก ให้เด็กรู้สึกปลอดภัย	259	84.4
ร่วมมือกับผู้ปกครองในการรับมือ	255	83.1
ไม่กดดันและขู่เด็กด้วยคำพูด	220	71.7
การสื่อสารที่หลากหลายร่วมกันในทางบวก		
6.ใช้วิธีการใดในการพูดคุยและสื่อสารกับเด็ก		
การสื่อสารผ่านสื่อต่างๆ เช่น นิทาน บทบาทสมมติ คอมพิวเตอร์	218	71
การสนทนารายกลุ่ม	237	77.2
การสนทนารายบุคคล	235	76.5

ตารางที่ 13 (ต่อ)จำนวนและร้อยละของครูอนุบาล จำแนกตามข้อมูลด้านการสร้างความสัมพันธ์
กับเด็ก ครอบครัวและชุมชนจากแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (n =307)	ร้อยละ
ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับครอบครัวเด็ก		
การสื่อสารแลกเปลี่ยนและส่งต่อข้อมูลเด็ก		
7.กิจกรรมใดที่ใช้ในการสร้างความสัมพันธ์กับครอบครัวเด็ก		
การเยี่ยมบ้าน	103	33.6
การจัดปฐมนิเทศ	181	59
การประชุมผู้ปกครอง	266	86.6
การโทรศัพท์	219	71.3
การใช้สื่อออนไลน์ต่างๆ เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ค	224	73
8.ใช้วิธีการใดในการพูดคุยสื่อสารกับผู้ปกครอง		
การประชุมเป็นทางการ	219	71.3
การใช้เอกสารจดหมายของโรงเรียน	229	74.6
การสนทนารายกลุ่ม	180	58.6
การสนทนารายบุคคล	249	81.1
9.ให้ข้อมูล ข่าวสารความรู้เกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนของเด็กและรอยเชื่อมต่อ จากบ้านสู่โรงเรียนอนุบาลแก่ผู้ปกครอง		
ไม่ได้ให้ข้อมูล	10	3.3
ให้ข้อมูล	297	96.7
การจัดการประชุม	262	85.3
การใช้แผ่นพับ	193	62.9
การใช้ซีดีข้อมูล	53	17.3
การใช้เว็บไซต์ของโรงเรียน	162	52.8
10.มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กกับผู้ปกครอง		
ไม่ได้แลกเปลี่ยน	6	2
แลกเปลี่ยนข้อมูลเด็ก	301	98
ความสามารถที่เด็กทำได้	252	82.1
สิ่งที่เด็กถนัดและทำได้ดี หรือไม่ถนัด	238	77.5

ตารางที่ 13 (ต่อ)จำนวนและร้อยละของครูอนุบาล จำแนกตามข้อมูลด้านการสร้างความสัมพันธ์
กับเด็ก ครอบครัวและชุมชนจากแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (n =307)	ร้อยละ
ความผิดปกติต่าง ๆ เช่น สายตาสั้น	225	73.3
สิ่งที่เด็กชอบและไม่ชอบ	243	79.2
พฤติกรรมที่ต้องการความเอาใจใส่เป็นพิเศษ	263	85.7
อาหารและยาที่เด็กแพ้	256	83.4
การสร้างข้อตกลงร่วมกันระหว่างครูและผู้ปกครอง		
11.ได้พูดคุยกับผู้ปกครองเพื่อสร้างข้อตกลงในการช่วยปรับตัวเด็ก		
ไม่ได้พูดคุย	10	3.3
พูดคุย	297	96.7
การปรับหรือลดพฤติกรรมเสี่ยงที่ไม่พึงประสงค์	262	85.3
ส่งเสริมให้มีผู้ปกครองได้ทำความรู้จักและร่วมมือกัน	274	89.3
การสังเกตการสอนของครู	140	45.6
การจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม		
12.ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการสร้างรอยเชื่อมต่อ		
ไม่ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม	20	6.5
ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม	287	93.5
ให้ผู้ปกครองร่วมออกแบบกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ที่เหมาะสม กับเด็ก	120	39.1
ให้ผู้ปกครองมาเป็นวิทยากรในการเรียนรู้	185	60.3
ให้ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเรียนรู้	219	71.3
ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมในชั้นเรียน	198	64.5
13.ให้ข้อมูล ข่าวสารความรู้เกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนของเด็กและรอย เชื่อมต่อจากบ้านมาสู่โรงเรียนอนุบาลแก่ผู้ปกครอง		
ไม่ให้ข้อมูล	11	3.6
ให้ข้อมูลแก่ผู้ปกครอง	296	96.4

ตารางที่ 13 (ต่อ)จำนวนและร้อยละของครูอนุบาล จำแนกตามข้อมูลด้านการสร้างความสัมพันธ์
กับเด็ก ครอบครัวและชุมชนจากแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (n =307)	ร้อยละ
การจัดประชุมผู้ปกครอง	260	84.7
การใช้แผ่นพับ	176	57.3
การใช้เว็บไซต์ของโรงเรียน	139	45.3
การใช้แอปพลิเคชัน เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก	95	30.9
อื่นๆ เช่น พุดคุยรายบุคคล	23	7.5
ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับชุมชน		
การให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับรอยเชื่อมต่อ		
14.ให้ข้อมูล ข่าวสารความรู้เกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนของเด็กและรอยเชื่อมต่อจากบ้านมาสู่โรงเรียนอนุบาลแก่ชุมชน		
ไม่ให้ข้อมูล	57	18.6
ให้ข้อมูลแก่ชุมชน	250	81.4
ใช้แผ่นพับ	151	49.2
ใช้เว็บไซต์ของโรงเรียน	204	66.4
เชิญชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในโรงเรียน	165	53.7
การใช้แอปพลิเคชัน เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก	59	19.2
การจัดกิจกรรมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม		
15.ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างรอยเชื่อมต่อ		
ไม่ให้ชุมชนมีส่วนร่วม	67	21.8
ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม	240	78.2
ให้บุคคลในชุมชนเข้ามาเป็นวิทยากรในการเรียนรู้	224	73
ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในชั้นเรียน	111	36.2
ให้ชุมชนช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก	175	57

2.2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็ก ประกอบด้วยประเด็นย่อย 3 เรื่อง ได้แก่

1) การมีปฏิสัมพันธ์ สร้างความคุ้นเคย และเป็นแบบอย่างที่ดี 2) การรับมือกับความรู้สึกแยกจากของเด็ก และ 3) การสื่อสารที่หลากหลายร่วมกันในทางบวก สรุปได้ ดังนี้

1) การมีปฏิสัมพันธ์ สร้างความคุ้นเคยและเป็นแบบอย่างที่ดี

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูอนุบาลสร้างความสัมพันธ์ที่มั่นคงและสร้างความคุ้นเคยกับเด็กเป็นรายบุคคลโดยดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดและเป็นแบบอย่างที่ดีกับเด็กมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 86.6 รองลงมาครูอนุบาลสร้างแรงจูงใจเมื่อเด็กทำกิจกรรมอย่างมีเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 83.1 ตามลำดับ ในการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ดี ครูอนุบาลสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ แสดงความรักและเป็นกันเองกับเด็กมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.8 รองลงมาครูอนุบาลตอบสนองเด็กด้วยท่าทางและท่าทีที่เป็นมิตร คิดเป็นร้อยละ 82.4 ตามลำดับ ครูอนุบาลปฏิบัติกับเด็ก โดยการชมเชยเด็กเพื่อสร้างความมั่นใจในการเรียนรู้เมื่อเด็กทำกิจกรรมอย่างมีเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 89.3 รองลงมาครูอนุบาลใช้วิธีการที่อ่อนโยนในการสนับสนุนและชมเชยเด็กเมื่อเด็กทำกิจกรรมอย่างมีเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 82.1 ตามลำดับ

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็ก ครูอนุบาลจำนวน 10 คนจาก 12 คนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กและสร้างความคุ้นเคยกับเด็กอย่างสม่ำเสมอปฏิบัติกับเด็กอย่างเท่าเทียมกันโดยใช้ความรักและใช้กิจกรรมโดยการพูดคุย สัมผัส กอด หอมแก้ม และรองลงมาครูอนุบาลจำนวน 2 คนจาก 12 คน ใช้กิจกรรมร้องเพลง เล่นิทานและการเคลื่อนไหวในการสร้างความสัมพันธ์กับเด็ก

2) การรับมือกับความรู้สึกแยกจากของเด็ก

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูอนุบาลส่วนใหญ่ทราบและมีการรับมือกับความรู้สึกแยกจากผู้ปกครองของเด็กเป็นรายบุคคล คิดเป็นร้อยละ 84 โดยครูอนุบาลรับมือกับความรู้สึกแยกจากของเด็กจากการสร้างความมั่นใจให้กับเด็ก ให้เด็กรู้สึกปลอดภัยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 84.4 รองลงมาครูอนุบาลร่วมมือกับผู้ปกครองในการรับมือกับความรู้สึกแยกจากของเด็กคิดเป็นร้อยละ 83.1 ตามลำดับ

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า การรับมือกับการกังวลการแยกจากของเด็ก ครูอนุบาลจำนวน 6 คนจาก 12 คนรับมือกับเด็กโดยไม่กังวลกับการร้องไห้ของเด็ก ใช้การสัมผัส โอบกอดและพูดคุย ยิ้มแย้มสร้างความไว้วางใจ ยอมรับในตัวเด็ก โดยเด็กจะใช้ระยะเวลาประมาณ 1 สัปดาห์ในการปรับตัวมากที่สุด และ รองลงมาครูอนุบาลจำนวน 4 คนจาก 12 คน ใช้การเล่นเพื่อเบี่ยงเบนความสนใจจากการแยกจากผู้ปกครอง

3) การสื่อสารที่หลากหลายร่วมกันในทางบวก

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูอนุบาลใช้วิธีการสนทนารายกลุ่มในการพูดคุย และสื่อสารกับเด็กมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.2 รองลงมาใช้การสนทนารายบุคคล คิดเป็นร้อยละ 76.5 ตามลำดับ

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า การสื่อสารที่หลากหลายทางร่วมกันในทางบวก ครูจำนวน 7 คนจาก 12 คนใช้การสื่อสารกับเด็กโดยการพูดคุยกับเด็กเป็นรายกลุ่มและรายบุคคล และมีการสื่อสารด้วยการสัมผัสและการกอด การให้คำชมเชยและรองลงมาครูอนุบาลจำนวน 3 คนจาก 12 คนใช้การเสริมแรงโดยการให้รางวัลแก่เด็ก

2.2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับครอบครัวเด็ก ประกอบด้วยประเด็นย่อย 3 เรื่อง ได้แก่

1) การสื่อสารแลกเปลี่ยนและส่งต่อข้อมูลเด็ก 2) การสร้างข้อตกลงร่วมกันระหว่างครู และผู้ปกครอง และ 3) การจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม สรุปได้ ดังนี้

1) การสื่อสารแลกเปลี่ยนและส่งต่อข้อมูลเด็ก

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูอนุบาลใช้การประชุมผู้ปกครองในการสร้างความสัมพันธ์กับครอบครัวเด็กมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 86.6 รองลงมาครูอนุบาลใช้สื่อออนไลน์ต่างๆ เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก ในการสร้างความสัมพันธ์กับครอบครัวเด็ก คิดเป็นร้อยละ 73 ตามลำดับ โดยครูอนุบาลใช้การสนทนารายบุคคลในการพูดคุยสื่อสารกับผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 81.1 รองลงมาใช้เอกสาร จดหมายของโรงเรียนในการสื่อสารพูดคุยกับผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 74.6 ตามลำดับ ครูอนุบาลให้ข้อมูลข่าวสารความรู้เกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนของเด็กและรอยเชื่อมต่อจากบ้านสู่โรงเรียนอนุบาลแก่ผู้ปกครองโดยใช้การจัดการประชุมผู้ปกครองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 85.3 รองลงมาใช้แผ่นพับในการให้ข้อมูลข่าวสารความรู้เกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 62.9 ตามลำดับ ครูอนุบาลมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กกับผู้ปกครองโดยแลกเปลี่ยนข้อมูล พฤติกรรมที่ต้องการความเอาใจใส่เป็นพิเศษของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 85.7 รองลงมา แลกเปลี่ยนข้อมูลเรื่องอาหารและยาที่เด็กแพ้ คิดเป็นร้อยละ 83.4 ตามลำดับ

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า การแลกเปลี่ยนสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูลเด็กกับผู้ปกครองและเข้าใจความแตกต่างของแต่ละครอบครัวเด็ก ครูอนุบาลจำนวน 9 คนจาก 12 คนมีการแลกเปลี่ยนสื่อสารกับผู้ปกครองเป็นรายบุคคลโดยใช้การพูดคุยกันช่วงตอนเช้ากับตอนเย็นและรองลงมาครูอนุบาลจำนวน 3 คนจาก 12 คนใช้สมุดสื่อสารรายงานพฤติกรรมประจำตัวเด็กกับผู้ปกครองรายสัปดาห์และรายเดือนในการแลกเปลี่ยนสื่อสารกัน

2) การสร้างข้อตกลงร่วมกันระหว่างครูและผู้ปกครอง

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูอนุบาลได้พูดคุยกับผู้ปกครองและสร้างข้อตกลงร่วมกันโดยครูอนุบาลส่งเสริมให้ผู้ปกครองได้ทำความรู้จักกันและร่วมมือกันในการช่วยเด็กในการปรับตัวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 89.3 รองลงมาครูอนุบาลใช้วิธีปรับหรือลดพฤติกรรมเสี่ยงที่ไม่พึงประสงค์ในการช่วยปรับตัวเด็ก คิดเป็นร้อยละ 85.3 ตามลำดับ

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ครูอนุบาลจำนวนทั้งหมด 12 คนได้พูดคุยกับผู้ปกครองและสร้างข้อตกลงร่วมกันโดยครูอนุบาลส่งเสริมให้ผู้ปกครองได้ทำความรู้จักกันและร่วมมือกันในการช่วยเด็กโดยผ่านการประชุมผู้ปกครองและสร้างข้อตกลงร่วมกันในการส่งเสริมความพร้อมและปรับลดพฤติกรรมเสี่ยงที่ไม่พึงประสงค์ของเด็ก

3) การจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า การจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างรอยเชื่อมต่อ โดยให้ผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.3 รองลงมา รองลงมาครูอนุบาลให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมในชั้นเรียน คิดเป็นร้อยละ 64.5 ตามลำดับ ครูอนุบาลให้ข้อมูล ข่าวสารความรู้เกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนของเด็กและรอยเชื่อมต่อจากบ้านมาสู่โรงเรียนอนุบาลโดยการจัดประชุมผู้ปกครองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 84.7 รองลงมาใช้แผ่นพับในการให้ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้เกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 57.3 ตามลำดับ

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับครอบครัวเด็กครูอนุบาลจำนวน 10 คนจาก 12 คนมีการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับครอบครัวของเด็กและส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมความพร้อมของเด็ก โดยกิจกรรมที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม เช่น โครงการปฐมนิเทศผู้ปกครองก่อนการเปิดภาคฤดูร้อนและ เชิญผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมประจำปีต่างๆของทางโรงเรียนและเชิญผู้ปกครองเข้ามาเป็นวิทยากรและสาธิตในหน่วยการเรียนการสอนต่างๆ เข้าร่วมในการเล่นิทาน ทำกิจกรรมให้แก่เด็กๆและให้ผู้ปกครองเข้ามาร่วมมือกันแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็ก และรองลงมาครูอนุบาลจำนวน 2 คนจาก 12 คนให้ผู้ปกครองช่วยฝึกเด็กที่บ้านในการเตรียมความพร้อมของเด็ก

2.2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับชุมชน ประกอบด้วยประเด็นย่อย 2 เรื่อง ได้แก่

1) การให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับรอยเชื่อมต่อ และ 2) การจัดกิจกรรมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม
สรุปได้ ดังนี้

1) การให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับรอยเชื่อมต่อ

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูอนุบาลให้ข้อมูล ข่าวสารความรู้เกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนของเด็กและรอยเชื่อมต่อจากบ้านมาสู่โรงเรียนอนุบาลแก่ชุมชนโดยใช้เว็บไซต์ของ

โรงเรียนในการให้ข้อมูลมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.4 รองลงมาจึงให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างรอยเชื่อมต่อ คิดเป็นร้อยละ 53.7 ตามลำดับ

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ครูอนุบาลจำนวน 8 คนจาก 12 คนประสานข่าวสารความรู้เกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนของเด็กและรอยเชื่อมต่อจากบ้านมาสู่โรงเรียนอนุบาลแก่ชุมชนโดยผ่านบอร์ดและสื่อออนไลน์ของทางโรงเรียน

2) การจัดกิจกรรมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูอนุบาลให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างรอยเชื่อมต่อโดยให้ชุมชน บุคคลในชุมชนเข้ามาเป็นวิทยากรในการเรียนรู้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 73 รองลงมาชุมชนช่วยในการสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 57 ตามลำดับ

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับชุมชนครูอนุบาลจำนวน 8 คนจาก 12 คนมีการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างรอยเชื่อมต่อและให้ความรู้ แลกเปลี่ยนข้อมูลและสร้างข้อตกลงร่วมกัน โดยครูอนุบาลมีทั้งเชิญชุมชนเข้ามาเป็นวิทยากรเข้ามาพูดคุยกันในงานปฐมนิเทศหรือเชิญชุมชนภายนอกเข้ามาทำกิจกรรมภายในโรงเรียนแต่บางโรงเรียนก็จะจัดกิจกรรมพาเด็กออกไปเรียนรู้กับชุมชนบริเวณโดยรอบโรงเรียนและชุมชนส่วนใหญ่สนับสนุนการเรียนรู้ของเด็กเป็นอย่างดี

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ ปัญหาของครูและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการสร้างรอยเชื่อมต่อจากบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล

ตารางที่ 14 ปัญหาของครูและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

รายการ	จำนวน (n =307)
1.ปัญหาของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อจากบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล	
การสื่อสารเรื่องพัฒนาการและความพร้อมกับครอบครัวของเด็ก	262
ความถนัดและความรู้ของครูผู้สอน	4
ความพร้อมของตัวเด็ก	23
2.ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการสร้างรอยเชื่อมต่อจากบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล	
อัตราส่วนระหว่างครูกับเด็กควรจัดให้เหมาะสมกัน	34
จัดปฐมนิเทศ ประชุมผู้ปกครองเพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันก่อนเปิดภาคเรียน	246
กำหนดหลักสูตรและแนวทางปฏิบัติในการสร้างรอยเชื่อมต่อที่ตรงกัน	21
การเยี่ยมบ้านเด็กเป็นรายบุคคล	4
มีสื่อที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาเด็ก	4
ความถนัดและความรู้ของครูผู้สอน	9

ปัญหาของครูและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล จากแบบสอบถาม พบว่า การสื่อสารเรื่องพัฒนาการและความพร้อมกับครอบครัวของเด็กเป็นปัญหา มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 85.3 และรองลงมาคือ ความพร้อมของตัวเด็ก คิดเป็นร้อยละ 7.5 ตามลำดับ

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ครูอนุบาลจำนวนทั้งหมด 12 คน คิดว่าการสื่อสารกับ ผู้ปกครองกับครอบครัวของเด็ก ในเรื่องเกี่ยวกับตัวเด็ก ความสามารถและพัฒนาการด้านต่างๆของ เด็กและสภาพการเลี้ยงดูที่แตกต่างกันของแต่ละครอบครัวเป็นปัญหาของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล จากแบบสอบถาม พบว่า ควรจัดปฐมนิเทศ ประชุมผู้ปกครองเพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันก่อนเปิดภาคเรียนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80.1 และรองลงมาควรจัดอัตราส่วนระหว่างครูกับเด็กให้มีความเหมาะสมกัน คิดเป็น ร้อยละ 11.1 ตามลำดับ

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ครูอนุบาลจำนวน 8 คนจาก 12 คนได้ให้ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติมในเรื่องของ ควรมีการจัดปฐมนิเทศหรือการจัดประชุมให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้ปกครองหรือ ผู้ที่เกี่ยวข้องก่อนการเปิดภาคเรียน เพื่อการสื่อสารระหว่างครูกับผู้ปกครองกับครอบครัวเด็กจะเข้าใจ ไปในทิศทางเดียวกัน และรองลงมาครูอนุบาลจำนวน 4 คนจาก 12 คนให้ข้อเสนอแนะในเรื่องควรมี การกำหนดหลักสูตรเกี่ยวกับรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาลให้ชัดเจนและกำหนดวางแผน กิจกรรมที่เหมาะสม วางแนวทางแบบแผนในการปฏิบัติที่ตรงกัน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์แนวปฏิบัติของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียน อนุบาลมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อวิเคราะห์แนวปฏิบัติของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาลใน 2 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ และการสร้างความสัมพันธ์กับ เด็ก ครอบครัว และชุมชน

ประชากร ได้แก่ ครูอนุบาลที่สอนเด็กวัย 3 ปี ใน 3 สังกัด ได้แก่ สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนและสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในกรุงเทพมหานครปีการศึกษา 2559 จำนวน 972 คน โดย อ้างอิงจากจำนวนห้องเรียน 1 ห้องต่อ ครูอนุบาลที่สอนเด็กวัย 3 ปีจำนวน 1 คน

ตัวอย่างในการทำแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ตัวอย่างในการวิจัย คือ ครูอนุบาลที่สอน เด็กวัย 3 ปี ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 315 คน และแบบสัมภาษณ์ โดย กำหนดตัวอย่างตามสังกัด ได้แก่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา เอกชน และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สังกัดละ 4 คน รวมจำนวน 12 คน โดยการเลือก แบบเจาะจงตามเกณฑ์ คือ เป็นผู้ที่มีการปฏิบัติสูงที่สุด สังกัดละ 2 คน และผู้ที่มีการปฏิบัติต่ำที่สุด สังกัดละ 2 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ และวิเคราะห์เนื้อหา สรุปเรียบเรียงแยกคำตอบเป็น หมวดหมู่ และนำเสนอข้อมูลเป็นเชิงบรรยายตามประเด็นต่าง ๆ ตามกรอบแนวคิดการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์แนวปฏิบัติของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียน อนุบาล สามารถสรุปผลได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปจากแบบสอบถามครูอนุบาล พบว่า ครูอนุบาลเป็นเพศหญิงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 97.1 ครูอนุบาลมีอายุระหว่าง 31 – 40 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.6 รองลงมา มี อายุระหว่าง 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.2 ตามลำดับ ครูอนุบาลจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.4 รองลงมาจบการศึกษาในระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 14 ตามลำดับ ครูอนุบาลอยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนมากที่สุดคิดเป็น

ร้อยละ 92.5 รองลงมาอยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คิดเป็นร้อยละ 5.5 ตามลำดับ โรงเรียนอนุบาลส่วนใหญ่มีชั้นเตรียมอนุบาล คิดเป็นร้อยละ 79.8 ครูอนุบาลมีประสบการณ์การสอนทั้งหมดในโรงเรียนมากกว่า 15 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 29 รองลงมา มีประสบการณ์สอนทั้งหมดในโรงเรียน 3 – 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.9 จำนวนของเด็กนักเรียนในห้องเรียน มากที่สุดคือ 20 – 25 คน คิดเป็นร้อยละ 38.1 รองลงมาจำนวนเด็กในห้องเรียนมีจำนวน 31 – 35 คนคิดเป็นร้อยละ 20.2 ครูอนุบาลไม่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเรื่องรอยเชื่อมต่อการศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 68.1 ครูอนุบาลคิดเห็นว่าเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการสร้างรอยเชื่อมต่อบนพื้นฐานคือ การได้สื่อสารเรื่องพัฒนาการกับครอบครัวและชุมชนของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 51.5 รองลงมาคือเรื่องความพร้อมทางการเรียนของเด็กคิดเป็นร้อยละ 27

ข้อมูลทั่วไปของครูอนุบาลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ครูอนุบาลจำนวนทั้งสิ้น 12 คน ทั้งหมดเป็นเพศหญิง ครูอนุบาลมีอายุระหว่าง 41 – 50 ปีมากที่สุด คิดเป็นจำนวน 4 คน ครูอนุบาลมีสถานภาพสมรสมากที่สุด คิดเป็นจำนวน 7 คน ครูอนุบาลจบการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นจำนวน 7 คน ครูอนุบาลมีประสบการณ์การสอนทั้งหมดในโรงเรียนมากกว่า 15 ปีมากที่สุด คิดเป็นจำนวน 7 คน จำนวนเด็กนักเรียนในห้องเรียนมากที่สุดคือ 26 – 30 คน คิดเป็นจำนวน 7 คน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์แนวปฏิบัติของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อบนพื้นฐานจากบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล แบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ และการสร้างความสัมพันธ์กับเด็ก ครอบครัว และชุมชน มีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

2.1 การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้

2.1.1 การจัดการเรียนรู้

2.1.1.1 การวางแผนกิจกรรมจัดหลักสูตรเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้

ข้อมูลจากแบบสอบถามพบว่า โรงเรียนอนุบาลส่วนใหญ่มีนโยบายการวางแผนกิจกรรมหรือจัดหลักสูตรเพื่อส่งเสริมเด็กในการสร้างรอยเชื่อมต่อบนพื้นฐานเข้าสู่ชั้นอนุบาลในเรื่องนโยบายจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้เด็กปรับตัวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.7 รองลงมาในเรื่องการส่งเสริมความสัมพันธ์และการสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างบ้าน โรงเรียนและผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 67.8 ตามลำดับการออกแบบวางแผนกิจกรรมหรือจัดหลักสูตรเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กโดยการออกแบบวางแผนกิจกรรมให้เด็กได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การใช้ประสาทสัมผัส การฟังนิทาน การเล่นเกมบทบาทสมมติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 90.2 รองลงมาคือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และบรรยากาศที่คล้ายคลึงกับบ้าน คิดเป็นร้อยละ 57.3 ตามลำดับ

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ครูอนุบาลจำนวน 12 คน มีการวางแผนกิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักสูตรของทางโรงเรียน ส่วนใหญ่ในชั้นอนุบาล 1 จะอ้างอิงจากหลักสูตรแกนกลาง แล้วมาจัดเป็นหน่วยการเรียนรู้ ในส่วนของหลักสูตรในช่วงของรอยเชื่อมต่อบ้านมาสู่โรงเรียน อนุบาลนั้น ครูอนุบาลมีกิจกรรมที่เอื้อต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กในช่วงรอยเชื่อมต่อบ้านมาสู่โรงเรียนอนุบาล คือ กิจกรรมภาคฤดูร้อน มีการเตรียมความพร้อมส่งเสริมให้เด็กปรับตัวทุกด้าน ก่อนเปิดเทอมโดยใช้ระยะเวลาประมาณ 1 เดือนขึ้นไป โดยกิจกรรมที่ใช้ส่วนมากจะส่งเสริมให้เด็กปรับตัวให้คุ้นเคยกับสถานที่ ครูและเพื่อน ใช้ศิลปะ ดนตรี การเล่นเกมแจ้ และกิจกรรมวัฒนธรรมประเพณี ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรม จะมีผู้อำนวยการโรงเรียน ครูอนุบาล และผู้ปกครอง

2.1.1.2 การกำหนดเวลาที่ชัดเจน

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูอนุบาลมีการกำหนดระยะเวลาหรือขอบเขตที่ชัดเจนในการจัดการเรียนรู้โดยมีแผนกิจกรรมเพื่อส่งเสริมรอยเชื่อมต่อตลอดปีการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 58.6 และรองลงมาครูอนุบาลจัดกิจกรรมก่อนเปิดภาคเรียนเพื่อให้เด็กคุ้นเคยกับการเข้าสู่โรงเรียนอนุบาลคิดเป็นร้อยละ 45 ตามลำดับ

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ครูอนุบาลจำนวน 6 คนจาก 12 คน มีการจัดการเรียนรู้โดยมีแผนกิจกรรมเพื่อส่งเสริมรอยเชื่อมต่อตลอดปีการศึกษามากที่สุดและรองลงมาครูอนุบาลจัดกิจกรรมฤดูร้อนก่อนเปิดภาคเรียนเพื่อให้เด็กคุ้นเคยกับการเข้าสู่โรงเรียนคิดเป็น 4 คนจาก 12 คน

2.1.1.3 การสนับสนุนให้ทำกิจกรรมที่บรรลุตามเป้าหมาย

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูอนุบาลเปิดโอกาสให้เด็กทำกิจกรรมอย่างเหมาะสมตามเวลา คิดเป็นร้อยละ 87.6 รองลงมาครูอนุบาลเปิดโอกาสให้เด็กแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในกิจกรรมตามเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 70.4 ตามลำดับ

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ครูอนุบาลเปิดโอกาสให้เด็กทำกิจกรรมอย่างเหมาะสมตามเวลาที่กำหนด คิดเป็นจำนวน 10 คนจาก 12 คน รองลงมาครูอนุบาลเปิดโอกาสให้เด็กแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในกิจกรรมตามเป้าหมาย คิดเป็นจำนวน 2 คนจาก 12 คน

2.1.1.4 การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูอนุบาลได้ศึกษาเด็กเป็นรายบุคคลโดยใช้การสังเกตเด็กในชั้นเรียนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 87.9 และรองลงมาครูอนุบาลใช้การพูดคุยสนทนากับเด็ก คิดเป็นร้อยละ 85.7 ตามลำดับ การวางแผนและการประเมินพัฒนาการและความพร้อมของเด็กโดยครูอนุบาลมีการประเมินพัฒนาการและความพร้อมของเด็กโดยใช้การประเมินพัฒนาการเป็นรายบุคคลมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.7 รองลงมาใช้การประเมินพัฒนาการตามช่วงวัยและสอดคล้องกับหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 78.8 ตามลำดับ ครูอนุบาลประเมินพฤติกรรมของเด็กในช่วง

รอยเชื่อมต่อจากบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล โดยประเมินจากการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 90.6 รองลงมาครูอนุบาลใช้การประเมินโดยดูจากการปฏิบัติตามกฎระเบียบ คิดเป็นร้อยละ 74.3 ตามลำดับ

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ครูอนุบาลจำนวน 10 คนจาก 12 คนมีการวางแผนการประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจของเด็ก โดยครูอนุบาลจะใช้การสังเกตพฤติกรรมของเด็ก ความสนใจและความพร้อมของเด็กในชั้นเรียน โดยมีแบบประเมินพฤติกรรมและพัฒนาการแต่ละด้านของเด็กและประเมินตามสภาพจริงมากที่สุด รองลงมาครูอนุบาลจำนวน 2 คนจาก 12 คนใช้สมุดสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับบ้านทั้งรายสัปดาห์และรายเดือนเพื่อรายงานพฤติกรรมและพัฒนาการต่างๆของเด็กให้ผู้ปกครองได้ทราบ

2.1.2 การเสริมสร้างทักษะการปรับตัว

2.1.2.1 การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการมาโรงเรียน

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูอนุบาลสร้างทัศนคติที่ดีต่อการมาโรงเรียนทั้งก่อนและหลังจากการเปิดภาคเรียน โดยก่อนเปิดภาคเรียนครูอนุบาลจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกให้ปลอดภัยและคล้ายคลึงกับบ้านมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75.2 รองลงมาคือ ครูอนุบาลให้เด็กที่จะเข้าเรียนชั้นอนุบาล มาทำความรู้จักครู เพื่อนและสิ่งแวดล้อมก่อนเปิดภาคเรียน คิดเป็นร้อยละ 59.9 ตามลำดับภายหลังจากเปิดภาคเรียน ครูอนุบาลคำนึงถึงความพร้อมในการปรับตัวและการทำกิจกรรมของเด็กมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 85.3 รองลงมาครูอนุบาลคำนึงถึงการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกให้ปลอดภัย คล้ายคลึงกับบ้าน คิดเป็นร้อยละ 74.6 ตามลำดับ คุณครูอนุบาลมีการปฏิบัติในการทำความคุ้นเคยกับเด็กก่อนเปิดภาคการศึกษาต้นโดยศึกษาข้อมูลเด็กที่จะเข้าเรียนในห้องเรียนของคุณครูเป็นรายบุคคล คิดเป็นร้อยละ 69.4 และรองลงมาครูอนุบาลจัดกิจกรรมปฐมนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 61.6 ตามลำดับ ครูอนุบาลกำหนดเป้าหมายในการปรับตัวของเด็กในเรื่องเด็กสามารถปรับตัวทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 90.2 รองลงมากำหนดเป้าหมายในการปรับตัวของเด็กคือ เด็กปฏิบัติตามกฎกติกาและข้อตกลง คิดเป็นร้อยละ 75.6 ตามลำดับ

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ครูอนุบาลได้สร้างทัศนคติที่ดีต่อการมาโรงเรียนทั้งก่อนและหลังจากการเปิดภาคเรียน โดยก่อนเปิดภาคเรียนครูอนุบาลจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกให้ปลอดภัย เตรียมพร้อมให้เด็กก่อนเปิดภาคเรียนคิดเป็นจำนวนทั้งสิ้น 12 คน ภายหลังจากเปิดภาคเรียน ครูอนุบาลใช้กิจกรรมการเล่นและสนทนาในการสร้างทัศนคติที่ดีต่อการมาโรงเรียน คิดเป็นจำนวน 6 คนจาก 12 คน ครูอนุบาลกำหนดเป้าหมายในการปรับตัวของเด็กในเรื่องเด็กสามารถปรับตัวทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนมากที่สุดคิดเป็นจำนวน 7 คนจาก 12 คนรองลงมา กำหนดเป้าหมายในการปรับตัวของเด็กคือ เด็กปฏิบัติตามกฎกติกาและข้อตกลง คิดเป็นจำนวน 5 คนจาก 12 คน

2.1.2.2 การจัดกิจกรรมส่งเสริมความพร้อม ทักษะและการปรับตัวของเด็ก

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูอนุบาลส่งเสริมให้เด็กมีอิสระในการทำกิจกรรมด้วยตนเองเพื่อให้เด็กมีความพร้อม จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์โดยส่งเสริมให้เด็กมีอิสระในการทำกิจกรรมเปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นในการทำกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 87 รองลงมาครูอนุบาลส่งเสริมให้เด็กทำกิจกรรมตามความสนใจ คิดเป็นร้อยละ 85.7 ตามลำดับ ครูอนุบาลออกแบบกิจกรรมการส่งเสริมความพร้อมของเด็กโดยใช้กิจกรรมการเล่นเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 87 รองลงมาใช้กิจกรรมที่让孩子ได้ลงมือปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 82.7 ตามลำดับ

การส่งเสริมความพร้อมทางด้านร่างกาย ครูอนุบาลส่งเสริมความพร้อมทางด้านร่างกายแก่เด็กวัย 3 ปีในเรื่องการออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.5 รองลงมาออกแบบกิจกรรมด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกาย คิดเป็นร้อยละ 93.5 ตามลำดับและส่งเสริมความพร้อมทางด้านร่างกายโดยใช้สื่อประกอบการเรียนรู้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 94.5 รองลงมาใช้การสนับสนุนให้เด็กได้ใช้ร่างกายในการเคลื่อนไหว คิดเป็นร้อยละ 93.5 ตามลำดับ การส่งเสริมความพร้อมทางด้านอารมณ์และสังคม

ครูอนุบาลส่งเสริมความพร้อมทางด้านอารมณ์และสังคมแก่เด็กวัย 3 ปีในเรื่องการฝึกฝนให้เด็กรู้จักการทำกิจกรรมต่างๆเป็นเวลา เช่น การนอน การรับประทานอาหารมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 91.2 รองลงมาฝึกฝนให้เด็กรู้จักการช่วยเหลือตนเอง คิดเป็นร้อยละ 90.9 ตามลำดับและส่งเสริมความพร้อมทางด้านอารมณ์และสังคมโดยใช้สื่อประกอบการเรียนรู้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 89.9 รองลงมาสนับสนุนให้เด็กช่วยเหลือแบ่งปันกันและกัน คิดเป็นร้อยละ 84 ตามลำดับ

การส่งเสริมความพร้อมทางการเรียนรู้และสติปัญญา ครูอนุบาลส่งเสริมความพร้อมทางการเรียนรู้และสติปัญญาแก่เด็กวัย 3 ปีในเรื่องการจัดกิจกรรมให้เด็กได้สังเกตและสำรวจสิ่งต่างๆมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.2 รองลงมาจัดกิจกรรมให้เด็กได้แสดงออกถึงจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ คิดเป็นร้อยละ 86 ตามลำดับและส่งเสริมความพร้อมทางการเรียนรู้และสติปัญญาโดยใช้สื่อประกอบการเรียนรู้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 94.5 รองลงมาจัดกิจกรรมให้เด็กได้สังเกตและสำรวจสิ่งต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 90.6 ตามลำดับ

การส่งเสริมความพร้อมทางด้านภาษา ครูอนุบาลส่งเสริมความพร้อมทางด้านภาษาทั้งการพูดและการสื่อสารแก่เด็กวัย 3 ปีในการใช้กิจกรรมการเล่นิทานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.9 รองลงมาครูอนุบาลจัดกิจกรรมให้เด็กได้สื่อสารพูดคุยกัน คิดเป็นร้อยละ 87.9 ตามลำดับและครูอนุบาลส่งเสริมความพร้อมทางด้านภาษาด้านการรู้หนังสือแก่เด็กวัย 3 ปีในการใช้กิจกรรมการเล่านิทานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 90.9 รองลงมาครูอนุบาลใช้เพลงหรือคำคล้องจองง่ายๆในการส่งเสริมความพร้อมทางด้านการรู้หนังสือแก่เด็กวัย 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 86 ตามลำดับ

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ครูอนุบาลจำนวน 9 คนจาก 12 คนคิดว่าควรส่งเสริมกิจกรรมความพร้อมให้แก่เด็ก ในด้านพัฒนาการทางด้านร่างกายมากที่สุด โดยใช้กิจกรรมที่พัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กและมัดใหญ่ รองลงมาคือพัฒนาการทางด้านสังคมและฝึกการช่วยเหลือตนเอง โดยใช้กิจกรรมให้เด็กได้ฝึกทำอะไรด้วยตนเอง หยิบจับ เก็บสิ่งต่างๆคิดเป็นจำนวน 3 คนจาก 12 คน

2.1.2.3 การจัดสภาพแวดล้อมที่让孩子มีส่วนร่วมและสนใจ

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า การจัดสภาพแวดล้อม ครูอนุบาลจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กโดยการจัดสภาพแวดล้อมและเตรียมอุปกรณ์เพื่อให้เด็กช่วยเหลือตนเอง เช่น รับประทานอาหาร การขยับถ่ายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.4 รองลงมาครูอนุบาลจัดเตรียมสภาพแวดล้อมและสื่ออุปกรณ์ที่เหมาะสมกับกิจกรรมและดูแลรักษาพร้อมการใช้งาน คิดเป็นร้อยละ 80.1 ตามลำดับ ครูอนุบาลจัดห้องเรียนให้แก่เด็กโดยจัดให้เด็กนั่งเป็นรูปตัวยู คิดเป็นร้อยละ 66.4 มากที่สุดและปรับเปลี่ยนการจัดโต๊ะเรียนทุกครั้งให้เหมาะสมตามกิจกรรมที่ออกแบบคิดเป็นร้อยละ 81.1

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อตอบสนองความต้องการของเด็ก ครูอนุบาลมีการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อตอบสนองความต้องการของเด็กโดยครูอนุบาลจำนวน 11 คนจาก 12 คน จัดสภาพแวดล้อมเป็นมุมต่างๆมีการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมตามกิจกรรมต่างๆและเน้นความสะอาด ระเบียบร้อยและรองลงมาครูอนุบาลจำนวน 1 คนจาก 12 คน จัดสภาพแวดล้อมให้คล้ายคลึงกับบ้าน เน้นความอบอุ่นและมีความใกล้ชิด

2.2 การสร้างความสัมพันธ์กับเด็ก ครอบครัว และชุมชน

2.2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็ก

2.2.1.1 การมีปฏิสัมพันธ์ สร้างความคุ้นเคยและเป็นแบบอย่างที่ดี

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูอนุบาลสร้างความสัมพันธ์ที่มั่นคงและสร้างความคุ้นเคยกับเด็กเป็นรายบุคคลโดยดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดและเป็นแบบอย่างที่ดีกับเด็กมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 86.6 รองลงมาครูอนุบาลสร้างแรงจูงใจเมื่อเด็กทำกิจกรรมอย่างมีเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 83.1 ตามลำดับ ในการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ดี ครูอนุบาลสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ แสดงความรักและเป็นกันเองกับเด็กมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.8 รองลงมาครูอนุบาลตอบสนองเด็กด้วยท่าทางและท่าทีที่เป็นมิตร คิดเป็นร้อยละ 82.4 ตามลำดับ ครูอนุบาลปฏิบัติกับเด็กโดยการชมเชยเด็กเพื่อสร้างความมั่นใจในการเรียนรู้เมื่อเด็กทำกิจกรรมอย่างมีเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 89.3 รองลงมาครูอนุบาลใช้วิธีการที่อ่อนโยนในการสนับสนุนและชมเชยเด็กเมื่อเด็กทำกิจกรรมอย่างมีเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 82.1 ตามลำดับ

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็ก ครูอนุบาลจำนวน 10 คนจาก 12 คนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กและสร้างความคุ้นเคยกับเด็กอย่างสม่ำเสมอปฏิบัติ

กับเด็กอย่างเท่าเทียมกันโดยใช้ความรักและใช้กิจกรรมโดยการพูดคุย สัมผัส กอด หอมแก้ม และ ร้องลงมาครูอนุบาลจำนวน 2 คนจาก 12 คน ใช้กิจกรรมร้องเพลง เล่นิทานและการเคลื่อนไหวในการสร้างความสัมพันธ์กับเด็ก

2.2.1.2 การรับมือกับความรู้สึกแยกจากของเด็ก

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูอนุบาลส่วนใหญ่ทราบและมีการรับมือกับความความรู้สึกแยกจากผู้ปกครองของเด็กเป็นรายบุคคล คิดเป็นร้อยละ 84 โดยครูอนุบาลรับมือกับความความรู้สึกแยกจากของเด็กจากการสร้างความมั่นใจให้กับเด็ก ให้เด็กรู้สึกปลอดภัยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 84.4 ร้องลงมาครูอนุบาลร่วมมือกับผู้ปกครองในการรับมือกับความความรู้สึกแยกจากของเด็กคิดเป็นร้อยละ 83.1 ตามลำดับ

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า การรับมือกับการกังวลการแยกจากของเด็ก ครูอนุบาลจำนวน 6 คนจาก 12 คนรับมือกับเด็กโดยไม่กังวลกับการร้องไห้ของเด็ก ใช้การสัมผัส โอบกอดและพูดคุย ยิ้มแย้มสร้างความไว้วางใจ ยอมรับในตัวเด็ก โดยเด็กจะใช้ระยะเวลาประมาณ 1 สัปดาห์ในการปรับตัวมากที่สุด และ ร้องลงมาครูอนุบาลจำนวน 4 คนจาก 12 คน ใช้การเล่นเพื่อเบี่ยงเบนความสนใจจากการแยกจากผู้ปกครอง

2.2.1.3 การสื่อสารที่หลากหลายร่วมกันในทางบวก

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูอนุบาลใช้วิธีการสนทนารายกลุ่มในการพูดคุย และสื่อสารกับเด็กมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.2 ร้องลงมาใช้การสนทนารายบุคคล คิดเป็นร้อยละ 76.5 ตามลำดับ

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า การสื่อสารที่หลากหลายทางร่วมกันในทางบวก ครูจำนวน 7 คนจาก 12 คนใช้การสื่อสารกับเด็กโดยการพูดคุยกับเด็กเป็นรายกลุ่มและรายบุคคล และมีการสื่อสารด้วยการสัมผัสและการกอด การให้คำชมเชยและร้องลงมาครูอนุบาลจำนวน 3 คนจาก 12 คนใช้การเสริมแรงโดยการให้รางวัลแก่เด็ก

2.2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับครอบครัวเด็ก

2.2.2.1 การสื่อสารแลกเปลี่ยนและส่งต่อข้อมูลเด็ก

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูอนุบาลใช้การประชุมผู้ปกครองในการสร้างความสัมพันธ์กับครอบครัวเด็กมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 86.6 ร้องลงมาครูอนุบาลใช้สื่อออนไลน์ต่างๆ เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก ในการสร้างความสัมพันธ์กับครอบครัวเด็ก คิดเป็นร้อยละ 73 ตามลำดับ โดยครูอนุบาลใช้การสนทนารายบุคคลในการพูดคุยสื่อสารกับผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 81.1 ร้องลงมาใช้เอกสาร จดหมายของโรงเรียนในการสื่อสารพูดคุยกับผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 74.6 ตามลำดับ ครูอนุบาลให้ข้อมูลข่าวสารความรู้เกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนของเด็กและรอยเชื่อมต่อจากบ้านสู่โรงเรียนอนุบาลแก่ผู้ปกครองโดยใช้การจัดการประชุมผู้ปกครองมากที่สุด

คิดเป็นร้อยละ 85.3 รองลงมาใช้แผ่นพับในการให้ข้อมูลข่าวสารความรู้เกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 62.9 ตามลำดับ ครูอนุบาลมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กกับผู้ปกครองโดยแลกเปลี่ยนข้อมูล พฤติกรรมที่ต้องการความเอาใจใส่เป็นพิเศษของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 85.7 รองลงมา แลกเปลี่ยนข้อมูลเรื่องอาหารและยาที่เด็กแพ้ คิดเป็นร้อยละ 83.4 ตามลำดับ

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า การแลกเปลี่ยนสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูลเด็กกับผู้ปกครองและเข้าใจความแตกต่างของแต่ละครอบครัวเด็ก ครูอนุบาลจำนวน 9 คนจาก 12 คนมีการแลกเปลี่ยนสื่อสารกับผู้ปกครองเป็นรายบุคคลโดยใช้การพูดคุยกันช่วงตอนเช้ากับตอนเย็นและรองลงมาครูอนุบาลจำนวน 3 คนจาก 12 คนใช้สมุดสื่อสารรายงานพฤติกรรมประจำตัวเด็กกับผู้ปกครองรายสัปดาห์และรายเดือนในการแลกเปลี่ยนสื่อสารกัน

2.2.2.2 การสร้างข้อตกลงร่วมกันระหว่างครูและผู้ปกครอง

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูอนุบาลได้พูดคุยกับผู้ปกครองและสร้างข้อตกลงร่วมกันโดยครูอนุบาลส่งเสริมให้ผู้ปกครองได้ทำความรู้จักกันและร่วมมือกันในการช่วยเด็กในการปรับตัวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 89.3 รองลงมาครูอนุบาลใช้วิธีปรับหรือลดพฤติกรรมเสี่ยงที่ไม่พึงประสงค์ในการช่วยปรับตัวเด็ก คิดเป็นร้อยละ 85.3 ตามลำดับ

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ครูอนุบาลจำนวนทั้งหมด 12 คนได้พูดคุยกับผู้ปกครองและสร้างข้อตกลงร่วมกันโดยครูอนุบาลส่งเสริมให้ผู้ปกครองได้ทำความรู้จักกันและร่วมมือกันในการช่วยเด็กโดยผ่านการประชุมผู้ปกครองและสร้างข้อตกลงร่วมกันในการส่งเสริมความพร้อมและปรับลดพฤติกรรมเสี่ยงที่ไม่พึงประสงค์ของเด็ก

2.2.2.3 การจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า การจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างรอยเชื่อมต่อ โดยให้ผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.3 รองลงมา รองลงมาครูอนุบาลให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมในชั้นเรียน คิดเป็นร้อยละ 64.5 ตามลำดับ ครูอนุบาลให้ข้อมูล ข่าวสารความรู้เกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนของเด็กและรอยเชื่อมต่อบ้านมาสู่โรงเรียนอนุบาลโดยการจัดประชุมผู้ปกครองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 84.7 รองลงมาใช้แผ่นพับในการให้ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้เกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 57.3 ตามลำดับ

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับครอบครัวเด็กครูอนุบาลจำนวน 10 คนจาก 12 คนมีการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับครอบครัวของเด็กและส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมความพร้อมของเด็ก โดยกิจกรรมที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม เช่น โครงการปฐมนิเทศผู้ปกครองก่อนการเปิดภาคฤดูร้อนและ เชิญผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม

ในกิจกรรมประจำปีต่างๆของทางโรงเรียนและเชิญผู้ปกครองเข้ามาเป็นวิทยากรและสาธิตในหน่วย การเรียนการสอนต่างๆ เข้ามาร่วมในการเล่นิทาน ทำกิจกรรมให้แก่เด็กๆและให้ผู้ปกครองเข้า มาร่วมมือกันแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็ก และรองลงมาครูอนุบาลจำนวน 2 คนจาก 12 คนให้ผู้ปกครองช่วยฝึกเด็กที่บ้านในการเตรียมความพร้อมของเด็ก

2.2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับชุมชน

2.2.3.1 การให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับรอยเชื่อมต่อ

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูอนุบาลให้ข้อมูล ข่าวสารความรู้เกี่ยวกับความ พร้อมในการเรียนของเด็กและรอยเชื่อมต่อจากบ้านมาสู่โรงเรียนอนุบาลแก่ชุมชนโดยใช้เว็บไซต์ของ โรงเรียนในการให้ข้อมูลมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.4 รองลงมาจึงให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ สร้างรอยเชื่อมต่อ คิดเป็นร้อยละ 53.7 ตามลำดับ

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ครูอนุบาลจำนวน 8 คนจาก 12 คนประสาน ข่าวสารความรู้เกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนของเด็กและรอยเชื่อมต่อจากบ้านมาสู่โรงเรียนอนุบาล แก่ชุมชนโดยผ่านบอร์ดและสื่อออนไลน์ของทางโรงเรียน

2.2.3.2 การจัดกิจกรรมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูอนุบาลให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้าง รอยเชื่อมต่อโดยให้ชุมชน บุคคลในชุมชนเข้ามาเป็นวิทยากรในการเรียนรู้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 73 รองลงมาชุมชนช่วยในการสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 57 ตามลำดับ

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับชุมชนครูอนุบาล จำนวน 8 คนจาก 12 คนมีการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างรอยเชื่อมต่อและให้ ความรู้ แลกเปลี่ยนข้อมูลและสร้างข้อตกลงร่วมกัน โดยครูอนุบาลมีทั้งเชิญชุมชนเข้ามาเป็นวิทยากร เข้ามาพูดคุยกันในงานปฐมนิเทศหรือเชิญชุมชนภายนอกเข้ามาทำกิจกรรมภายในโรงเรียนแต่บาง โรงเรียนก็จะจัดกิจกรรมพาเด็กออกไปเรียนรู้กับชุมชนบริเวณโดยรอบโรงเรียนและชุมชนส่วนใหญ่ สนับสนุนการเรียนรู้ของเด็กเป็นอย่างดี

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์แนวปฏิบัติของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล ผู้วิจัยได้อภิปรายผล ดังนี้

1. นโยบายของโรงเรียนมีผลต่อการปฏิบัติของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล

ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีนโยบายวางแผนกิจกรรมหรือจัดหลักสูตรเพื่อส่งเสริมเด็กในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาลมากที่สุดในเรื่อง การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้เด็กปรับตัว และออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับ หลักการในการเชื่อมต่อการศึกษามargetts (2002) กล่าวว่า การช่วยให้เด็กมีความคุ้นเคยกับสถานการณ์ใหม่ ทำให้เด็กสามารถปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมและสังคม ครูสามารถแนะนำผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ดังนี้ เช่น การจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียนใหม่ให้เอื้อต่อการปรับตัวของเด็ก ทำให้เด็กที่เพิ่งเข้ามาใหม่เกิดความมั่นใจและมีความคุ้นเคย จัดให้มีการเยี่ยมชมโรงเรียน การพบกับครูหรือเพื่อนที่อยู่ห้องเดียวกัน มาชมห้องเรียนใหม่ด้วยกัน เพื่อให้เด็กมีส่วนร่วมและสนใจในกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายของชั้นเรียน รวมถึงสอดคล้องกับ Fabian and Dunlop (2006) ได้เสนอแง่มุมของรอยเชื่อมต่อที่ราบรื่นไว้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายจะส่งเสริมการเรียนรู้ให้เด็กก้าวข้ามผ่านช่วงรอยเชื่อมต่อได้ เด็กเข้าใจวิถีของการเรียนรู้ พัฒนาความคิดแบบค่อยเป็นค่อยไป เรียนแบบการผสมผสานกับกิจกรรมการเล่น และการสนับสนุนการปรับตัวให้มีทักษะทางอารมณ์สังคมที่ดี และมีสุขภาวะที่ดีระหว่างรอยเชื่อมต่อจะทำให้เด็กปราศจากความกลัวและเป็นเด็กที่มีความสุข อีกทั้งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2560) กล่าวถึงบทบาทครูในเรื่องแนวปฏิบัติในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาลว่า ครูต้องจัดสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรและปลอดภัยให้เหมาะสมกับการเรียนรู้และการปรับตัวของเด็ก ครูส่งเสริมให้เด็กรู้สึกสนุกและมีความสุขกับการกระทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์ ด้วยการเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ กิจกรรมที่จัดในโรงเรียน ควรเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กคุ้นเคยกับสิ่งแวดล้อมใหม่ ครูคนใหม่ บ้านใหม่และส่งเสริมการเรียนรู้ให้โอกาสเด็กได้ทำกิจกรรมด้วยตนเอง จัดสภาพแวดล้อม จัดเตรียมของเล่นและสื่ออุปกรณ์เพื่อให้เด็กเล่นและทดลองสิ่งใหม่ ๆ

2. การให้ความสำคัญกับพัฒนาการด้านต่างๆ ส่งผลต่อการเสริมสร้างทักษะการปรับตัวของเด็กวัย 3 ปี

ผลการวิจัยพบว่า พัฒนาการที่ครูอนุบาลคิดว่าสำคัญที่สุดสำหรับเด็กวัย 3 ปี คือ พัฒนาการทางด้านร่างกาย ในเรื่อง การออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กมัดใหญ่มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ระบุว่า พัฒนาการทางร่างกายของเด็กวัย 3 ปีที่ควรทำได้ ได้แก่ เด็กสามารถวิ่งคล่องขึ้นและเดินถอยหลังได้ กระโดดขึ้นลงอยู่กับที่ได้ สามารถ

เดินขึ้นลงบันไดสลับเท้าได้เอง สามารถหยิบของชิ้นเล็กๆได้และจับดินสอแท่งใหญ่ๆได้ด้วยนิ้วชี้และนิ้วหัวแม่มือได้ สามารถรับลูกบอลด้วยมือและลำตัวและเขียนรูปร่างกลมตามแบบได้และเด็กสามารถใช้กรรไกรมือเดียวได้ เด็กสามารถนั่งยอง ๆ เล่นโดยไม่เสียการทรงตัว สามารถเดินถอยหลัง เดินขึ้นลงบันไดโดยมือข้างหนึ่งจับราว และก้าวเท้าโดยมีสองเท้าในขั้นเดียวกัน สามารถกระโดดกับที่โดยเท้าพื้นพื้นที่ 2ข้าง เด็กสามารถจับสีเขียนแท่งใหญ่เพื่อขีดเขียนได้ และเลียนแบบลากเส้นเป็นวงต่อเนื่องหรือเส้นตรงแนวตั้งได้ พัฒนาการและความสามารถต่าง ๆ ที่ครูอนุบาลเห็นว่าสำคัญรองลงมา ได้แก่ พัฒนาการทางด้านสังคม ในเรื่อง การฝึกฝนให้เด็กรู้จักการทำกิจกรรมต่างๆเป็นเวลา เช่น การนอน การรับประทานอาหารมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ได้กล่าวถึงพัฒนาการทางสังคมของเด็กวัย 3 ปี ที่ควรจะทำให้ได้ ได้แก่ เด็กสามารถรับประทานอาหารได้ด้วยตนเองในช่วงเวลาที่กำหนดและเด็กรู้จักการรอคอยเวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ ช่วยเหลือตนเอง ในกิจวัตรประจำวันตามวัย และการอดทนรอคอยตามวัย ส่วนพัฒนาการทางสติปัญญาก็เป็นอีกพัฒนาการหนึ่งที่ครูอนุบาลเห็นว่าสำคัญรองลงมา ได้แก่ ในเรื่อง การจัดกิจกรรมให้เด็กได้สังเกตและสำรวจสิ่งต่างๆมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ได้กล่าวถึงพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กวัย 3 ปี ที่ควรจะทำให้ได้ ได้แก่ เด็กสำรวจสิ่งต่าง ๆ ที่เหมือนและต่างกันได้ สามารถบอกรูปร่าง สี และขนาดสามารถจัดแบ่งกลุ่มได้ แสดงท่าทางเลียนแบบได้ รู้จักใช้คำถามอะไร และอยากรู้อยากเห็นทุกอย่างรอบตัว รู้ถึงความแตกต่างระหว่างชายหญิง สนใจร่างกายของตนเอง รู้จักส่วนต่าง ๆ ของร่างกายมากขึ้น สามารถค้นหาของที่ถูกลบโดยมีสิ่งปกปิด 2 - 3 ชั้น สนใจค้นคว้า สังเกตและสำรวจสิ่งต่าง ๆ รวมทั้งสอดคล้องกับ Goldstein, Warde and Peluso (2013) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของเด็กอายุ 3 ปี ในเชิงของความพร้อมของเด็ก ไว้ว่า ในช่วงอายุ 3 ปี เด็กจะมีกระบวนการการเรียนรู้ในด้านการรับรู้ และทักษะทางวิชาการพื้นฐานของเด็กในระดับนี้มีคุณลักษณะ คือ สามารถแยกแยะรูปทรง สี และแยกประเภทของสิ่งของได้ เข้าใจตัวเลข สัญลักษณ์ สามารถนับเลข 1-5 และนับสิ่งของได้ 5 ชิ้น เข้าใจเรื่องนิทานพื้นฐาน และสามารถบอกชื่อเต็มและอายุของตนเองได้

3. การสื่อสารข้อมูลเรื่องพัฒนาการและความพร้อมทั้งครอบครัวและชุมชนของเด็กเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล คือ การได้สื่อสารเรื่องพัฒนาการและความพร้อมทั้งครอบครัวและชุมชนของเด็ก ในขณะที่จากข้อมูลทั่วไปจากแบบสอบถาม พบว่า ครูอนุบาลคิดเห็นว่าสิ่งที่สำคัญที่สุดในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาลคือ การได้สื่อสารเรื่องพัฒนาการและความพร้อมทั้งครอบครัวและชุมชนของเด็กเช่นกัน นั่นแสดงให้เห็นว่า สิ่งที่สำคัญที่สุดกับเป็นปัญหามากที่สุดในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล ซึ่งสอดคล้องกับ Margetts (2002) ได้เสนอหลักการของรอยเชื่อมต่อไว้ว่าการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองจะช่วยสร้างความเข้าใจและการมีส่วนร่วมในการช่วยเด็กในการ

ส่งเสริมความร่วมมือไปถึงสนับสนุนพฤติกรรมของเด็กด้วย อีกทั้งสอดคล้องกับ Fabian and Dunlop (2006) ได้เสนอแง่มุมของรอยเชื่อมต่ที่ราบรื่นไว้ว่า การสื่อสารระหว่างผู้ปกครองและครูมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับเด็ก ซึ่งการสื่อสารที่ตรงกันทำให้การสนับสนุนเด็กในช่วงรอยเชื่อมต่จะประสบความสำเร็จ รวมถึงสอดคล้องกับ คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (2560) ได้ให้แนวปฏิบัติในการสร้างรอยเชื่อมต่จากบ้านสู่โรงเรียนอนุบาลสำหรับครอบครัว ว่าครอบครัวรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็ก และมีการสื่อสารส่งต่อข้อมูลพัฒนาการเด็กให้กับครู ส่วนบทบาทของครูในการสื่อสารกับครอบครัวเด็ก คือ ครูตระหนักถึงความสำคัญที่จะร่วมมือระหว่างบ้าน ครอบครัว โรงเรียนและชุมชนในการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กตามวัย ครูประสานความร่วมมือระหว่างบ้านและสถานศึกษาปฐมวัยให้ไปในทิศทางเดียวกัน รวมถึงสอดคล้องกับ Wesley (2001) เสนอแนวทางปฏิบัติของครูและครอบครัวเด็กเกี่ยวข้องกับรอยเชื่อมต่จากบ้านสู่โรงเรียนอนุบาลไว้ว่า ครูต้องตระหนักถึงความร่วมมือจากบ้าน โรงเรียนและชุมชนในการสร้างรอยเชื่อมต่ และบทบาทของครอบครัวของเด็กต้องมีการสื่อสาร แลกเปลี่ยนข้อมูลด้านพัฒนาการและความพร้อมของเด็กร่วมกันกับครู อีกทั้งสอดคล้องกับ National Early Childhood Transition Center (2009) ได้เสนอแนวทางปฏิบัติจากบ้านสู่โรงเรียนอนุบาลไว้ว่า ครูมีการวางแผนร่วมกันกับชุมชนในการจัดกิจกรรมในการสร้างรอยเชื่อมต่จากบ้านสู่โรงเรียน ครูดูแลเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กวัย 3 ปี โดยมีการประสานงานร่วมกันกับครอบครัวของเด็กในเรื่องของการส่งต่อข้อมูลของเด็กและร่วมกันประเมินเด็ก ครูและครอบครัวของเด็กมีการออกแบบกิจกรรมร่วมกันระหว่างบ้านและโรงเรียนอนุบาล เช่น ร่วมกันกำหนดตารางกิจกรรมประจำวัน ครูประสานงานร่วมกันระหว่างเด็ก บ้าน โรงเรียนและชุมชน ครูประชุมเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคลโดยให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการและการเจริญเติบโตของเด็ก

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. โรงเรียนกำหนดหลักสูตรสถานศึกษาให้มีเรื่องแนวทางในการเชื่อมต่จากบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
2. ครูอนุบาลต้องวางแผนการส่งเสริมการปรับตัวของเด็กที่เพิ่งเข้าสู่ชั้นอนุบาลโดยคำนึงถึงพัฒนาการตามวัย อย่างเป็นองค์รวม และส่งเสริมความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง
3. ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมของทางโรงเรียนและร่วมทำกิจกรรมกับเด็กเพื่อส่งเสริมความพร้อมในการเข้าโรงเรียนของเด็ก

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาคุณลักษณะความพร้อมแต่ละด้านของเด็กในการเข้าชั้นอนุบาล
2. ควรมีการศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมรอยเชื่อมต่จากบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560ก). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560.

กรุงเทพมหานคร: องค์การค้ำค้ำครุสภา.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560ข). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพมหานคร:

องค์การค้ำค้ำครุสภา.

กุลชา ลิโพโรจน์กุล. (2555). สภาพและปัญหาการดำเนินงานของโรงเรียนในการเชื่อมต่อการศึกษาระดับอนุบาลกับระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ในกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญา

มหาบัณฑิต, ไม่ตีพิมพ์) กรุงเทพมหานคร, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ยศวีร์ สายฟ้า. (2557). รอยเชื่อมต่อการเรียนรู้ระหว่างชั้นเรียนอนุบาลและประถมศึกษา: ก้าวอย่างที่สำคัญของเด็กประถมศึกษา. วารสารครุศาสตร์, 42(3), 143-159.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน สังกัด สพ.

กรุงเทพมหานคร. สืบค้นจาก

https://data.boppobec.info/emis/school.php?Area_CODE=1001

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2559). รายชื่อโรงเรียนสาธิตสถาบันอุดมศึกษา. สืบค้นจาก

<http://202.44.139.20/satit/files/school.pdf>

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2559). รายชื่อโรงเรียนเอกชน. สืบค้นจาก

<http://www.opec.go.th/list-name-school>

สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน(สสค.). (2558). เปิดสถานการณ์เด็ก

ปฐมวัยพบปรากฏการณ์เร่งเรียนตั้งแต่วัยอนุบาล. สืบค้นจาก

<http://qlf.or.th/Home/Contents/1009>

สุริยา ฮ่องเสนาะ. (2556). การดูแลและการศึกษาเด็กปฐมวัย. สืบค้นจาก

[http://admin.e-](http://admin.e-library.onecapps.org/Book/1233.pdf)

[library.onecapps.org/Book/1233.pdf](http://admin.e-library.onecapps.org/Book/1233.pdf)

โสรัจจะ มีทรัพย์มัน. (2553). สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการสร้างเชื่อมต่อ

ทางการศึกษาของโรงเรียนเจริญวิทยา. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา, 5(3), 103-

116.

อวยพร เรื่องตระกูล. (2553). สถิติประยุกต์ทางพฤติกรรมศาสตร์ 1. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ตำราและ

เอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุทัยวรรณ พุทธรัตน์ และคณะ. (2556). พฤติกรรมการปรับตัวของเด็กต่อสถานที่ใหม่ของฝ่ายพัฒนา
เด็กปฐมวัย. วารสารพยาบาลสงขลานครินทร์, 32(3), 13-26.

ภาษาอังกฤษ

Berkeley Parents Network. (2005). Three years old having a very difficult transition to
preschool. from

https://www.berkeleyparentsnetwork.org/advice/school/preschool_adjust

Bronfenbrenner, U., & Morris, P. A. (2006). Ecological systems theory: The person in
the center of the circles. *Research in human development*, 4(3-4), 203-217.

Department of Education and Early childhood Development. (2009). *Transition: A
positive start to school*. State of Victoria: NEALS.

Dunlop, A. W., & Fabian, H. (2002). *Transitions in the early years: Debating continuity
and progression for children in early education*. London: Routledge.

Fabian, H., & Dunlop, A. W. (2006). Outcome of good practice in transition processes
for children entering primary school. from

<http://unesdoc.unesco.org/images/0014/001474/147463e.pdf>

Felicitas, E. P. (2014). Monitoring the development and assessment of young learners
in Philippine public schools. from

<http://unesdoc.unesco.org/images/0023/002303/230331e.pdf>

Gable, P. (2012). Tears and Fears: Adjusting to Preschool. from

http://kidshealth.org/parent/positive/learning/adjust_to_preschool.html%20

Goldstein, P., Warde, B., & Peluso, P. (2013). Children's readiness gains in publicly
funded, community-based pre-kindergarten for 4 year olds and preschool for
3 year olds. *Child Youth Care Forum*, 42, 507-523.

Hatcher, B., Nuner, J. E., & Pausel, J. (2012). Kindergarten readiness and preschool:

Teacher and parent perceptions of readiness across states. *Early Childhood
Research and Practice*, 14(2), 351-357.

Lara, C. S., Fuligni, A. S., Ritchie, S., Howes, C., & Karoly, L. (2008). Getting ready for
school: An examination of early childhood educators' belief systems. *Early
Childhood Education*, 35(4), 343-349.

- Margetts, K. (2002). Planning transition programs. *Transitions in the Early Years: Debating continuity and progression for children in early education* (pp. 156-179). London: RoutledgeFalmer.
- Maxwell, K., & Clifford, R. (2009). School readiness assessment. *Young Children*(January), 1-10.
- Mcintyre, L. L. & others. (2007). Transition to kindergarten: Family experiences and involvement. *Early childhood Education Journal*, 35(1), 83-88.
- National Association for the Education of Young Children. (2009). Where we stand on school readiness. from <http://www.naeyc.org/files/naeyc/file/positions/Readiness.pdf>
- National Early Childhood Transition Center. (2009). Transition from Early to Preschool. from <http://www.hdi.uky.edu/nectc/NECTC/practiceresearch.aspx>
- National Education Goals Panel. (1997). Ready Schools. from <http://govinfo.library.unt.edu/negp/reports/readysch.pdf>
- Rafoth, M. A., Buchenauer, E. L., Crissman, K. K., & Halko, J. L. (2004). School readiness-Preparing children for kindergarten and beyond: Information for parents. from <http://www.maspweb.org/resources/Documents/School%20Readiness%20%20Preparing%20children%20for%20K%20and%20beyond.pdf>
- The National Center on Parent Family and Community Engagement for the Office of Head Start. (2014). Family engagement and school readiness. from <http://eclkc.ohs.acf.hhs.gov/hslc/tta-system/family/docs/schoolreadiness-pfce-rtp.pdf>
- UNICEF. (2012). *School readiness a conceptual framework*. New York, NY: Three United Nations Plaza.
- United Nations Children's Fund. (2012). School Readiness and Transition. CHILD FRIENDLY SCHOOLS. from http://www.unicef.org/publications/files/CFS_School_Readiness_E_web.pdf
- Wesley. (2001). *Benefit of smooth transition*. North carolina: State Board of Education Department of Public Instruction.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ข

ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 15 ผลการตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม จากการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC

ประเด็นคำถาม	IOC	ผลการวิเคราะห์
1) ด้านการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้		
1.1) การจัดการเรียนรู้		
1.1.1) การวางแผนกิจกรรมจัดหลักสูตรเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้		
1. โรงเรียนของท่านมีนโยบายการวางแผนกิจกรรมหรือจัดหลักสูตรเพื่อส่งเสริมเด็กในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านเข้าสู่ชั้นอนุบาลหรือไม่ อย่างไร	1	ใช้ได้
2. ท่านมีการออกแบบวางแผนจัดกิจกรรมหรือจัดหลักสูตรเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กหรือไม่ อย่างไร	0.3	ปรับปรุง
1.1.2) การกำหนดเวลาที่ชัดเจน		
3. ท่านได้กำหนดระยะเวลาหรือขอบเขตที่ชัดเจนในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมรอยเชื่อมต่อแก่เด็กหรือไม่ อย่างไร	1	ใช้ได้
1.1.3) การสนับสนุนกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด		
4. ท่านมีการสนับสนุนในการทำกิจกรรมของเด็กให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดหรือไม่ อย่างไร	0.6	ใช้ได้
1.1.4) การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้		
5. ท่านได้ศึกษาเด็กเป็นรายบุคคลหรือไม่ อย่างไร	0.6	ใช้ได้
6. ท่านมีการวางแผนและประเมินพัฒนาการและความพร้อมของเด็กที่สอดคล้องกับแผนการจัดกิจกรรมหรือไม่ อย่างไร	1	ใช้ได้
7. ท่านประเมินพฤติกรรมเด็กในช่วงรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาลหรือไม่ อย่างไร	1	ใช้ได้
1.2) การเสริมสร้างทักษะการปรับตัว		
1.2.1) การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการมาโรงเรียน		
8. ท่านได้สร้างทัศนคติที่ดีต่อการมาโรงเรียนของเด็กทั้งก่อนและหลังจากการเปิดภาคเรียนหรือไม่ อย่างไร	1	ใช้ได้
9. ท่านมีการปฏิบัติในการทำความคุ้นเคยกับเด็กก่อนเปิดภาคการศึกษาต้นหรือไม่ อย่างไร	1	ใช้ได้

ตารางที่ 15 (ต่อ) ผลการตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม จากการวิเคราะห์ค่าดัชนี
IOC

ประเด็นคำถาม	IOC	ผลการวิเคราะห์
10.ท่านกำหนดเป้าหมายในการปรับตัวของเด็กหรือไม่ อย่างไร	1	ใช้ได้
1.2.2) การจัดกิจกรรมส่งเสริมความพร้อม ทักษะและการปรับตัวของเด็ก	1	ใช้ได้
11.ท่านส่งเสริมให้เด็กมีอิสระ ในการทำกิจกรรมด้วยตนเองเพื่อให้เด็กมีความพร้อม จิตนาการและความคิดสร้างสรรค์หรือไม่ อย่างไร	1	ใช้ได้
12.ท่านออกแบบกิจกรรมการส่งเสริมความพร้อมของเด็กหรือไม่ อย่างไร	1	ใช้ได้
การส่งเสริมความพร้อมทางด้านร่างกาย		
13.ท่านส่งเสริมความพร้อมด้านร่างกายแก่เด็กวัย 3 ปีในเรื่องใดบ้าง	1	ใช้ได้
14.ท่านส่งเสริมความพร้อมทางด้านร่างกายแก่เด็กวัย 3 ปีอย่างไร	1	ใช้ได้
การส่งเสริมความพร้อมทางด้านอารมณ์และสังคม		
15.ท่านส่งเสริมความพร้อมทางด้านอารมณ์และสังคมแก่เด็กวัย 3 ปีในเรื่องใดบ้าง	1	ใช้ได้
16.ท่านส่งเสริมความพร้อมทางด้านอารมณ์และสังคมแก่เด็กวัย 3 ปีอย่างไร	1	ใช้ได้
การส่งเสริมความพร้อมด้านการเรียนรู้และสติปัญญา		
17.ท่านส่งเสริมความพร้อมด้านการเรียนรู้และสติปัญญาแก่เด็กวัย 3 ปีในเรื่องใดบ้าง	1	ใช้ได้
18.ท่านส่งเสริมความพร้อมด้านการเรียนรู้และสติปัญญาแก่เด็กวัย 3 ปีอย่างไร	1	ใช้ได้
การส่งเสริมความพร้อมทางด้านภาษา		
19.ท่านส่งเสริมความพร้อมทางด้านภาษาทั้งการพูดและการสื่อสารแก่เด็กวัย 3 ปีในเรื่องใดบ้าง	1	ใช้ได้

ตารางที่ 15 (ต่อ) ผลการตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม จากการวิเคราะห์ค่าดัชนี

IOC

ประเด็นคำถาม	IOC	ผลการวิเคราะห์
20. ท่านส่งเสริมความพร้อมทางด้านภาษา ด้านการรู้หนังสือแก่เด็กวัย 3 ปีในเรื่องใดบ้าง	1	ใช้ได้
1.2.3) การจัดสภาพแวดล้อม		
21. ท่านจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กอย่างไร	1	ใช้ได้
22. ท่านได้จัดห้องเรียนให้แก่เด็กหรือไม่ อย่างไร	0.3	ปรับปรุง
23. ท่านปรับเปลี่ยนการจัดโต๊ะเรียนตามกิจกรรมหรือไม่ อย่างไร	0.3	ปรับปรุง
2.) ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับเด็ก ครอบครัวและชุมชน		
2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็ก		
2.1.1) การมีปฏิสัมพันธ์ สร้างความคุ้นเคยและเป็นแบบอย่างที่ดี		
24. ท่านสร้างความสัมพันธ์ที่มั่นคงและสร้างความคุ้นเคยกับเด็กเป็นรายบุคคลอย่างไร	1	ใช้ได้
25. ท่านสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ดีให้แก่เด็กอย่างไร	1	ใช้ได้
26. ท่านปฏิบัติกับเด็กเมื่อเด็กทำกิจกรรมอย่างมีเป้าหมายอย่างไร	0.3	ปรับปรุง
2.1.2) การรับมือกับความรู้สึกแยกจากของเด็ก		
27. ท่านทราบและเข้าใจในการรับมือกับความรู้สึกแยกจากของเด็ก	0.6	ใช้ได้
28. ท่านมีการรับมือกับความรู้สึกแยกจากของเด็กหรือไม่ อย่างไร	0.6	ใช้ได้
2.1.3) การสื่อสารที่หลากหลายร่วมกันในทางบวก		
29. ท่านใช้วิธีการใดในการพูดคุยและสื่อสารกับเด็ก	1	ใช้ได้
2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับครอบครัวเด็ก		
2.2.1) การสื่อสารแลกเปลี่ยนและส่งต่อข้อมูลเด็ก		
30. กิจกรรมใดที่ท่านใช้ในการสร้างความสัมพันธ์กับครอบครัวเด็ก	1	ใช้ได้
31. ท่านใช้วิธีการใดในการพูดคุยสื่อสารกับผู้ปกครอง	1	ใช้ได้
32. ท่านให้ข้อมูล ข่าวสารความรู้เกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนของเด็กและรอยเชื่อมต่อจากบ้านสู่โรงเรียนอนุบาลแก่ผู้ปกครองหรือไม่ อย่างไร	1	ใช้ได้

ตารางที่ 15 (ต่อ) ผลการตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม จากการวิเคราะห์ค่าดัชนี

IOC

ประเด็นคำถาม	IOC	ผลการวิเคราะห์
33.ท่านมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กกับผู้ปกครองหรือไม่ อย่างไร	1	ใช้ได้
2.2.2) การสร้างข้อตกลงร่วมกันระหว่างครูและผู้ปกครอง		
34.ท่านได้พูดคุยกับผู้ปกครองเพื่อสร้างข้อตกลงในการช่วยปรับตัวเด็กหรือไม่ อย่างไร	1	ใช้ได้
2.2.3) การจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม		
35.ท่านให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการสร้างรอยเชื่อมต่อหรือไม่ อย่างไร	1	ใช้ได้
36.ท่านให้ข้อมูล ข่าวสารความรู้เกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนของเด็กและรอยเชื่อมต่อจากบ้านมาสู่โรงเรียนอนุบาลแก่ผู้ปกครองหรือไม่ อย่างไร	1	ใช้ได้
2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับชุมชน		
2.3.1) การให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับรอยเชื่อมต่อ		
37.ท่านให้ข้อมูล ข่าวสารความรู้เกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนของเด็กและรอยเชื่อมต่อจากบ้านมาสู่โรงเรียนอนุบาลแก่ชุมชนหรือไม่ อย่างไร	1	ใช้ได้
2.3.2) การจัดกิจกรรมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม		
38.ท่านให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างรอยเชื่อมต่อหรือไม่ อย่างไร	1	ใช้ได้

ตารางที่ 16 ผลการตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงของแบบสัมภาษณ์ จากการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC

ประเด็นคำถาม	IOC	ผลการวิเคราะห์
ด้านการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้		
1. ในการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ในช่วงของรอยเชื่อมต่อจากบ้าน มาสู่โรงเรียนอนุบาลท่านมีการวางแผนกิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักสูตร ของโรงเรียนหรือไม่ ท่านใช้กิจกรรมอะไรบ้างและทำอะไร ทำเมื่อไรและ ใครเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรมบ้าง	1	ใช้ได้
2. ในการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ในช่วงของรอยเชื่อมต่อจากบ้าน มาสู่โรงเรียนอนุบาลท่านมีการจัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กปรับตัวและมีทัศนคติ ที่ดีต่อการมาโรงเรียนหรือไม่ ทำอย่างไร เมื่อไรและใครเข้ามามีส่วนร่วม บ้าง	1	ใช้ได้
3. ในการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ในช่วงของรอยเชื่อมต่อจากบ้าน มาสู่โรงเรียนอนุบาลท่านมีการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อตอบสนองความ ต้องการของเด็กหรือไม่ อย่างไรและใครเข้ามามีส่วนร่วมบ้าง	1	ใช้ได้
4. ในการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ในช่วงของรอยเชื่อมต่อจากบ้าน มาสู่โรงเรียนอนุบาลท่านมีการวางแผนการประเมินผลการเรียนรู้ให้ สอดคล้องกับความสนใจของเด็กหรือไม่ อย่างไร ใครเข้ามามีส่วนร่วมบ้าง	1	ใช้ได้
5. ในการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ในช่วงของรอยเชื่อมต่อจากบ้าน มาสู่โรงเรียนอนุบาลท่านคิดว่าควรส่งเสริมกิจกรรมความพร้อมให้แก่เด็กใน เรื่องใดมากที่สุดเพราะเหตุใดและทำอะไร ทำเมื่อไรและใครมีส่วนร่วม บ้าง	1	ใช้ได้

ตารางที่ 16 (ต่อ) ผลการตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงของแบบสัมภาษณ์ จากการวิเคราะห์ค่า
ดัชนี IOC

ประเด็นคำถาม	IOC	ผลการ วิเคราะห์
ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับเด็ก ครอบครัวและชุมชน		
1.ในการสร้างความสัมพันธ์ของเด็ก ครอบครัวและชุมชนในช่วงของรอย เชื่อมต่อจากบ้านมาสู่โรงเรียนอนุบาลท่านมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กและสร้าง ความคุ้นเคยกับเด็กอย่างสม่ำเสมอ ปฏิบัติกับเด็กอย่างเท่าเทียมกันหรือไม่ ท่านใช้กิจกรรมอะไรบ้าง ท่านทำอะไร เมื่อไรและใครเข้ามามีส่วนร่วมบ้าง	1	ใช้ได้
2.ในการสร้างความสัมพันธ์ของเด็ก ครอบครัวและชุมชนในช่วงของรอย เชื่อมต่อจากบ้านมาสู่โรงเรียนอนุบาลท่านมีวิธีการรับมือกับความกังวลการ แยกจากของเด็กและส่งเสริมให้เด็กคุ้นเคยกับสถานการณ์ใหม่หรือไม่ ท่านใช้ กิจกรรมอะไรบ้าง ท่านทำอะไร เมื่อไรและใครเข้ามามีส่วนร่วมบ้าง	1	ใช้ได้
3.ในการสร้างความสัมพันธ์ของเด็ก ครอบครัวและชุมชนในช่วงของรอย เชื่อมต่อจากบ้านมาสู่โรงเรียนอนุบาลท่านมีการสื่อสารทางบวกกับเด็กที่ หลากหลายหรือไม่ ท่านทำอะไร เมื่อไรและใครเข้ามามีส่วนร่วมบ้าง	1	ใช้ได้
4.ในการสร้างความสัมพันธ์ของเด็ก ครอบครัวและชุมชนในช่วงของรอย เชื่อมต่อจากบ้านมาสู่โรงเรียนอนุบาลท่านมีการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับ ครอบครัวของเด็กและส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมความ พร้อมของเด็กหรือไม่ ท่านใช้กิจกรรมอะไรบ้าง ท่านทำอะไร เมื่อไรและใคร เข้ามามีส่วนร่วมบ้าง	1	ใช้ได้
5.ในการสร้างความสัมพันธ์ของเด็ก ครอบครัวและชุมชนในช่วงของรอย เชื่อมต่อจากบ้านมาสู่โรงเรียนอนุบาลท่านมีการแลกเปลี่ยนสื่อสาร และ เปลี่ยนข้อมูลเด็กกับผู้ปกครองและเข้าใจความแตกต่างของแต่ละครอบครัว ของเด็กหรือไม่ อย่างไร ท่านทำอะไร เมื่อไรและใครเข้ามามีส่วนร่วมบ้าง	1	ใช้ได้
6. ในการสร้างความสัมพันธ์ของเด็ก ครอบครัวและชุมชนในช่วงของรอย เชื่อมต่อจากบ้านมาสู่โรงเรียนอนุบาลท่านมีการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วน ร่วมในการสร้างรอยเชื่อมต่อและให้ความรู้ แลกเปลี่ยนข้อมูลสร้างข้อตกลง ร่วมกันหรือไม่ อย่างไร ท่านทำอะไร เมื่อไรและใครเข้ามามีส่วนร่วมบ้าง	1	ใช้ได้

ภาคผนวก ค

รายชื่อโรงเรียนที่เป็นแบบนําร่องใช้แบบสอบถาม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 17 รายชื่อโรงเรียนที่นำร่องเครื่องมือจำแนกตามโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน		
โรงเรียน	ห้องเรียน (ห้อง)	ตัวอย่าง (คน)
โรงเรียนวัดช่างเหล็ก	1	1
โรงเรียนโสตศึกษาโมสร	1	1
โรงเรียนประถมนนทรี	1	1
โรงเรียนวัดชนะสงคราม	1	1
โรงเรียนวัดหนัง	3	3
รวม	7	7

ตารางที่ 17 (ต่อ) รายชื่อโรงเรียนที่นำร่องเครื่องมือจำแนกตามโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา		
โรงเรียน	ห้องเรียน (ห้อง)	ตัวอย่าง (คน)
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม	2	2
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง	2	2
รวม	4	4

ตารางที่ 17 (ต่อ) รายชื่อโรงเรียนที่นำร่องเครื่องมือจำแนกตามโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับอุดมศึกษา		
โรงเรียน	ห้องเรียน (ห้อง)	ตัวอย่าง (คน)
อนุบาลจินดารัตน์	1	1
อนุบาลดอนเมืองบริรักษ์	1	1
อนุบาลแสงโสม	4	4
โรงเรียนช่างดาครู้สคอนแวนต์	3	3
อนุบาลบุญรักษ์	2	2
อนุบาลธรรมศาลา	2	2
อนุบาลสิทธิศาสตร์	3	3
โรงเรียนเพลินพัฒนา	2	2
โรงเรียนสารสาสน์วิเทศธนบุรี	4	4
รวม	22	22
รวมทั้งสิ้น	33	33

ตารางที่ 18 ตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถามจำแนกตามโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน		
โรงเรียน	ห้องเรียน (ห้อง)	ตัวอย่าง (คน)
โรงเรียนวัดหงส์รัตนาราม	1	1
โรงเรียนมหาวิรานุวัตร	1	1
โรงเรียนวัดชัยชนะสงคราม (วัดตึก)	1	1
โรงเรียนอนุบาลสามเสน	1	1
โรงเรียนสายน้ำทิพย์	1	1
โรงเรียนดาราคาม	1	1
โรงเรียนวัดนาคปรก	1	1
โรงเรียนพิบูลย์อุปถัมภ์	2	2
โรงเรียนวัดมหาบุศย์	2	2
โรงเรียนวัดอมรินทราราม	3	3
โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง	3	3
รวม	17	17

ตารางที่ 18 (ต่อ) ตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถามจำแนกตามโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา		
โรงเรียน	ห้องเรียน (ห้อง)	ตัวอย่าง (คน)
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	1	1
โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	1	1
โรงเรียนอนุบาลคหกรรมศาสตร์เกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	4	4
รวม	6	6

ตารางที่ 18 (ต่อ) ตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถามจำแนกตามโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน		
โรงเรียน	ห้องเรียน (ห้อง)	ตัวอย่าง (คน)
โรงเรียนสตรีวรนาถ	1	1
โรงเรียนพิมานวิทย์	1	1
อนุบาลชวนชื่น	1	1
อนุบาลธรรมภักซ์เทเวศร์	3	3
อนุบาลสาริน	2	2
อนุบาลยุวิทย์	2	2
โรงเรียนดลวิทยา	3	3
โรงเรียนกันตะบุตร	2	2
โรงเรียนถนนอมบุตร	2	2
โรงเรียนสายอักษร	3	3
อนุบาลวิัชรพล	1	1
อนุบาลเลิศล้ำ	2	2
โรงเรียนเพ็ญสมิทธิ์	1	1
โรงเรียนปราโมชวิทยาทาน	1	1
โรงเรียนอมตยกุล	3	3
อนุบาลชุติมา	1	1
โรงเรียนพระมารดานิจจานุเคราะห์	2	2
โรงเรียนสุขเนตร	1	1
โรงเรียนจินตานุกูล	2	2
อนุบาลบ้านसानฝัน	1	1
โรงเรียนจินดาศึกษา	2	2
อนุบาลปรานี	1	1
อนุบาลมีลำไย	1	1
อนุบาลแปลงประสิทธิ์ศรีนครินทร์	2	2
อนุบาลจินดาพร	3	3
โรงเรียนศุภาวรรณ	1	1
โรงเรียนมาเรียลัย	4	4
อนุบาลมณีรัตน์	3	3
อนุบาลพิณทิพย์	3	3
โรงเรียนสวนบัว	1	1

ตารางที่ 18 (ต่อ) ตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถามจำแนกตามโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน		
โรงเรียน	ห้องเรียน (ห้อง)	ตัวอย่าง (คน)
โรงเรียนพรประสาทวิทยา	1	1
โรงเรียนสุภัทรา	1	1
โรงเรียนวัดวชิรธรรมสาธิต	4	4
อนุบาลสมใจ	1	1
อนุบาลพุทธชาติ	1	1
อนุบาลแยมสะอาด	1	1
อนุบาลอารีวิทย์	1	1
อนุบาลสีชมพูมอเทสเซอร์	1	1
อนุบาลพัฒนานิเวศน์	1	1
อนุบาลสามภาษาบ้านต้นไม้	2	2
อนุบาลโชคชัย	1	1
โรงเรียนอยู่เย็นวิทยา	3	3
อนุบาลสุนันท์ศึกษา	1	1
โรงเรียนรุ่งอรุณ	2	2
โรงเรียนวรรณสว่างจิต	2	2
อนุบาลธีรานุรักษ์	2	2
อนุบาลดารวี	3	3
โรงเรียนชาญกิจวิทยา	1	1
อนุบาลยามิตร	2	2
โรงเรียนโรจนมิตติวิทยา	1	1
โรงเรียนจินดาพงศ์	3	3
อนุบาลแสงอารีย์	2	2
อนุบาลบุษกร	2	2
อนุบาลฤชากร	1	1
อนุบาลแสงทองอนุสรณ์	1	1
โรงเรียนสถาพรศึกษา	1	1
อนุบาลสัจย์สงวนอนุสรณ์	1	1
โรงเรียนปัญญาทรัพย์	3	3
โรงเรียนพร้อมพรรณวิทยา	1	1
อนุบาลชินวร	2	2

ตารางที่ 18 (ต่อ) ตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถามจำแนกตามโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน		
โรงเรียน	ห้องเรียน (ห้อง)	ตัวอย่าง (คน)
โรงเรียนเสียรประสิทธิ์ศาสตร์	4	4
โรงเรียนผดุงศิษย์พิทยา	1	1
โรงเรียนทับทอง	2	2
อนุบาลสุดารักษ์ บางเขน	2	2
อนุบาลปรางทิพย์	2	2
โรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาล	1	1
อนุบาลจิตตานนท์	1	1
โรงเรียนศรีวิกรม์	1	1
อนุบาลก๊กไก่อ	1	1
โรงเรียนปิยะจิตวิทยา	1	1
อนุบาลสายทิพย์	1	1
โรงเรียนธนบุรีศึกษา	1	1
อนุบาลเกษร	1	1
อนุบาลทองอินทร์	1	1
อนุบาลดวงปัญญา	1	1
อนุบาลยุวภัทร	1	1
อนุบาลธีระนิตย์	1	1
โรงเรียนประเทืองทิพย์วิทยา	3	3
โรงเรียนถนนอมพิศวิทยา	3	3
อนุบาลวรรณฤดี	2	2
โรงเรียนลาซาล	5	5
โรงเรียนรุ่งเรืองวิทยา	2	2
อนุบาลปานตะวัน	1	1
อนุบาลวัดธาตุทอง	2	2
โรงเรียนพร้อมมิตรพิทยา	3	3
อนุบาลหงส์ทอง	1	1
อนุบาลพงศ์สถิต	1	1
โรงเรียนปรัชชาธร	1	1
โรงเรียนปณยา พัฒนาการ	1	1
โรงเรียนชุ่มเสริม	2	2
อนุบาลบ้านไมตรีจิต	1	1

ตารางที่ 18 (ต่อ) ตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถามจำแนกตามโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน		
โรงเรียน	ห้องเรียน (ห้อง)	ตัวอย่าง (คน)
อนุบาลบวรโชติ	1	1
อนุบาลทอฟ้า	1	1
อนุบาลธนสมบูรณ์ดุสิต	2	2
โรงเรียนสาธิตพัฒนา	1	1
อนุบาลนาทิพย์	1	1
อนุบาลศิริวิทย์	1	1
อนุบาลธนูिता	1	1
โรงเรียนपालิษา	1	1
โรงเรียนกุหลาบวิทยา	2	2
โรงเรียนเลิศพัฒนาศึกษา	1	1
อนุบาลกรแก้ว	2	2
อนุบาลต้นข้าว	1	1
โรงเรียนพันธะวัฒนา	3	3
โรงเรียนสัจจพิทยา	1	1
อนุบาลจากรุวรรณ	1	1
โรงเรียนอุทัยวิทยา	1	1
อนุบาลทับแก้ว	2	2
อนุบาลศรีนวล	1	1
โรงเรียนนวลวรรณศึกษา	1	1
โรงเรียนเทพอักษร	4	4
อนุบาลมลิวลย์	1	1
อนุบาลบ้านแก้ว	3	3
โรงเรียนธารงวิทย์	2	2
โรงเรียนมณีวิทยา	1	1
อนุบาลลีนา	1	1
โรงเรียนบำรุงวิชา	1	1
โรงเรียนเทพกาญจนา	1	1
อนุบาลคุ้มเกล้า	1	1
อนุบาลยุวมิตร	1	1

ตารางที่ 18 (ต่อ) ตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถามจำแนกตามโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน		
โรงเรียน	ห้องเรียน (ห้อง)	ตัวอย่าง (คน)
อนุบาลก้องหล้า	1	1
อนุบาลสมฤดี	1	1
อนุบาลสุพิชชา	2	2
อนุบาลปัญญาศักดิ์	1	1
อนุบาลคุณแม่	1	1
โรงเรียนทิวไผ่งาม	1	1
โรงเรียนพิมลวิทย์	3	3
อนุบาลบ้านไทย	1	1
อนุบาลสุวารรณ	1	1
อนุบาลจิตตเมตต์	2	2
อนุบาลนกน้อย	1	1
โรงเรียนปิยะมิตร	1	1
โรงเรียนตรุณวัฒนา	1	1
อนุบาลจิรภา	1	1
โรงเรียนมงคลวิจิตรวิทยา	1	1
อนุบาลเสริมวิทย์	1	1
โรงเรียนสุพิชญา	1	1
อนุบาลบ้านสวน	2	2
โรงเรียนทองพูน	1	1
อนุบาลยูรดา	1	1
โรงเรียนเมตตาวิทยา	2	2
อนุบาลรังสีมา	1	1
โรงเรียนศิริมงคลศึกษา	2	2
โรงเรียนกอบวิทยา	2	2
อนุบาลแสงเรืองศึกษา	1	1
โรงเรียนเซนต์หลุยส์ศึกษา	2	2
โรงเรียนพิริยะโยธิน	1	1
อนุบาลพุทธรักษา	2	2
อนุบาลขนานันท์	2	2

ตารางที่ 18 (ต่อ) ตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถามจำแนกตามโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน		
โรงเรียน	ห้องเรียน (ห้อง)	ตัวอย่าง (คน)
โรงเรียนวชิรสิน	1	1
โรงเรียนสวนรัฐวิทยา	1	1
อนุบาลสุวัฒนา	2	2
โรงเรียนสมบุญวิทย์	2	2
อนุบาลเสริมสุขี	2	2
อนุบาลประเสริฐศิลป์	1	1
อนุบาลสายสุดา	3	3
โรงเรียนเทพสัมฤทธิ์วิทยา	2	2
อนุบาลมารียา	3	3
อนุบาลปิยะพัฒนา	4	4
อนุบาลนิรมล	3	3
อนุบาลเจริญพงศ์	5	5
อนุบาลดุสิต	3	3
โรงเรียนพระชนกวิทยา	4	4
โรงเรียนสารสาสน์วิเทศมินบุรี	3	3
อนุบาลบัณฑิตวิทย์หนองแขม	4	4
โรงเรียนสารสาสน์วิเทศสายไหม	4	4
อนุบาลบ้านรัก	1	1
อนุบาลศรีนทีพิภย์	1	1
อนุบาลโชติมา	1	1
โรงเรียนนวพัฒน์วิทยา	1	1
อนุบาลจันทร์เจ้า	1	1
อนุบาลเครือคล้าย	1	1
อนุบาลปานตาอนุบาลเล็กประยูร	1	1
อนุบาลปานตา	1	1
รวม	292	292
รวมทั้งสิ้น	315	315

ภาคผนวก จ
ตัวอย่างแบบสอบถามครูอนุบาล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบสอบถามครูอนุบาล

เรื่อง การวิเคราะห์แนวปฏิบัติของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์แนวปฏิบัติของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล ใน 2 ประเด็น ได้แก่ การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ และการสร้างความสัมพันธ์กับเด็ก ครอบครัวและชุมชน
2. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ คือ ครูที่สอนเด็กวัย 3 ปี ในโรงเรียนอนุบาล ในกรุงเทพมหานครแบบสอบถามครูฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบและปลายเปิด

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวปฏิบัติของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และความรับผิดชอบในด้านการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้และด้านการสร้างความสัมพันธ์กับเด็ก ครอบครัวและชุมชน เป็นแบบเลือกตอบและปลายเปิด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม และปัญหาของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล คำถามมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

3. ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยถือเป็นความลับ ทั้งนี้การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูลจัดทำเป็นภาพรวม ไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถาม ขอความร่วมมือท่านนียกยอนทบทวนการปฏิบัติเพื่อสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล ในช่วงต้นภาคการศึกษาแรก และตอบคำถามตามที่ท่านปฏิบัติจริง โดยตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนทุกข้อ ทุกคำตอบของท่านมีประโยชน์และมีคุณค่าอย่างยิ่งสำหรับการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์เสียสละเวลาของท่านให้ความร่วมมือใน การตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดีและเมื่อท่านตอบแบบสอบถามเสร็จแล้ว ขอความกรุณาจากท่านในการส่งแบบสอบถามกลับคืนด้วยซองติดแสตมป์ที่ผู้วิจัยแนบมาด้วย ส่งคืนทางไปรษณีย์ถึงผู้วิจัย **ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้** จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอความกรุณาส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัย **ภายใน 1 สัปดาห์** จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความกรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อตอบแบบสอบถามฉบับนี้

หากมีความประสงค์จะทราบข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อผู้วิจัยโดยตรง

นางสาวพนิตกานต์ อรรถสุขวัฒนา โทรศัพท์มือถือ 089-061-8083 e-mail: mintko_chan@hotmail.com

นิสิตปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาหลักสูตรและการสอน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดให้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน

หน้าข้อความ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุ

21 - 30 ปี 31 - 40 ปี

41 - 50 ปี 50 ปีขึ้นไป

3. วุฒิทางการศึกษา

ต่ำกว่าปริญญาตรี (โปรดระบุ).....

ปริญญาตรี สาขาวิชา (โปรดระบุ).....

ปริญญาโท สาขาวิชา (โปรดระบุ).....

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. สังกัดของโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัย

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน UNIVERSITY

5. ชื่อโรงเรียน.....

6. โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนในระดับเตรียมอนุบาลหรือไม่

มี ไม่มี

7. ประสบการณ์ในการสอนทั้งหมดในโรงเรียน

- น้อยกว่า 3 ปี 3-5 ปี 6-8 ปี
 9-11 ปี 12-14 ปี มากกว่า 15 ปี

8. จำนวนเด็กนักเรียนในห้อง

- น้อยกว่า 20 คน 20-25 คน 26-30 คน
 31-35 คน 35-40 มากกว่า 40 คน

9. ท่านเคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเรื่องรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาหรือไม่

- ไม่เคย
 เคย

10. ท่านคิดว่าสิ่งใดสำคัญที่สุดในการสร้างรอยเชื่อมต่อจากบ้านสู่โรงเรียนอนุบาลของเด็กวัย 3 ปี

- การมีนโยบายและแนวทางการทำงานจากผู้บริหาร
 การได้สื่อสารเรื่องพัฒนาการกับครอบครัวและชุมชนของเด็ก
 การจัดโปรแกรมเพื่อปรับพื้นฐานเด็ก
 ความพร้อมทางการเรียนของเด็ก
 อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 2 แนวปฏิบัติของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล

คำชี้แจง โปรดพิจารณาคำถามแล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ใน หน้าข้อความหรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง (สามารถเลือกคำตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. โรงเรียนของท่านมีนโยบายการวางแผนกิจกรรมหรือจัดหลักสูตรเพื่อส่งเสริมเด็กในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านเข้าสู่ชั้นอนุบาลหรือไม่ อย่างไร

- ไม่มีนโยบาย
- มีนโยบาย ดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- จัดหลักสูตรและกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในช่วงรอยเชื่อมต่อ
 - จัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้เด็กปรับตัว
 - ส่งเสริมความสัมพันธ์และสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างบ้าน โรงเรียนและผู้ปกครอง
 - จัดการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ
 - พัฒนาและส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องรอยเชื่อมต่อ
 - จัดการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานในช่วงรอยเชื่อมต่อ
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ)

2. ท่านมีการออกแบบวางแผนจัดกิจกรรมหรือจัดหลักสูตรเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กหรือไม่ อย่างไร

- ไม่มีการออกแบบวางแผนกิจกรรม
- มีการออกแบบวางแผนกิจกรรม โดยดำเนินกิจกรรมดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ออกแบบและจัดสาระการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบรรยากาศที่คล้ายคลึงกับบ้าน
 - จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การใช้ประสาทสัมผัส การฟังนิทาน เล่นบทบาทสมมติ
 - ปรับเปลี่ยนแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับข้อมูลพัฒนาการของเด็กแต่ละบุคคล
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ)

3. ท่านได้กำหนดระยะเวลาหรือขอบเขตที่ชัดเจนในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมรอยเชื่อมต่อแก่เด็กหรือไม่ อย่างไร

- ไม่มีการกำหนดระยะเวลา
- มีการกำหนดระยะเวลา ดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - ท่านกำหนดระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้โดยมีแผนกิจกรรมเพื่อส่งเสริมรอย

เชื่อมต่อตลอดปีการศึกษา

- ท่านกำหนดระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้โดยจัดกิจกรรมระยะสั้นในช่วงที่เด็ก

เริ่มต้นปีการศึกษา

- ท่านจัดกิจกรรมก่อนเปิดภาคเรียนเพื่อให้เด็กคุ้นเคยกับการเข้าสู่โรงเรียนอนุบาล
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4.ท่านมีการสนับสนุนในการทำกิจกรรมของเด็กให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด หรือไม่ อย่างไร

- ไม่มีการสนับสนุน
- มีการสนับสนุนให้ทำกิจกรรมบรรลุตามเป้าหมาย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - ท่านให้เด็กใช้เวลาในการทำกิจกรรมตามเป้าหมายที่กำหนด
 - ท่านเปิดโอกาสให้เด็กทำกิจกรรมอย่างเหมาะสมตามเวลา
 - ท่านเปิดโอกาสให้เด็กแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในกิจกรรมตามเป้าหมาย
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

5.ท่านได้ศึกษาเด็กเป็นรายบุคคลหรือไม่ อย่างไร

- ไม่ได้ศึกษาเด็ก เนื่องจาก.....
- ศึกษาเด็ก โดยวิธีดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - การปฐมนิเทศ
 - การเยี่ยมบ้าน

- การจัดโปรแกรมปรับพื้นฐาน
- การสังเกตเด็กในชั้นเรียน
- การดูจากผลงานเด็ก

6. ท่านมีการวางแผนและประเมินพัฒนาการและความพร้อมของเด็กที่สอดคล้องกับแผนการจัดกิจกรรมหรือไม่ อย่างไร

- ไม่มีการประเมิน
- มีการประเมินพัฒนาการและความพร้อมของเด็ก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - การประเมินเด็กจากการทำกิจกรรมแต่ละกิจกรรม
 - ใช้วิธีการที่หลากหลายในการประเมินพัฒนาการ
 - ประเมินพัฒนาการเป็นรายบุคคล
 - ประเมินพัฒนาการตามช่วงวัยและสอดคล้องกับหลักสูตร
 - อื่นๆ (โปรดระบุ)

7. ท่านประเมินพฤติกรรมเด็กในช่วงรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาลหรือไม่ อย่างไร

- ไม่มีการประเมิน
- มีการประเมินในช่วงรอยเชื่อมต่อ โดยประเมินจาก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - การควบคุมและแสดงอารมณ์ของเด็ก
 - การปฏิบัติตามกฎระเบียบ
 - การทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน
 - การแยกจากผู้ปกครอง
 - อื่นๆ (โปรดระบุ)

8. ท่านได้สร้างทัศนคติที่ดีต่อการมาโรงเรียนของเด็กทั้งก่อนและหลังจากการเปิดภาคเรียนหรือไม่ อย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ก่อนเปิดภาคเรียน

มีการวางแผนพาเด็กไปเยี่ยมชมห้องเรียนหรือโรงเรียนอนุบาลเพื่อส่งเสริมความพร้อมก่อนเข้าเรียน

- จัดกิจกรรมปฐมนิเทศเพื่อให้เด็กคุ้นเคยกับโรงเรียนอนุบาล
- จัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกให้มีปลอดภัย คลายคั้งกับบ้าน
- ให้เด็กที่จะเข้าเรียนชั้นอนุบาลมาทำความรู้จักครู เพื่อนและสิ่งแวดล้อม

หลังจากเปิดภาคเรียน

- จัดโปรแกรมระยะสั้นเพื่อเตรียมตัวให้เด็ก
- คำนึงถึงระยะเวลาในการทำกิจกรรมของเด็ก
- คำนึงถึงความพร้อมในการปรับตัวและทำกิจกรรมของเด็ก
- จัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกให้มีปลอดภัย คล้ายคลึงกับบ้าน
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

9.ท่านมีการปฏิบัติในการทำความคุ้นเคยกับเด็กก่อนเปิดภาคการศึกษาต้นหรือไม่ อย่างไร

- ไม่มีการปฏิบัติ
- มีการปฏิบัติ โดยดำเนินกิจกรรมดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - จัดกิจกรรมแก่เด็กก่อนเปิดภาคการศึกษาเพื่อให้เด็กคุ้นเคยกับครูและโรงเรียน
 - ไปเยี่ยมเด็กที่บ้าน
 - จัดกิจกรรมปฐมนิเทศ
 - ทำการ์ดแนะนำตัวท่านแจกให้เด็กก่อนเปิดภาคการศึกษา
 - ศึกษาข้อมูลเด็กที่จะเข้าเรียนในห้องเรียนของท่านเป็นรายบุคคล
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ)

10.ท่านกำหนดเป้าหมายในการปรับตัวของเด็กหรือไม่ อย่างไร

- ไม่ได้กำหนดเป้าหมาย
- กำหนดเป้าหมายในการปรับตัวของเด็ก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - เด็กปฏิบัติตามกฎกติกาและข้อตกลง
 - เด็กสามารถปรับตัวทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน
 - เด็กไม่ร้องไห้เป็นเวลานานเกินไป
 - เด็กสามารถควบคุมและแสดงอารมณ์ของตนเองอย่างชัดเจน
 - เด็กกังวลกับการแยกจากผู้ปกครอง
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

11. ท่านส่งเสริมให้เด็กมีอิสระ ในการทำกิจกรรมด้วยตนเองเพื่อให้เด็กมีความพร้อม จิตนาการและความคิดสร้างสรรค์หรือไม่ อย่างไร

- ไม่ได้ส่งเสริมให้เด็กมีอิสระ
- ส่งเสริมให้เด็กมีอิสระในการทำกิจกรรม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ท่านเปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดในแต่ละกิจกรรม
 - ท่านให้เด็กทำกิจกรรมตามความสนใจ
 - ท่านแนะนำ ช่วยเหลือ สนับสนุนการทำกิจกรรมของเด็ก
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

12. ท่านออกแบบกิจกรรมการส่งเสริมความพร้อมของเด็กหรือไม่ อย่างไร

- ไม่ได้ออกแบบกิจกรรมการส่งเสริมความพร้อม
- ออกแบบกิจกรรมการส่งเสริมความพร้อม ดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- คำนึงถึงความแตกต่างของเด็กเป็นรายบุคคล
 - พัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม
 - ใช้กิจกรรมการเล่น
 - ใช้กิจกรรมที่让孩子ได้ลงมือปฏิบัติ
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

13. ท่านส่งเสริมความพร้อมด้านร่างกายแก่เด็กวัย 3 ปีในเรื่องใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ออกแบบกิจกรรมด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกาย
- ออกแบบกิจกรรมให้เด็กได้ใช้ทักษะการวิ่ง การเดินถอยหลัง กระโดดและขึ้นลงบันได
- ออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็ก
- ออกแบบกิจกรรมให้เหมาะสมตามช่วงวัยของเด็ก
- แนะนำการดูแลสุขภาพของตนเอง
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

14. ท่านส่งเสริมความพร้อมทางด้านร่างกายแก่เด็กวัย 3 ปีอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ เช่น นิทาน เพลง วัสดุทัศน
- สนับสนุนให้เด็กได้ใช้ร่างกายในการเคลื่อนไหว
- ใช้กิจกรรมแสดงบทบาทสมมติ
- สาธิตให้เด็กดูเป็นตัวอย่าง

15. ท่านส่งเสริมความพร้อมทางด้านอารมณ์และสังคมแก่เด็กวัย 3 ปีในเรื่องใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ออกแบบกิจกรรมโดยศึกษาจากพัฒนาการทางด้านอารมณ์และสังคมตามช่วงวัย
- การฝึกฝนให้เด็กรู้จักการช่วยเหลือตนเอง
- การฝึกฝนให้เด็กรู้จักการควบคุมอารมณ์และรู้จักการรอคอย
- การฝึกฝนให้เด็กรู้จักการทำกิจกรรมต่างๆเป็นเวลา
- การส่งเสริมให้เด็กรู้จักการเข้ากลุ่มและมีการแบ่งปัน
- การส่งเสริมให้เด็กทำตามกฎกติกาต่างๆ
- การให้ความสำคัญกับภาวะของการกังวลการแยกจากของเด็ก
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

16. ท่านส่งเสริมความพร้อมทางด้านอารมณ์และสังคมแก่เด็กวัย 3 ปีอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ เช่น นิทาน เพลง วิดีโอ
- ให้เด็กแสดงความคิดเห็นของตนเอง
- ใช้การเสริมแรง และการให้รางวัล
- สนับสนุนให้เด็กช่วยเหลือแบ่งปัน
- ให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง
- ออกแบบกิจกรรมให้เด็กได้ทำเป็นกลุ่ม
- ให้โอกาสเด็กในการสร้างกฎระเบียบของห้องเรียน
- ให้เด็กได้แบ่งหน้าที่ของการทำงานกลุ่ม
- ใช้กิจกรรมแสดงบทบาทสมมติ
- สาธิตให้เด็กดูเป็นตัวอย่าง
- อื่นๆ (โปรดระบุ)

17. ท่านส่งเสริมความพร้อมด้านการเรียนรู้และสติปัญญาแก่เด็กวัย 3 ปีในเรื่องใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- จัดกิจกรรมให้เด็กได้สังเกตและสำรวจสิ่งต่างๆ
- จัดกิจกรรมให้เด็กได้แสดงออกถึงจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
- ให้เด็กมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน

- ฝึกให้เด็กได้แยกประเภทและจัดกลุ่มของสิ่งของ
- ออกแบบกิจกรรมให้เด็กได้เข้าใจตัวเลขและสัญลักษณ์
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

18. ท่านส่งเสริมความพร้อมด้านการเรียนรู้และสติปัญญาแก่เด็กวัย 3 ปีอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ เช่น นิทาน เพลง วิทยุทัศน์
- ให้เด็กได้เล่าประสบการณ์ และความคิดของตนเอง
- จัดกิจกรรมให้เด็กได้สังเกต และสำรวจสิ่งต่าง ๆ
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

19. ท่านส่งเสริมความพร้อมทางด้านภาษาทั้งการพูดและการสื่อสารแก่เด็กวัย 3 ปีในเรื่องใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ให้เวลาเด็กได้พูดคุย ใช้ภาษาอย่างอิสระ
- ออกแบบกิจกรรมให้เด็กรู้จักตัวอักษรและรู้จักชื่อของตนเอง
- จัดกิจกรรมให้เด็กได้สื่อสารพูดคุยกัน
- ใช้กิจกรรมการเล่านิทาน
- ใช้เพลงหรือคำคล้องจองง่ายๆ
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

20. ท่านส่งเสริมความพร้อมทางด้านภาษาด้านการรู้หนังสือแก่เด็กวัย 3 ปีในเรื่องใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ให้เวลาเด็กได้อ่านอย่างอิสระ
- ออกแบบกิจกรรมให้เด็กรู้จักตัวอักษรและรู้จักชื่อของตนเอง
- จัดกิจกรรมให้เด็กได้อ่านพร้อมกัน
- ใช้กิจกรรมการเล่านิทาน
- ใช้เพลงหรือคำคล้องจองง่ายๆ
- สอนลำดับการเขียนและการเขียนชื่อตนเอง
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

21. ท่านจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- จัดสภาพแวดล้อมที่ตอบสนองความต้องการทางร่างกายของเด็ก เช่น จัดพื้นที่ให้เด็กได้เคลื่อนไหว
- จัดพื้นที่ภายในห้องเป็นสัดส่วนสำหรับเด็กเพื่อเอื้อต่อการทำกิจกรรมและการเรียนรู้ เช่น การจัดมุมการเรียนรู้ต่างๆ
- จัดสภาพแวดล้อมและเตรียมอุปกรณ์เพื่อให้เด็กช่วยเหลือตนเอง เช่น รับประทานอาหาร ขับถ่าย
- จัดเตรียมสภาพแวดล้อมและสื่ออุปกรณ์ที่เหมาะสมกับกิจกรรมและดูแลรักษาพร้อมการใช้งาน
- จัดสภาพแวดล้อมให้เด็กคุ้นเคยเมื่อเด็กเข้ามาสู่โรงเรียน เช่น จัดสภาพแวดล้อมคล้ายบ้าน
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

22. ท่านได้จัดห้องเรียนให้แก่เด็กหรือไม่ อย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ไม่ได้จัดห้องเรียน
- จัดห้องเรียนให้แก่เด็ก
 - จัดให้เด็กนั่งแบบ classroom ทุกคนหันหน้าเข้าหากระดาน
 - จัดให้เด็กนั่งเป็นกลุ่ม
 - จัดให้เด็กนั่งเป็นรูปตัวยู
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

23. ท่านปรับเปลี่ยนการจัดโต๊ะเรียนตามกิจกรรมหรือไม่ อย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ไม่ได้เปลี่ยนการจัดโต๊ะเรียน
- เปลี่ยนการจัดโต๊ะเรียน
 - เปลี่ยนทุกครั้งให้เหมาะสมตามกิจกรรมที่ออกแบบ
 - เปลี่ยนตามระยะเวลา หรือตามภาคการเรียน
 - นาน ๆ เปลี่ยนครั้ง
 - ไม่ได้ปรับเปลี่ยนเลย
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

24. ท่านสร้างความสัมพันธ์ที่มั่นคงและสร้างความคุ้นเคยกับเด็กเป็นรายบุคคลอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ตอบสนองเด็กอย่างคงเส้นคงวาด้วยท่าทีที่เป็นมิตร
- มีปฏิสัมพันธ์กับเด็กแสดงออกด้วยคำพูดและท่าทางที่อ่อนโยน
- ดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด เป็นแบบอย่างที่ดีกับเด็ก
- สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ดีให้แก่เด็กไม่กดดันเด็ก
- สร้างแรงจูงใจเมื่อเด็กทำกิจกรรมอย่างมีเป้าหมาย
- ปฏิบัติต่อเด็กด้วยความรัก ไม่ลงโทษหรือใช้ความรุนแรงกับเด็ก
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

25. ท่านสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ดีให้แก่เด็กอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ไม่กดดันเด็กด้วยท่าทางและคำพูด
- แสดงความรักและเป็นกันเองกับเด็ก
- ตอบสนองเด็กด้วยท่าทางและท่าทีที่เป็นมิตร
- สร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ที่ดีให้เด็ก
- อื่นๆ (โปรดระบุ)

26. ท่านปฏิบัติกับเด็กเมื่อเด็กทำกิจกรรมอย่างมีเป้าหมายอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ชมเชยเด็กเพื่อสร้างความมั่นใจในการเรียนรู้
- ใช้วิธีการที่อ่อนโยนในการสนับสนุนและชมเชยเด็กเมื่อเด็กทำกิจกรรมอย่างมีเป้าหมาย
- ปลอบโยนเด็กเมื่อทำกิจกรรมไม่สำเร็จเป็นรายบุคคล
- อื่นๆ (โปรดระบุ)

27. ท่านทราบและเข้าใจในการรับมือกับความรู้สึกแยกจากของเด็ก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ไม่ทราบและไม่เข้าใจ
- ทราบแต่ยังไม่ได้เตรียมรับมือในเรื่องการกลัวการแยกจากจากผู้ปกครอง
- ท่านมีการรับมือกับความรู้สึกแยกจากผู้ปกครองของเด็กเป็นรายบุคคล
- อื่นๆ (โปรดระบุ)

28.ท่านมีการรับมือกับความรู้สึกแยกจากของเด็กหรือไม่ อย่างไร

- ไม่มีการรับมือ
- มีการรับมือกับความรู้สึกแยกจากของเด็กกับผู้ปกครอง อย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - สร้างทัศนคติที่ดีต่อการมาโรงเรียน
 - สร้างความมั่นใจให้กับเด็ก ให้เด็กรู้สึกปลอดภัย
 - ร่วมมือกับผู้ปกครองในการรับมือ
 - ไม่กดดันและขู่เด็กด้วยคำพูด
 - อื่นๆ (โปรดระบุ)

29.ท่านใช้วิธีการใดในการพูดคุยและสื่อสารกับเด็ก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- การสื่อสารผ่านสื่อต่างๆ เช่น นิทาน บทบาทสมมติ คอมพิวเตอร์
- การสนทนารายกลุ่ม
- การสนทนารายบุคคล
- อื่น ๆ (โปรดระบุ)

30.กิจกรรมใดที่ท่านใช้ในการสร้างความสัมพันธ์กับครอบครัวเด็ก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- การเยี่ยมบ้าน
- การจัดปฐมนิเทศ
- การประชุมผู้ปกครอง
- การโทรศัพท์
- การใช้สื่อออนไลน์ต่างๆ เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก
- อื่นๆ (โปรดระบุ)

31.ท่านใช้วิธีการใดในการพูดคุยสื่อสารกับผู้ปกครอง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- การประชุมเป็นทางการ
- การใช้เอกสารจดหมายของโรงเรียน
- การสนทนารายกลุ่ม
- การสนทนารายบุคคล
- อื่น ๆ (โปรดระบุ)

32. ท่านให้ข้อมูล ข่าวสารความรู้เกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนของเด็กและรอยเชื่อมต่อจากบ้าน
สู่โรงเรียนอนุบาลแก่ผู้ปกครองหรือไม่ อย่างไร

- ไม่ได้ให้ข้อมูล
- ให้ข้อมูล โดย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - การจัดการประชุม
 - การใช้แผ่นพับ
 - การใช้ซีดีข้อมูล
 - การใช้เว็บไซต์ของโรงเรียน
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

33. ท่านมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กกับผู้ปกครองหรือไม่ อย่างไร

- ไม่ได้แลกเปลี่ยน
- แลกเปลี่ยนข้อมูลเด็ก ดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - ความสามารถที่เด็กทำได้
 - สิ่งที่เด็กถนัดและทำได้ดี หรือไม่ถนัด
 - ความผิดปกติต่าง ๆ เช่น สายตาสั้น
 - สิ่งที่เด็กชอบและไม่ชอบ
 - พฤติกรรมที่ต้องการความเอาใจใส่เป็นพิเศษ
 - อาหารและยาที่เด็กแพ้
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ)

34. ท่านได้พูดคุยกับผู้ปกครองเพื่อสร้างข้อตกลงในการช่วยปรับตัวเด็กหรือไม่ อย่างไร

- ไม่ได้พูดคุย
- พูดคุย ดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - การปรับหรือลดพฤติกรรมเสี่ยงที่ไม่พึงประสงค์
 - ส่งเสริมให้มีผู้ปกครองได้ทำความรู้จักและร่วมมือกัน
 - การสังเกตการสอนของครู
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ)

35. ท่านให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการสร้างรอยเชื่อมต่อหรือไม่ อย่างไร

- ไม่ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม
- ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม อย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ให้ผู้ปกครองร่วมออกแบบกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็ก
- ให้ผู้ปกครองมาเป็นวิทยากรในการเรียนรู้
- ให้ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเรียนรู้
- ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมในชั้นเรียน
- อื่นๆ (โปรดระบุ)

36. ท่านให้ข้อมูล ข่าวสารความรู้เกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนของเด็กและรอยเชื่อมต่อจากบ้านมาสู่โรงเรียนอนุบาลแก่ผู้ปกครองหรือไม่ อย่างไร

- ไม่ให้ข้อมูล
- ให้ข้อมูลแก่ผู้ปกครอง โดย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- การจัดประชุมผู้ปกครอง
- การใช้แผ่นพับ
- การใช้เว็บไซต์ของโรงเรียน
- การใช้แอปพลิเคชัน เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก
- อื่นๆ (โปรดระบุ)

37. ท่านให้ข้อมูล ข่าวสารความรู้เกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนของเด็กและรอยเชื่อมต่อจากบ้านมาสู่โรงเรียนอนุบาลแก่ชุมชนหรือไม่ อย่างไร

- ไม่ให้ข้อมูล
- ให้ข้อมูลแก่ชุมชน โดย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ใช้แผ่นพับ
- ใช้เว็บไซต์ของโรงเรียน
- เชิญชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในโรงเรียน
- การใช้แอปพลิเคชัน เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก
- อื่นๆ (โปรดระบุ)

38. ท่านให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างรอยเชื่อมต่อหรือไม่ อย่างไร

- ไม่ให้ชุมชนมีส่วนร่วม
- ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม โดย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - ให้บุคคลในชุมชนเข้ามาเป็นวิทยากรในการเรียนรู้
 - ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในชั้นเรียน
 - ให้ชุมชนช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม และปัญหาของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อจากบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล
คำถามมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

คำชี้แจง โปรดพิจารณาคำถามแล้วเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. ท่านคิดว่าสิ่งใดเป็นปัญหาของครูในช่วงรอยเชื่อมต่อระหว่างบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล

.....

.....

.....

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวปฏิบัติของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อจากบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล

.....

.....

.....

คำถามในการสัมภาษณ์ครูอนุบาล

เรื่อง การวิเคราะห์แนวปฏิบัติของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ
2. อายุ
3. สถานภาพ
4. วุฒิทางการศึกษา
5. สังกัดของโรงเรียนและชื่อโรงเรียน
6. ประสบการณ์ในโรงเรียน
7. จำนวนเด็กนักเรียนในห้อง

ตอนที่ 2 แนวปฏิบัติของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อบ้านสู่โรงเรียนอนุบาล ใน 2 ประเด็น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการและการสร้างความสัมพันธ์กับเด็กและผู้ที่เกี่ยวข้อง

ด้านการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้

- 1.ในการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ในช่วงของรอยเชื่อมต่อบ้านมาสู่โรงเรียนอนุบาลท่านมีการวางแผนกิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักสูตรของโรงเรียนหรือไม่ ท่านใช้กิจกรรมอะไรบ้างและทำอย่างไร ทำเมื่อไรและใครเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรมบ้าง
- 2.ในการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ในช่วงของรอยเชื่อมต่อบ้านมาสู่โรงเรียนอนุบาลท่านมีการจัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กปรับตัวและมีทัศนคติที่ดีต่อการมาโรงเรียนหรือไม่ ทำอย่างไร เมื่อไรและใครเข้ามามีส่วนร่วมบ้าง
- 3.ในการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ในช่วงของรอยเชื่อมต่อบ้านมาสู่โรงเรียนอนุบาลท่านมีการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อตอบสนองความต้องการของเด็กหรือไม่ อย่างไรและใครเข้ามามีส่วนร่วมบ้าง
- 4.ในการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ในช่วงของรอยเชื่อมต่อบ้านมาสู่โรงเรียนอนุบาลท่านมีการวางแผนการประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจของเด็กหรือไม่ อย่างไร ใครเข้ามามีส่วนร่วมบ้าง
- 5.ในการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ในช่วงของรอยเชื่อมต่อบ้านมาสู่โรงเรียนอนุบาลท่านคิดว่าควรส่งเสริมกิจกรรมความพร้อมให้แก่เด็กในเรื่องใดมากที่สุดเพราะเหตุใดและทำอย่างไร ทำเมื่อไรและใครมีส่วนร่วมบ้าง

ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับเด็ก ครอบครัวและชุมชน

- 1.ในการสร้างความสัมพันธ์ของเด็ก ครอบครัวและชุมชนในช่วงของรอยเชื่อมต่อกับบ้านมาสู่โรงเรียน อนุบาลท่านมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กและสร้างความคุ้นเคยกับเด็กอย่างสม่ำเสมอ ปฏิบัติกับเด็กอย่างเท่าเทียมกันหรือไม่ ท่านใช้กิจกรรมอะไรบ้าง ท่านทำอย่างไร เมื่อไรและใครเข้ามามีส่วนร่วมบ้าง
- 2.ในการสร้างความสัมพันธ์ของเด็ก ครอบครัวและชุมชนในช่วงของรอยเชื่อมต่อกับบ้านมาสู่โรงเรียน อนุบาลท่านมีวิธีการรับมือกับความกังวลการแยกจากของเด็กและส่งเสริมให้เด็กคุ้นเคยกับสถานการณ์ใหม่หรือไม่ ท่านใช้กิจกรรมอะไรบ้าง ท่านทำอย่างไร เมื่อไรและใครเข้ามามีส่วนร่วมบ้าง
- 3.ในการสร้างความสัมพันธ์ของเด็ก ครอบครัวและชุมชนในช่วงของรอยเชื่อมต่อกับบ้านมาสู่โรงเรียน อนุบาลท่านมีการสื่อสารทางบวกกับเด็กที่หลากหลายหรือไม่ ท่านทำอย่างไร เมื่อไรและใครเข้ามามีส่วนร่วมบ้าง
- 4.ในการสร้างความสัมพันธ์ของเด็ก ครอบครัวและชุมชนในช่วงของรอยเชื่อมต่อกับบ้านมาสู่โรงเรียน อนุบาลท่านมีการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับครอบครัวของเด็กและส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมความพร้อมของเด็กหรือไม่ ท่านใช้กิจกรรมอะไรบ้าง ท่านทำอย่างไร เมื่อไรและใครเข้ามามีส่วนร่วมบ้าง
- 5.ในการสร้างความสัมพันธ์ของเด็ก ครอบครัวและชุมชนในช่วงของรอยเชื่อมต่อกับบ้านมาสู่โรงเรียน อนุบาลท่านมีการแลกเปลี่ยนสื่อสาร และเปลี่ยนข้อมูลเด็กกับผู้ปกครองและเข้าใจความแตกต่างของแต่ละครอบครัวของเด็กหรือไม่ อย่างไร ท่านทำอย่างไร เมื่อไรและใครเข้ามามีส่วนร่วมบ้าง
6. ในการสร้างความสัมพันธ์ของเด็ก ครอบครัวและชุมชนในช่วงของรอยเชื่อมต่อกับบ้านมาสู่โรงเรียนอนุบาลท่านมีการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างรอยเชื่อมต่อและให้ความรู้แลกเปลี่ยนข้อมูลสร้างข้อตกลงร่วมกันหรือไม่ อย่างไร ท่านทำอย่างไร เมื่อไรและใครเข้ามามีส่วนร่วมบ้าง

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวพนิตกานต์ อรรถสุขวัฒนา เกิดวันพุธที่ 20 ธันวาคม พ.ศ.2532 สำเร็จ การศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อปีการศึกษา 2555 จากนั้นเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเมื่อปีการศึกษา 2557

